ژوندون

اطلاعات او کلتور

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی‌حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس‌شورای‌انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه بیانیه شانرادر کنفرانس‌سرتاسری زنان جمهوری دموکراتیک‌افغانستان‌ایراد مینمایند .

کنفرانس سرتاسری‌زنان‌جمهوری دموکراتیک افغانستان بابیانیه ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس‌شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان روز۷قوس رسما درکابل گشایش یافت .

* * *

ببرک کارمل‌منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس‌شورای‌انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیک افغانستان‌ساعت سه بعد ازظهر ٦ قوس روسا وهیات های فدراسیون‌دموکراتیک‌بین‌المللی زنان همچنان سازمان سراسری افریقا و کمیته هاو سازمان های ملی زنان کشور های جهان را که برای شرکت در کنفرانس سرتاسری سازمان دموکراتیک زنان افغانستان به‌کابل آمده‌بودند درحالیکه دکتوراناهیتاراتب‌زاد‌عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان،عضو شورای‌انقلابی ورئیس سازمان‌صلح‌همبستگی‌ودوستی جمهوری دموکراتیک افغانستان حاضر بوددر مقرشورای انقلابی پذیرفتند .

* * *

جلسه مشترک بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان وهیات‌رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت ریاست ببرک کارمل منشی عمومی‌کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان،رئیس شورای انقلابی و صدراعظم‌جمهوری دموکراتیک افغانستان ساعت یازده قبل‌از ظهر ٤قوس درمقرشورای انقلابی دایر گردید .

* * *

دشوروی اتحاددوزیرانو دشورا درئیس په توگه‌د نیکولای تیخو نوف دمقر ریدوله امله دافغانستان دخلك دديموكراتيك گونده‌مرکزی کمیټی عمومی منشی دافغانستان دديموكراتيك جمهوریت دانقلابی شورا درئیس او صدراعظم ببرك كارمل دمبارکی دټلگرام په ځواب کی دمننی ټلگرام رارسیدلی دی .

* * *

بجواب تلگرام تبریکیه ببرک‌کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ،رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان که‌به مناسبت بیست‌و ششمین سالگرد انقلاب الجزایر به الجزیره مخابره شده‌بود اخیرا تلگرام امتنانیه ازطرف شاذلی بن جدید رئیس جمهور جمهوری دموکراتیک مردم الجزایر عنوانی ببرک‌کارمل بکابل مواصلت کرده است .

ببرک کارمل موقعیکه روسا وهیأت هـای فدراسیون دموکـراتیک بین المللی زنان، سازمان سرتاسری افریقاوکمیته هاوسازمانهای ملی زنان کشور های جهان را در مقر شورای‌انقلابی پذیرفته وبا آنها صحبت مینمایند .

دشوروی [illegible]الیستی جمهوریتونو اتحادته دافغانستان دخلك ددموکراتیک‌گوند دمرکزی کمیټی دعمومی منشی ،دافغانستان دډموکراتیك جمهوریت دانقلابی شورا درئیس او صدراعظم ببرك كارمل دمسافرت دګټورو اوارزښتناکو نتیجودتاییداوملاتړله امله تیره‌اونی هم‌په‌مرکز اودهیوادپه ځینوولایتونوکی غونډی شوی‌دی.

* * *

نتایج مسافرت تاریخی هیات عالیرتبه‌حزبی ودولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت ریاست ببرک‌کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی وصدراعظم به کشور دوست شوراها ازطرف مردم بااحساس ما ، درنقاط مختلف کشورطی محافلی همه روزه مورد تایید و پشتیبانی قرار میگیرد.

* * *

دافغانستان دډموکراتیک جمهوریت گوندی هیات دافغانستان دخلك د دموكراتیك گوند دمرکزی کمیټی دسیاسی بیرو غړی دگوند د مرکزی کمیټی دمنشی‌اود افغانستان‌دډموکراتیك جمهوریت دانقلابی شورادرئیسه هیات دغړی نوراحمدنورپه مشری په‌صوفیه‌کی دپلارنی‌وطن دجبهی ملی شورا وکتله .

* * *

داکتر صالح محمد زیری عضو بیروی‌سیاسی ومنشی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان وعضو هیأت رئیسه شورای انقلابی دیروز دردفتر کارش با میلادین نیکولوف میلادینوف سفیر کبیر ونماینده فـوق‌العاده جمهوری‌مردم بلغاریا مقیم کابل ملاقات تعارفی بعمل آورد .

روز در مرکز کلتوری اتحاد جماهیر شوروی باکدرهای نمایندگان زنان کارگر وروشنفکرو میرمن های‌خانه وفعالین حزبی سازمان دموکرا- تیک زنان افغانستان به ابتکارانجمن دوستی افغان- شوروی ملاقات تعارفی به عمل آورد.

درین ملاقات دکتور اناهیتا راتبزاد عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب‌دموکراتیک خلق‌افغانستان عضو شورای انقلابی ورئیس سازمان صلح، همبستگی ودوستی ، جمیله پلوشه عضو علی البدل کمیته‌مرکزی، عضو شورای انقلابی ومعاون شعبه ترویج تبلیغ و آموزش کمیته مرکزی عده از کدرها و فعالین حزبی وبرخی اززنان منورشهر کابل و خانم سفیرکبیر اتحاد شوروی درکابل حاضربودند.

• • •

کابل:دلوړواو مسلکی‌تحصیلاتووزیر پوهنمل گلداد دخپل کار په دفترکی په کابل کی دبلغاریا دخلکو دجمهوریت له لوی سفیر او فوق‌العاده‌استازی میلادین نیکولوف میلادینوف سره‌دپیژندگلوی کتنه‌وکړه

پدغه کتنه کی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت‌اود بلغاریا دخلکو دجمهوریت تر منځ دفرهنگی همکاریوپه باب خبری اتری وشوی .

• • •

روسا وهیات های فدراسیون دموکراتیک بین المللی زنان همچنان سازمان سراسری افریقا وکمیته هاوسازمان های‌ملی زنان(۱۸) کشور جهان برای‌اشتراک‌درکنفرانس سرتاسری زنان جمهوری دموکراتیک‌افغانستان قبل‌از ظهر روز ٦ قوس وارد کابل شدند .

ببرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلـق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیک افغانستان، موقعیکه یکتن ازاطفال رابعدازآنکه دسته‌گل به ایشان تقدیم نمود مورد تفقدقرار میدهند .

محمد اسلم‌وطنجار وزیر مخابرات روز۳قوس دردفتر کارش باجسکاران سنگ تیجاسفیرکبیر هند ملاقات نمود.

طی‌این ملاقات روی موضوعات طرف علاقه صحبت بعمل آمد .

• • •

سیدمحمد گلاب زوی وزیر امور داخله روز٤ قوس دردفتر کارش بامینگل‌جاویندااش سفیر کبیر جمهوریت‌مردم‌مغلستان که‌دوره ماموریتش در افغانستان به‌پایان رسیده است ملاقات تودیعی بعمل آورد .

• • •

هیات‌کمیته‌زنان اتحاد جماهیر شوروی که تحت ریاست میرمن والنتیناتریشکووا عضو کمیته‌مرکزی‌حزب کمونست ،عضو هیات رئیسه شورای عالی اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی که جهت اشتراک در کنفرانس سر تاسری‌زنان افغانستان روز ٦قوس به کابل آمد، شام همان

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی‌حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیک‌افغانستان موقعیکه به‌احساسات‌اشتراک‌کنندگان درکنفرانس سرتاسری زنان افغانستان جواب‌میدهند .

دوکتور اناهیتا راتب زاد عضـو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی و رئیس‌سازمان صلح وهمبستگی ودوستی افغانستان هنگامیکه اسناد امدادی جمهوری دموکراتیک آلمان را ازرئیسه سازمان زنان آنکشورتسلیم می شود .

دافغانستان دخلك ددیموکراتیك گوند دمرکزي کمیټي دڅلورم پلینوم مصوبه

شوروی اتحاد ته دافغانستان دخلك د دموکراتیك گوند دمرکزی کمیټی د عمومی منشی دافغانستان د دموکراتیك جمهوریت د انقلابی شورا درئیس او صدر اعظم ملگری ببرك کارمل درسمی اودوستانه سفر دنتیجو په باب.

* * *

دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوند دمرکزی کمیټی دعمومی منشی دافغانستان ددموکراتیك جمهوریت دانقلابی شورادرئیس اوصدراعظم ملگری ببرك کارمل دسفر له څیړنی وروسته نظریی نتیجی اخیستی او دملگری ببرك کارمل په وینا کی مندرج دستورونه په عامه او پوره، توگه تائید کړی او هغه په کلکه داجرا وړ لاربښودنو په توگه منی. مرکزی کمیټی دشوروی سوسیالستی جمهوریتونو اتحاد ته دسفر اهمیت عالی څیړلی او هغه زموږ دگوندونو زموږ د هیوادو او خلکو ترمنځ دوروړ گلوی او ټینگی دوستی په زیاتی بشپړتیا او ژورتیا کی تاریخی پړاو شمیری پلینوم څرگند وی چی په افغانستان کی د ثور انقلاب په بریالیتوب په تیره بیا دهغه په دوهم پړاوکی زموږ دهیوادونو ترمنځ عنعنوی او دوستانه اړیکی د ورورگلوی اړیکو انقلابی همکاری او هراړخیزی همکاری ته لوړ شویدی.

دافغانستان دخلك دموکراتیك گوند مرکزی کمیټی د شوروی سو سیالستی جمهوریتونو په اتحاد کی دسفر په وخت کی د ملگری ببرك کارمل فعالیت په پوره توگه تا ئید کړی لدی امله چی خبری اومباحثی دصمیمیت او د ملگرتیا دصراحت او پوره تفاهم په فضا کی وشوی او دافغان ، شوروی داړیکو اساسی اړخونه او د۱۳۵۷کال ددوستی ، گاونډیتوب او همکا ری د تړون په بنسټ د هغو ډیره زیاته

وده او دغه راز دبین المللی حالاتو ستر پرابلمونه ئی تر څیړنی لاندی ونیول خوښی څرگندوی.

پلینوم په تیره بیا دافغانستان د دموکراتیك جمهوریت او شوروی اتحاد گډی وینا ته چی په هغی کی دخبرو وړ په ټولو مسالو کی دنظریو پوره یووالی څرگند شوی اودهغو حالاتو دسیاسی حل او فصل دتمایل لاره بیان شوی چی دافغانستان په شاو خواکی منځ ته راغلی زیات اهمیت ورکوی.

دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوند مرکزی کمیټه ددغه مطلب په نظرکی لرلو سره چی دملگرو ببرك کارمل او لیونیدایلیچ بریژنف په ژورو اوله محتوی نه ډکو وینا ووکی دثور انقلاب دپرمخ تلونکی اساسی اړخونه ټاکل شویدی هغه مندرجات او نتیجی اخیستنی چی پدی وینا ووکی څرگند شویدی په پوره توگه تائید وی.

پلینوم پدی باب دشوروی اتحاد د کمونست گوند دمرکزی کمیټی دعمومی منشی دشوروی سوسیالستی جمهوریتونو داتحاد دعالی شورا درئیسه هیات دصدرلیونید بریژنف دغه څرگندونی چی شوروی اتحاد به دافغانستان دخلك او دافغانستان دحکومت په

وړاندی چی دملگری ببرك کارمل لخوا رهبری کیږی خپل انتر ناسیونالستی ماموریت سر ته ورسوی دانقلابی ضد لاس وهنود بیخی بندولو دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوند له ارگانیك یووالی سره دمینی او دثور انقلاب د ارمانونو دتحقق په خاطر دکلکی مبارزی په لاره کی دگوند دټولو غړیو اودافغانستان دټولو رښتینو وطن پالونکو لپاره داصولی اوله اهمیت نه ډك الهام په توگه څیری.

پلینوم په پوره خوښی یادونه کوی چی شوروی اتحاد ته دملگر ی ببرك کارمل سفر هغه نتیجی اودزړه له

کومی هرکلی چی دشوروی سوسیالستی جمهور یتونو داتحاد دو لت او دشوروی د خلکو لخوا زموږ دگوند او دولت مشر تابه ته وشود افغانستان ددموکراتیك جمهوریت د خلکو دپوره منتی وړوگر ځید اودافغانستان دټولنی دبیلا بیلو قشرونو لخوائی ملاتړ وشو. دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوندمرکزی کمیټه دشوروی اتحاد دکمونست گوند مرکزی کمیټی دشوروی حکومت او په مشخص ډول په خپله ملگری لیونیدایلیچ بریژنف ته دثور انقلاب دبشپړتیا دستونزوژور درك، زموږ له هیواد سره د واقعا انترناسیونالستی ملاتړ دافغانستا ن دموکراتیك جمهوریت ته دهراړخیزی اوبی غرضه مرستی او زموږ دخلکو د مادی سوکالی دسطحی له لوړتیا سره دمرستی له امله زیاته مننه څرگندوی.

مرکزی کمیټه له شوروی عسکرو څخه ددوی دانترناسیونالستی وظیفی د قهر مانانه سرته رسولو په خاطرژوره مننه کوی. دافغانستان دخلك دموکراتیك گوند دمرکزی کمیټی پلینوم وایی چی گوند اودافغانستان دموکراتیك جمهوری دولت د ثور انقلاب له بری او په تیره بیا دهغه له دویم پړوا نه وروسته دانقلاب ددشمنانو پر ضد مبارزه دگوند په پیاوړ تیااو په ټولنیزو او اقتصادی بدلو نونو کی ټاکلو بر یالیتوبونو ته رسیدلی دی.

سره له دی هم دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوندمرکزی کمیټه یادونه کوی چی دافغانستان ددموکراتیك جمهوریت زیاتره گوندی کمیټی ددولتی قدرت ارگانونه، وزارتونه اداری، ټولنیز سازمانونه زموږ دهیواد دسترو حیاتی مسالو په حل کی لټی کوی.

ددولتی قدرت دارگانونو، وزارتونو او ادارو لخوا دافغانستان داقتصاد د پیاوړتیا او لوړتیا ددولتی ، مختلفو او

خصوصی صنعتی سکتورونو دچارو د ښه والی دکرنی دمحصولاتو دزیاتوالی د دخلك ددموکراتیك گوند دمرکزی کورنی او بهرنی سوداگری دپراختیا زموږ دهیواد له طبیعی شتمنیو څخه داغیز منی گټی اخیستنی په غرض تراوسه پوری کافی او دقناعت وړ تدبیرونه نه نیول کیږی زیاتره موسسی دخپل واك له امکا ناتو څخه کم کار او فعالیت کوی.

دډېرو دسکرو او تیلو په ایستلو او دمحروقاتو په نورو ډولو نوکی او دغه رازله بزگرانو څخه دکرنی دمحصولاتو په پیرودنه کی ورسپارل شو ی وظیفی اجرا شوی ندی او دترانسپورت او مخابراتو په ساختمانی چارو کی ډیری زیاتی نیمگړ تیاوی شته.

هغه ستر علتونه چی اوسنی شرایط ئی منځ ته راوړی دادی. دانقلاب ضد عناصرو او باندیستانو پر ضد مبارزه کوی دگوندی زیاترو کمیټو، دافغانستان ددموکراتیك جمهوریت دوسله وال پوځ ددولتی اطلاعاتو دخدمتونو او خارندوی دارگانونو پوره نه فعالید ل دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوند دځینو اصلی او ازمایشتی غړیو ترمنځ په یوبل باندی نا باوری له مادون څخه دمافوق مقاماتو دکلکو غوښتنو نشتوالی په زیاترو گوندی سازمانونو اودزیارایستونکو دپراخو پرگنوتر منځ دسیاسی روزنی دکارکمزور تیا.

دنوی او غوړیدلی افغانستان دجوړولو په لاره کی په جوړوونکی کارکی دهیواد دټولو ملی او وطن پالونکو قواوو دیووالی په غرض پلینوم ضروری بولی چی په نژدی راتلونکی کی د پلرنی وطن دجبهی دمنځ ته راوړلو په باب دسیاسی بیرو دپیشنهاد ملاتړ او تائیدو شی.

دافغانستان دخلك ددموکراتيك‌گوند مرکزی کميټه تصويبوی ۰

۱- گوندی کميټی دافغانستان‌ددموکراتيك جمهوريت دوسله وال پو ځ دسياسی چارو لوی رياست دنو رو دايرو او سازمانونو سياسی رياستونه بايد شوروی اتحادته دملگری ببرك - کارمل دسفر دنتيجو پراخه مطا لعه دگوند دټولو اصلی او آزمايښتی‌غړو په وسيله سازمان کړی دافغانستان ددموکراتيك جمهوريت او شورو ی- اتحاددګړی وينا او دملگری ببرك - کارمل او ملگری ليونيدايليچ بريژنف وينا وو ته خاصه پاملرنه وکړی بايد

گوندی کميټی دافغانستان ددموکراتيك جمهوريت داطلاعاتو او کلتور وزارت له‌ارگانونو سره يوځای دډله ييـزو اطـلا عاتی و سا يـلو د تبـليغاتی

ټـولو بـښـو ا و ميتـو د و نـواو پرگنيز سـياسی کارخخه‌شوروی‌اتحادته دملگری ببرك کارمل دسفر دنتيجو د زياتو څرگندونو ددغه سفر دکورنی او بين‌المللی‌ستراهميت په‌مقصدټولوخلکو لپاره په زياته اندازه استفاده وکړی

چی ددښمنانو تورونه او افترا گـانی چی هڅه کوی زموږ دهيوادونو ترمنځ دوستی بد نامه کړی په غوښه توگه رسوا کړی۰

۲- پلينوم بيا په ټول قدرت يادونه کوی‌چی دانقلاب په اوسنی پړاو کـی دگوند او دولت ستری وظيفی دپخواپه شان دادی ۰

دافغانستان دخلك دموکراتيك گوند رښتيانی اواور گانيك يووالی‌ته‌رسيدل

دهغه دليکو يووالی او ټينگښت اود هرډول فرکسيون‌بازی او غونډی‌جوړولو دمظاهرو له منځه وړل۰

دثور انقلاب ددښمنانو پرضد بـی امانه مبارزه دانقلاب ضد لاس وهونکو او دباند يستانو دډلو بيخی له منځـه وړل په نژدی‌مياشتو کی دافغانستا ن دموکراتيك جمهوريت دټولوساحوپاکول او تصفيه ۰

۳- دټولو گوندی سازمانو نوپـه فعاليتونوکی جديت، دمبارزی دروحيی لوړ ول او دټولنی‌دژوند په ټولواړخونوکی دهغوی د اغيز منتوب پياوړتيـا دهغوی يوه ستره وظيفه بلله کيږی‌په دغو شرايطو کی لازمه ده چی دافغانستان دخلك دموکراتيك گوند دکمی زياتوالی په غرض په لومړی درجـه دکارگرانو او د انقلاب آرمانونو تـه‌د وفادارو بزگرو فعاليت پيـاوړی شـی

بايد په ياد ولروچی گوند يوازی له خلکو سره په .نه شليدونکی ار تباط پياوړی کيږی‌اودهغوی له‌منځ‌نه‌دقوتونو په ټاکلو او غوره کولو سره‌خپلی ليکی په خپلو ډيرو شو استازو سره بشپړوی بايد هڅه وشی چی دافغا - نستان دخلك دموکراتيك گوند هـر اصلی اوآزمايښتی‌غړی‌دگوندد سياست دپرمخ‌بيولو په‌لاره‌کی په ورځنـــی ژوند کی مبارز ټينگ او په گوند پوه وی اودثور دوياړلی انقلاب دارمانونو رښتينی او فعال مدافع وی ۰

گوندی کميټی وظيفه لری په جدی توگه دگوند کې‌نلاره دکدرونو دټاکلو او انتصاب په سياست کی پرمخ بوزی درهبری کوونکو کارکوونکو بی‌اساسه او غير معقول بدلون ته اجازه‌ورنکړی او په‌فعاله توگه‌رشتينی هيواد پالونکی

يعنی هغه څوك چی کيدی شی دهغـو له تجربو او پوهی څخه دانقلاب او خلکو په لاره کی کار واخيستل شـی کار ته راوغواړی ۰

ضروری ده چی گوندی دسپليـن ټينگ کړی او پدی برخه کی دگوندی کنترول او څارنی دکميسيــون رول پياوړی کړی اودگوند له هغو اصلـی او ازمايښتی غړو څخه چی دافغانستان دخلك ددمو کراتيك گوند داساسنامی غوښتنی دگوندی ار گانونو مصوبی‌او خپل ورسپارل شوی مکلفيتو نه‌نه‌اجرا کوی پرته له‌دی چی‌دهغوی دريغ په‌پام کې‌ونيول شی په غوښه او جدی توگه پوښتنه وشی۰

٤- ضروری ده چی دملی دفاع او کورنيو چارو وزارتونه خاد، دافغانستان دخلك دموکراتيك گـوند دمرکـزی کميټی واکمن‌مقامات‌په زونونو اوگوندی کميټو کی په اردوکی داحضار دوظيفو دپوره تر سره کيدو دخاد اوڅارندوی دارگانونو او دانقلاب دمدافعينو دډلو دپر سونل دبشپړيدو لپاره لازم‌تدبيرونه ونيسی او دافغانستان د خلـك ددموکراتيك گوند دمرکزی کميټـــی د دريم پلينوم دفيصلو تطبيق تامين کړی ۰

٥- پلينوم په دغه مطلب ·باند ی په پوهيدو سره‌چی‌دانقلاب دبشپړتيا په‌اوسنی پړاوکی دهيواد داقتصادی‌ودی مسئلی زيات اهميت لری پدی توگه سياسی بيرو دافغانستان ددموکراتيك جمهوريت حکومت وزارتونو او ادارو گوندی کميټو او گوندی سازمانونو ته لارښوونه کيږی چی دافغانستان‌ددموکراتيك جمهوريت داقتصاد لوړ تيا د

ټولنيزو بنسټيزو بدلو نونود تر سره کولو او دخلکو دژوند دسطحی دهراړخيزی لوړ تيا برخی ته خپله پاملرنه وکړی ۰

له‌دی امله بايد دځمکی دمسئلی‌حل دفيوډالی او ماقبل فيو ډالی‌اړيکو دله منځه وړلو او په کليو کی دکوپراتيفی غورځنگ ودی ته خاصه پاملرنه وکړی او دهغه له مخی دژوند سطـحه اود بزگرانو هوسايی لوړه کړی دهيوادد خلکو دخوراکی مواد وتامينـــات ښه کړی او دصنايعو په برخه کی دخامو مواد و بشپړ تيا تامين کړی ددغوټولو مسئلو په حل کی بايد دشوروی‌اتحاد اونـورو وروڼو هـيوادو لـه مرستی څخه چی دافغانستان دموکراتيك‌جمهوريت ته يی ورکوی گټوره استفـاده وشی ۰

٦- گوندی کميټی او گوندی سازمانونه‌بايد دايديالوژيکی‌فعاليتونوښه‌والی داصلی او ازمايشتی غړودپوهی دسطحی اوسياسی تياری‌لوړتيااودخلکودبيلوبيلو قشرونو تر منځ دتبليغی اوروا جولـو چارو ته هميشنی پاملرنه وکړی ۰ دروزنی ټولی‌چاری بايد دمخکښی‌خصلت ولری او زموږ دهيواد دخلکو دکـم

سوادو اوبی سوادو قشرونو لپاره د پوهيدو وړوی۰ دثور انقلاب هدفونه او وظيفی او په هيواد کی د اقتصادی او ټولنيزو بدلو نونو ماهيت خلکو ته

په ډاگه شی بايد ددښمن دروغجـن تبليغات په غوښه تو گه رسواشی‌بايد دغه هدف ته‌ورسيږو۰ چی‌زموږ‌هرهيواد

وال وگړی په آگاهانه توگه دثـــور انقلاب دهدفونو ددفاع او پراخوالی په کار او په افغانستان کی دواقعاعادلانه

ټولنی په جوړولو کی‌فعاله برخه واخلی ضرور ده چی دسياسی تنوير دټولـو بڼو او ميتودونواو پرگنو قانع‌کوونکی لاری چاری په لومړی پړاو کی پـه

ميتنگو نو شفاهی خبرو او ويناوو او دتبليغاتی ډلو دخطا بو، دپانو مصورو تبليغاتو ا خبارونو، راديو ،تلويزيون سينما، تخنيکی‌وسايلو اودنوروتبليغاتی او رواجولووسايلو څخه زياته‌استفاده وشی ۰

دپرگنو په مينځ کی‌دگوند دسياست او کار څرنگوالی دافغانستان دخلـك دموکراتيك گوندهراصلی اوازمايشتی غړی وظيفه ده دادگوند صاد قانـــه تجهيزوونکی څرگند ونی دی چی دثور انقلاب ددويم پړاو دوظيفو په‌حل کی

دخلکو ديوموټی کيدو او منظم کيـدو رسالت لری ۰

۷- دافغانستان دخلك ددموکراتيك گوند مرکزی کميټه ضرور پوهيږی‌چی ددغه پلينوم نتيجی دگوندی ولايتی او ښاری کميټودفعالينو د لومړيو گوندی سازمانونو او دغه راز دصنفی اتحاديو دمرکزی شورا دافغانستان دځوانانـــو ددموکراتيك سازمان د اجرائيه کميټی په عمومی او هراړخيزو غونډو کـــی وڅيړل شی ۰

ددغی مصوبی داجرا کنترول دافغانستان دخلك‌ددموکراتيك گوند دمرکزی کميټی ددارالانشا او څانگو په غاړه‌دی۰

دافغانستان دخلك ددموکراتيك‌گوند دمرکز ی کميټی عمو مـــی منشی مـــلگر ی ببر ك کار مـــل

دافغانستان دخلك دموکراتيك گونـد دمرکزی کميټی دخلودم پلينوم دمصوبی له تصويب نه وروسته غونډه دافغانستان دخلك دموکراتيك‌گوند دمرکزی کميټی‌دعمومی‌منشی ملگری‌ببرك‌کارمل‌په افتتاحيه وينا او دزياتو ولولواوخوشيو

او زموږ دوياړلی گوند درهبری‌دملگرتيادلوړ پيوستون په فضا کی پـــای ته‌ورسيده ۰

ملگری ببرك‌کارمل‌دخپلی اختتاميه وينا په ترڅ‌کی وويل موږ درهبری‌ايديالوژيك سياسی او سازمانی په ټولوبرخو کی دگوند يووالی دگڼ کاراومبارزی پرپنسپ يو موټی اودانقلاب‌ضددښمنانو دپوره له منځه وړلو په لاره کی په

گډه په‌گونداو دولت، انقلاب اوټولنی پوری مربوطو دټولو مسئلو دحل په‌لاره کی دنوی افغانستان داقتصـــادی او

ټولنيز جوړښت په لاره‌کی اود انقلابی افغانستان دقهرمانو خلکو دپراخـــو

پرگنو دمادی او معنوی ژوند دسطحی دلوړولو په لاره کی تامين کړی‌اوبياهم تر‌پخوا زيات تامين وو ۰

اودخپل گوند ارگانيك او اصولـی يووالی په رشتيا سره دشرف اووجدان خپل عقل او زړه خپلو سترگواو خپل

روح په شان‌په‌ملگی او پوځی‌بر خه کی پراخه واو ټينگوويی ۰

زموږ دغه دريځ ملگری بريژ نـف‌په انقلابی او صميمانه مينه دوروولی په

خوښی‌او دافغانستان د خلکو ديووالی امنيت اقتصادی ودی اونيکمرغی په‌لاره

کی زموږ بری په هيله استقبال‌کړ ۰

رفقا ودوستان !
برای اینکه جنبش زنان کشور بتواندنقش‌شایستهٔ خودرا انجام دهد، باید تحت رهبری حزب دموکراتیك خلق افغانستان وسازمان‌دموکراتیك زنان افغانستان بکار وسیع وهمه جانبه دربین زنان پرداخت .

«ببرك کارمل»

شنبه ۸ قوس ۱۳۵۹ ،۲۹نوامبر ۱۹۸۰

به‌افتخار نخستین کنگره‌سر تاسری‌زنان جمهوری دموکراتیك‌افغانستان

کنفرانس با شکوه و پر عظمت سرتاسری زنان افغانستان این گهواره انقلاب ، با - پیروی ازمشی‌اساسی‌دولت‌جمهوری‌دموکراتیك افغانستان وبه خاطر زمینه سازی تحقق آرمان های والا و مقدس انقلاب شکوهمند وزنجیر- شکن ثوردرشرایطی برگزار می شود که با تکامل‌انقلاب به‌ویژه مرحله نوین ونجات‌بخش آن دررروندوپروسه تحولات شگرف ومثبت به نفع توده های وسیع مردم رنجدیده منجمله زنان باشهامت وحماسه آفرین این سرزمین باستانی ادامه دارد .

زنان ومادران کشور ماکه اینك درین‌مرحله حساس‌زندگی‌ملی‌ودرین مقطع زمانی گذار از یك مرحله به مرحلهٔ دیگرحیات قرار دارند مثل همیشه عشق به وطن عشق به صلح و آزادی وعشق به انسان وانسانیت در قلب هایشان، در احساس شان ودر اندیشه شان جاگزین‌است. وهمراه باجریان خون درذره ذره بدن شان‌گرمای زندگی وشورهستی می‌بخشد

زنان مبارز، قهرمان و حماسه سازافغانستان این قلب پرتپش آسیا در جریان سال های مبارزه بر حـــق خودو مبارزه ومجاهده عادلانه خود ، علیه ظلم و ستم ، علیه‌بی‌عدالتی هاو علیه بهره کشی ها ی انسان از انسان علیه زور گویی وسالار منشی نظام‌های‌پوسیده وفرتوت فیودالی و ماقبل فیودالی رزمیدندو برای رسیدن به قله شامخ پیروزی ، پیروزی حـــق بر باطل هرگزدست از مبارزه‌نگرفتند.

ونه دربرابر زور و قدرت اهریمن های فساد ودژخیمان وشکنجه های غیر انسانی آنان یك قدم به عقب گذاشتند ودرهیچ شرایطی سنگر گرم وداغ مبارزه را ترك نگفتند .

چنانچه ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلـــق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان در بیانیه انقلابـــی وپر محتوای ایشان به افتخار کنگره سرتاسری سازمان‌دموکراتیك‌زنان‌افغانستان‌گفتند: «انقلاب ثوربه‌مثابه نقطه‌عطف‌عظیم‌درتاریخ‌کشورکهنسال ماافق هاودورنما های‌وسیع ودرخشان‌رادربرابر خلق کشور در جهت اعمار جامعه ایکه در آن از استثمار انسان به‌وسیله‌انسان واز هیچ نوع ستم ملی واجتماعی اثری نباشد گشوده است .

رهایی کامل زنان از قید ظلم وستم خرافات وبقایای مناسبات فیودالی و ماقبل فیودالی وطرد هر آنچه که‌به اسارت، تحقیر وتوهین زن می‌انجامد وتامین شرایط هر چه مساعد تر برای‌رشد همه جانبه شخصیت‌زنان افغانستان که نیمی ازجمعیت وقوای بشری بالقوه مارا تشکیل میدهند یکی از آرمان های بزرگ انقلاب ملی ، دموکراتیك ، ضدفیودالی وضد امپریالیستی در کشور ماست .»

زنان افغانستان مصمم هستند که‌در راه اعمار وآبادانی یك جامعه نوین وبارفاه، جامعه ایکه در آن از فقر ومرض وبیسوادی جانگاه اثری نباشد جامعه‌ایکه افرادآن از همه حقوق ومزایای انسانی ودموکراتیك بر خوردارباشند حتی یك لحظه هم از تلاش‌ومبارزه کنارنخواهند رفت .زیرا زنان سلحشورولی صلحدوست پر غرور وپیکار جوی ما آگاه‌اند که‌تا امپریالیزم خون خواردرجهان موجوداست سایه شوم‌جنگ وانسان کشی از سر ملت هایی‌که میخواهند در صلح وبرابری وبرادری ودوستی زندگی کنند کنار نخواهد رفت .

لهذا هرکجایی که جنگ است زندگی آینده میلیون هاکودکی که‌نسل‌هایی‌بعدازمارامیسازند به خطر مواجه می‌باشد که‌این وضع مادران رادر سوگ فرزندان شان خواهد نشاندروی این منظور مبارزه زنان افغان مبارزه‌به‌سطح نشنلیزم نبوده وفراتر از مرز های خودمان در هرکجایی از جهان که‌ستم ملی‌و جنگ وخون ریزی سایه افگند وارزشهای انسانی در خطر باشد علیه آن مبارزه وپیکار بی امان خواهند کرد.

وهر گامی که در جهت تامین صلح، دیتانت وخامـــوش ساختن آتش جنگ وآدمکشی از جانب هر کشوریکه برداشته شود قابل تایید زنان ما خواهد بود ، درهمین شماربه ابتکار کشور شوراها کشور یکه‌پیوسته برای‌تحکیم صلح دوستی وبرادری وبرابری می‌رزمد درودها می‌فرستند وآنرا به نظر قدر می‌نگرند .

چنانچه دربیانیه اساسی کنگره سر تاسری سازمان دموکراتیك زنان افغا نستان چنین‌آمده است :

«مازنان، مادران ودختران این ســر زمین سلحشور ولی صلحدوست سربلند وپرغرور معتقدیم ووظیفه خویش میدانیم تا یکجاباهمه مردم کشور خویش درراه تحکیم این دوستی بی شایبه با اتحاد شوروی مجدانه سعی‌نموده وراه ایدآلهای انقلاب ثور وثمر بخش مرحله نوین آنرا بخاطر ایجادیك افغانستان انقلابی وشگوفان ادامه دهیم .»

کنگره سر تاسری سازمان دموکراتیك‌زنان درشرایطی برگزار می شودکه مردم مادرپرتو تصامیم وفیصله های‌پلینوم چهارم‌کمیته‌مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان به پیروزی هایی دست می‌یابند زیرا این پلینوم به‌همه ثابت ساخت‌که روند انقلابی در افغانستان‌آزادو سربلند برگشت ناپذیر است زیرا دولـــت وخلق افغانستان مجدانه ، مصممانه وقاطعانه از منافـــع ، آزادی واستقلال ودست آورد های انقلاب ثوربه ویژه ازمرحله‌نوین وتکاملی

بقیه در صفحه ٥٥

درین شماره

تبصره

گردهم آیی وسیع زنان :

حادثهٔ مهم در حیات زن افغان

زن این مو جود شریف و ارجمند آن بخش بزرگ و تعین‌کننده جامعهٔ بشریست که بدون وجودش تمدن ها پیشرفت ها و نا مین حیات مرفه مادی و معنوی بشریت نا ممکن است نا ممکن بود و نا ممکن خواهد بود ،چه این مو جود شریف علاوه از آنکه خودمستقیما در تولید نعمات مادی اشتراك دارد ، پرورشگر وآموزشگر انسان بمثابه مادر نیز می باشد چقدر کلمهٔ عالی و لذت بخش است که میگوییم مادر! آری این زن است کـه مادر است لذا پر ارج است و قابل ستایش وقابل احترام و مباهات .

در کشور عقب نگاه داشته شدهٔ ما، نسبت مو جودیت نظام های فر توت قرون وسطایی و مو جودیت روابط جهنمی خان سالاری زن علاوه از آنکه بال وپرش را خرا فات و اوهام بسته بود ، سنگین ترین بار جور و ستم را بدوش لطیف خویش می کشید . زن با ابعاد وسیع کلمه تحت ظالمانه ترین رنج و ذلت بسر می برد . زن بلا کشیده و رنجدیدهٔ میهن ما، علاوه از آنکه جور وستم اربابان زر و زور تا اعماق وجودش را می آزارد ، مورد جور و ستم و استثمار داخل فامیل یعنی مرد نیز به ظالمانه ترین شکل قرار داشت . علاوه بر آن زنان زحمتکش و تهیدست کشور ما رنج دیدن گر سنگی ، بر هنگی وآوار گی نونهالان یعنی اولاد گرسنه ، سر و پابرهنه خو یش را نیز بر دوش می کشید و تا اعماق استخوان درین درد و رنج می سوخت و می ساخت .

ولی پیروزی انقلاب ظفر مند ثور وبویژه ظفر مندی خیز ش قهرمانانه شش جدی ۱۳۵۸ نقطهٔ پایا نی بود برین همه رنج ها ودرد ها وآلام سده ها و هزاره های زنان بلا کشیدهٔ و رنجبر میهن عزیز و انقلابی ما افغانستان .

همانطوریکه می دانیم پس از پیروزی اصولیت بر بی اصولی ، پیروزی حق بر باطل یعنی پیروزی قیام شش جدی وفرا رسیدن مر حلهٔ نوین و تکاملی انقلاب ثور که می توان بدون شبه آنرا مر حلهٔ نجات واقعی مردم ، انقلاب و میهن نامید ، اقدا ماتی موثر ومردمی در جهت رهایی کامل مردم رنجدیدهٔ ما از عقب ماندگی ، سیه روزی و تاریکی از طرف حزب و دولت انقلا بی ما صورت گرفته و صورت می گیرد ، گشایش کنفرانس سر تا سری زنان جمهوری دمو کراتیك افغا نستان از جملهٔ اقدامات فوق یك اقدام بزرگ انقلابی ومردمی دیگر است که طی آن نه تنها زنان هموطن ما از تمام اقشار و طبقات گرد هم جمع شدند و به شور و مشوره پر دا ختند بلکه از اکثر کشور های مترقی و پیشرفته دنیا نیز نمـایـنـد گـان ارجمندی در آن اشتراك ورزدند که به شکوه و عظمت هر چه بیشتر این گرد هم آیی وسیع افزودند هکذا بر عظمت و شکوه هر چه بیشتر این کنفرانس زمانی افزوده شد که ببرك کارمل منشی‌عمومی کمیتهٔ مرکزی حزب‌دمو کرا تیك خلق‌افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیك افغا نستان در گشایش آن‌شرکت ورزیدند وبا بیانیه علمی و انقلابی شان این کنفرانس وسیع‌و سرتا سری را افتتاح کردند.

کنفرانس سر تا سری زنان جمهوری دموکراتیك افغا نستان در حالی گشایش یافت که هنوز شور وهلهله و تاییـد وتمجید و سرور مردم آزاده و انقلابی افغا نستان‌نسبت مسا فرت ببرك کارمل در راس هیات عالی رتبهٔ حزبی و دولتی جمهوری دمو کراتیـك افغانستان و نتایج ثمر بخش آن و مصوبات پلینوم چارم حزب دمو کراتیك خلق افغانستان فرو کش نکرده است و مردم پیو سته با بر گزاری محافل و مجالس ازین سفر و پیامد های فیاض آن همه جانبه پشتیبانی می‌نمایند.

گشایش وتدویر کنفرانس سر تاسری‌زنان افغا نستان در حیات خلق میهن ما حادثـهٔ بزرگی بشمار می رود ، درین کنفرانس علاوه از نمایند گان اقشار و طبقات مختلف میهن ما نمایند گان سی‌سازمان بین المللی ونماینده فدرا سیون بین المللی زنان نیز اشتراك ـ ورزیدند و این امر بر اهمیت هر چه بیشتر آن می افزاید ، جریان کنفرانس نه تنها با علاقه مندی همه جانبه از جانب زنان هم میهن ما با دقت فراوان تعقیب گردید بلکه حلقه‌های مترقی و صلحدوست سراسر جهـان با میل فراوان به آن توجه داشتند . در کنفرانـس سر تا سری زنان جمهوری دمو کراتیـك افغانستان درکشور بلاکشیده یی برگزارشده است که از نظام های فرتوت سابقه میرات‌های سنگین بجای مانده است و امروز مرد و زن این کشور انقلابی ماموریت تاریخی رفع آنرا دارند . تاریخ مبارزات مردمان میهن ما راهمان طوریکه قهرمانیهای مردان این سر زمیـن رنگین ساخته است ، زنان حماسه آفرین مانیز با مبارزات بیدریغ خو یش علیه تجاوزکاران و اشغال گران ، جهت دفاع از استقلال ملی و برای نجات از قید ظلم و ستم و محرومیت صفحات تاریخ ما را رنگین ساخته اند ، گرچه تاریخ ما بشکل کتبی‌تعداد محدود زنان‌قهرمان را در خود جا داده است ولی میهن ما درآغوش خویش تعداد بیشماری‌اززنان قهرمان وپیکارجو را پرورش داده است که گمنام زیسته‌اند وما با ارج فراوان یاد آن گمنام هارا عزیز می داریم و روان شانرا شاد می خواهیم .

شرایط روان سوز قبل از انقلاب ثور و دوران تسلط امین خاین وسفاك زنان ودختران سر زمین ما را رنج فراوان داد ، چه بسازنان ما راکه بیوه وبی سرپرست سا خت ، چه بسا زنان مارا که بی پسر ساخت وروح‌لطیف شانرا سخت آزرد .

هما نطوریکه همو طنان ما می دانند زنان کشور ما برای اولین مر تبه در سال ۱۹۶۵ع (۱۳۴٤ ش)با پایه گذاری سازمان دمو کراتیك زنان افغا نستان بشکل منسجم به کار وپیکار علیه ظلم ، استبداد و استثمار به مبارزه آغاز کردند .

پیروزی انقلاب ثور و بخصوص مر حلهٔ نوین آن هما نطوریکه ثمرهٔ کار و پیکـار انقلابی مردان و حزب دمو کراتیك خلـق افغانستان است ، همـاطور نیـز ثمـره کار و پیکار و زحمات خستگی نا پذیر زنان افغان و سازمان دمو کراتیك زنان افغا نستان نیز می باشد ولی دژخیمان مر تجع داخلی و امپر یا لیزم جهانی در راس امپر یا لیـزم انسان دشمن یانکی و ارتجاع منطقه بخصوص ارتجاع نظامیگر پا کستان از همان مراحل‌اول پیروزی‌انقلاب ثوروبخصوص‌پس‌از پیروزی‌ظفرنمون شش جدی ۱۳۵۸ بنای توطئه ودسیسه را گذاشتند و سد راه بهروزی وبهزیستی مردم ماا‌عم از مرد و زن سر زمین انقلابی واقع شده اند ، مر حلهٔ نوین و تکاملـی انقلاب ثور بمثابه چرخش عظیمی بسوی روشنی و خوشبختی است لذا آنانیکه سد راه آن می شوند در حقیقت سد راه انسا نانی می شوند که جداء در صدد آن هستند تا از وطن‌عقب نگهداشتهٔ خو یش‌و ازمردم رنجدیده و رنجور از ظلم ها و استبداد ها، وطن شگوفان ومعمور وپیش رفته و مردم خـوشبخت و مسعـود بسازند .

زن افغان باوجود اخلال گری ها و توطئه های دشمنان و مداخله گران در پهلوی مردان وظیفه و ماموریت و مسوو لیت دارد تا درراه رفع عقب ماندگی های کشور هر چه بیشتر و با نیروی خستگی نا پذیر کار و پیکار انقلابی نمایند ، این کار و پیکار در حالتی آغاز شده است که در حدود نودوهشت در صد زنان جامعهٔ ما از ضروری ترین ومبرم ترین عنصر زمان یعنی سواد محروم هستند ، ما عقیده داریم که مو ضوع رهایی زن از قید هر نوع ستم با منافع دیگر زحمتکشان افغا نستان مطا بقت کامل دارد . آزادی زنان شرط لازم و ضروری و مکمل آزادی همه مردم افغانستان است چنانچه ببرك کارمل منشی عمومی‌کمیته مر کزی حزب دمو کراتیك خلق افغا نستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیك افغا نستان در بیانیهٔ افتتاحیه‌شان که روز هفتم قوس هنگام گشایش نخستین کنفرانس سر تا سری زنان جمهوری دموکراتیك افغا نستان در قصر سلامخانه ایـراد فرمودند چنین گفتند : «... ما معتقدیم وتجربه می آموزد که نیل به اهداف انقلاب ملی و دمو کرا تیك بدون شرکت گسترده ای گروه های وسیع زنان وسهم مستقیم شان درتحقق بخشیدن پلان های اقتصادی و اجتماعی کشور امکان پذیر نیست ، باید در نظر داشت که میراث گذشته خیلی ها سنگین است ما نه تنها با عقب ماندگی شدید و فقر ، بیماری و بیسوادی جانکاه مواجه هستیم بلکه درگذشته خلق قهرمان و زحمتکش افغا نستان بی‌رحمانه غارت و تاراج شده و زنان ما محکوم تـرین و محروم ترین بخش جامعه را تشکیل مـی دادند .....» .

ما در عمل می بینیم که حزب دمو کراتیك خلق افغا نستان و جمهوری دمو کراتیك افغانستان در حدود امکانات شرایط همه جانبه عملی را جهت رشد و آگاهی زنان و اشتراك آنان در امر دگر گونی جامعه و رشد و تکامل دست آورد های انقلاب مساعد ساخته است . زنان کشور ما علاوه ازمساعدت شرایط تجارب پر بها و آموزندهٔ بشریت مترقی را نیز در دسترس دارند . زنان افغا نستان درین راه باید جداً تجارب آموزنده و پر ثمر تاریخی کشور های سو سیا لیستی برادر و در درجه اول کشور بزرگ و دوست آزموده شدهٔ ما یعنی اتحاد جماهیر شوروی سو سیا لیستی را در نظر گیرند ، عقیدهٔ راسخ موجود است که زنان افغا نستان می تواند با دلیری و خستگی نا پذیری وظایف عظیم و خطیر و انقلابی شانرا ایفاکرده‌و می کنند . زن‌قهرمان افغانستان امروز با درك این حقیقت که مادر وطن جدا به کار و پیکار انقلابی آنان بیشس ازهر وقت دیگر نیاز دارد بخوبی مستشعر است ودر تحت رهبری حزب دموکراتیك‌خلق افغانستان، درسازمان‌دموکراتیك‌زنان افغانستان روز تا روز متحد و یکپارچه به پیش می روند و می دانند که آیندهٔ تابناك و در خشان ،آینده بهروز و مسعود در پیش خواهد داشت .

زنده باد زنان رزمنده و مبارز افغانستان

شاروال کابل در حال گفت وشنود باخبرنگار ژوندون .

پایان معضله

کمبود و گرانی چوب سوخت درشهر کابل

مردم از شاروالی گله دارند که چرا دربرابر دشواری های خانواده ها بی توجه است وشاروالی از مردم که چرا شرایط وامکانات این موسسه را در نظر نمیگیرند .

* * * *

وای اگرپول باشد وچوب نباشدووای اگر چوب باشد وپول نباشد.

مساله کمبود مواد محروقاتی و بلند رفتن روز افزون قیمت آن در مارکیت گونه های شهر در هفته های اخیر با توجه به فرا رسیدن فصل سر ما و خاطره هایی که مردم از ریزش های پی در پی برف های سنگین در زمستان گذشته دارند ، یکی از عمده ترین و اساسی ترین دشواری های زندگی خانواده های شهر به شمار میاید که با توجه به پائین بودن سطح توانا یی های اقتصادی و عاید ماهانه و عدم توازن میان خرج و دخل به نسبت گرانی بیش ازاندازه مواد مصرفی اولی نگرانی ها و تشویش های زیادی را نیز در خانواده ها به وجود آورده است .

همین انگیزه موجب گردید ژوندون این تنها هفتگی نامه خانوادگی شما یکبار دیگر در طرح مو ضوع جلو دار و پیشگام باشد و با زمینه سازی برای تدویر یك جدل در یك گرد هم آیی که در آن تمام ارگان های مسوول شرکت داشته باشند باب بحث را در این مورد بگشاید و نظرات و انتقادات شما را عنوان کند و در نهایت نیز تلاش ورزد تا ساده ترین طرق و روش های عملی حل معضله رابه کاوش گیرد که‌این کار باپیروزی به انجام آمد و نشست مسوولان حزبی و دولتی و بر رسی همه جانبه مو ضوع و ابراز نظر های تازه رفع مشکل را آسانتر نمود .

در جدل ژوندون پیرامون مشکلات خانواده‌های کابل به سبب کمبود و گرانی چوب سوخت که هفته پیش دایر گردید سخن از این گفته شد که مقامات مسوول با توجه به نگرانی‌مردم و به خاطر از میان بر داشتن هر چه زود تر علت های کمی وگرانی محروقات کار هایی به انجام آورده اند که‌به زودی منجر به‌فراوانی عرضه و پائین آمدن قیمت چوب در حد اعتدال آن میگردد .

بسی خوشحالیم به شما مژده دهیم که نخستین کاروان های چوب سو خت به کابل رسیده و کاروان های دیگر نیز همه روز پی در پی متداوم خواهد رسید .

ما برای اینکه دراین زمینه معلوماتی مستند تر را فراهم آورده و هم خانواده های عزیز را در جریان شرایط قیمت و توزیع چو ب سوخت قرار دهیم پیش از نشر سلسله‌گفت و شنود های اختصاصی ژوندون در میز گرد پیرامون این مشکل همگانی خانواده ها ، گفت و شنود کوتاهی داریم با شاروال کابل که بدون شك ، جالب ، خواندنی و آگاهی دهنده است و به همه پرسش های شما در زمینه مسایل مر بوط به مواد محرو قات ، شرایط توزیع وچگونگی تثبیت قیمت ها پاسخ میدهد .

میز گرد ژوندون نیز که‌در واقع یك‌بررسی و سبب جویی است از معضله و دشواری محروقات و انگیزه یابی علل کمبود و گرانی آن و کاوش راه های اساسی رفع مشکل از شماره آینده نشر آن به آغاز گرفته میشود و ما از همین اکنون خانواده ها را به مطالعه آن دعوت میداریم .

اینك لطفا به طرح پرسش های ماازشاروال کابل و پاسخ های وی به مطالب طرح شده توجه کنید .

در اولین سوال از شاروال کابل که مصروفیتی فراوان دارد و تیلفون های میز کارش حتی برای لحظاتی کوتاه هم خاموش پذیر نمیباشد و در تمام جریان صحبت گفت وشنود مارا‌قطع میکند ، پرسیده میشودکه :

در هفته های اخیر سطح شکا یا ت ، اعتراضات و انتقادات خانواده های شهر کابل که همیشه نیز از شاروالی کابل به خاطر عدم توانایی هایش درکنترول قیمت ها نالان بوده اند پهنای بیشتر یافته و مو ضوع‌کمبود و گرانی چوب سو خت نگرانی های را به‌بار آورده است که به نحوه عمل شاروالی و احیاناً بی توجهی نسبی ارگان های مسوول آن نسبت داده میشود . یکی از این گونه شکایت ها این است که شاروالی کابل به سمت مسوول در چه یك مشکلات شهری مردم باید اهتمامات و پیش بینی های قبلی می داشت و در فصل تا بستان به تهیه و تدارك و انتقال ذخیره چوب اقدام میورزید تا اکنون با توزیع آن میتوانست از بروز مشکلات‌کنونی جلو گیری میکرد و کمبود و گرانی چوب در شکل نگرانی آور کنونی آن به وجود نمی آمد با توجه به اینکه این نظر بجا و منطقی هم مینماید می خواهیم بپرسم شاروالی کابل که تجارب تلخی از سال های گذشته‌هم در همین زمینه دارد ، چرا چنین اقدامات مقدماتی رابه اجرا نگرفته و چه دلایلی و مشکلا تی وجود داشته که این مهم را از انجام شدن مانع شده است ؟

*ـ اجازه دهید از مجله شما اظهار سپاس کنم که به طرح این دشواری پرداخته است. اصولا من در این زمینه که شاروالی کابل بی توجهی و سهل انگاری هایی داشته است موافق نیستم و چنین اندیشه یی را اگر در نزد برخی از خانواده های شهر ما مطرح‌باشد ناشی از نا آگاهی شرایط ، امکانات وحتی وظایف شاروالی میدانم .

اساسا انتقال چوب از منابع اولی آن یعنی ولایات پکتیا ، پکتیکا و ننگرهار در شمار وظایف شاروالی نمیباشدو فقط‌به شکل‌عنعنوی چنین معمول شده که این کار را این موسسه به انجام آورد .

در این مورد که خانواده ها میپرسند چرا درفصل تابستان اقدام به خرید ، انتقال و ذخیره چوب نشده است میگو یم که در اواخر ماه سرطان روان پیشنهاد هایی درهمین زمینه به مجلس عالی وزراء تقدیم گردید که با توجه به آن تصامیمی نیز گرفته شد و اقداماتی نیز به عمل آمد .

بهر صورت درهمان وقت پیشنهادشاروالی مورد تصویب قرار گرفت و هیات هایی‌برای مطالعه ، ارزیابی وبرای شرایط خرید و انتقال آن به کابل به ولایات جنوب و شرق اعزام شدند مطالعات مقدماتی منجر به این نتیجه گردید که ما در یافتیم برای انتقال چوب با مشکلات ترانسپورتی و امنیتی نیز مواجه میباشیم . برای‌بار دوم پیشنهاد های مشخص برای رفع مشکلات مشخص در زمینه های مشخص به مقامات مسوول سپرده شد و خودم مدت یك‌ونیم هفته در ولایات غزنی ، پکتیا و پکتیکا با جنگل دارانی که در جنگل ها ملکیت عنعنوی دارند وعمده فروشان چوب به شمار میایند در تماس شدم ، مذاکره کردم و به توافق رسیدیم که به همین اساس به‌خریداری چوب اقدام گردید ، مقدار خریداری شده به کابل انتقال داده شد و ذخیره گردید ، اما شرایط پیش بینی نشده بعدی مشکلاتی را به وجود آورد که برای مدتی انتقال صورت‌گرفته نتوانست و همین موجب گرانی و کمبودچوب در شهر شد .

** در مجموع شما چقدر چوب به اساس اقداماتی که بر شمردید تهیه‌گردید وامکانات انتقال چوب به کابل تا چه پیمانه یی برای شما میسر بود و میباشد ؟

*ـ به اساس شرایطی که در مراکز تولید چوب در نظر گرفته شده بود در صورتی که ما وسایل ترانسپورتی کافی در اختیار می داشتیم و مسایل امنیتی هم کاملا تامین میبود ما قادر بودیم بهر پیمانه که ضرورت باشد روزانه به صورت متداوم و یك عمل دایمی چوب را انتقال دهیم . اما شرایط ما بستگی داشت به امکانات وزارت ترانسپورت ومسایل مربوط به تامین امنیت در شاهراه .

فیصله این بود در صورت امکاناتی که باز گو کردم روزانه صد موتر چوب به کابل انتقال داده شود .

** یك مقام وزارت دفاع ملی در یکی از جلسات مجله ژوندون در همین زمینه‌چنین ابراز نظر کردند که اکنون از نظر امنیتی در کار انتقال چوب کمترین مشکلی وجود ندارد و بهر پیمانه که شاروالی بخواهد می تواند چوب مورد نیاز شهریان کابل را فراهم کند ، بنا برین اگر مشکلی هم از این نظر وجود داشته فعلا رفع شده و شما میتوانید به اساس قرار داد های قبلی خود چوب را به شهر انتقال دهید . دراین‌صورت چرا اقدامات شما با کندی صورت میگیرد و تا اکنون هم قیمت ها پائین نیامده است ؟

ـ در شرایط کنونی این نظر درست است و صرف نظر ازیك سلسله واقعات غیرمترقبه، بی اهمیت و پراگنده از نظر تامین امنیت مشکلی وجود ندارد . اما وزارت ترانسپورت

نمیتواند تمام وسایل نقلیه خود را به کار انتقال چوب اختصاص دهد . آنها ضرورت های دیگری راهم که فوریت دارد و شامل رساندن مواد ارتزاقی و دیگر ضروریات‌ولایات است باید تامین کنند و ما هم هما نگو نه که اشاره کردم از نظر امکانات محدود می باشیم و محدوده کارمادر واقع در انتقال‌چوب بستگی به میزان شرایطی دارد که آنراوزارت های دفاع ملی و ترانسپورت در اختیار ما قرار میدهند .

*ـ در شرایط کنو نی سوای مشکل ترانسپورتی و انتقال چوب به کابل به شکل سریع و بدون وقفه و به پیمانه مورد ضرورت مشکل اساسی دیگری نیز در زمینه مسایل مربوط به محروقات وجود دارد وآن کنترول و مراقبت از قیمت هاست . با توجه به اینکه سال گذشته قیمت چوب به فی سیر سی افغانی بلند رفت و حتی در تابستان امسال هم شاروالی موفق نگردید که‌قیمت ها راپائین آورد ، اکنون که قیمت چوب به هفتاد افغا نی ویا چیزی کم ازاین حدود رسیده‌است شما

کاروانی از چوب محروقاتی برای شهریان‌کابل .

با چه تجاویزی میتوانید قیمت ها را در حد اعتدال آن کاهش دهید . تجربه ثابت ساخته است که شاروالی کابل در این زمینه تقریباً هیچ وقت موفقیت چشمگیری نداشته و اکنون هم این امکان وجود دارد که مارکیت ما از چوب انباشته گردد ، اما قیمت هاهم چنان بلند باقی بماند که در این صورت باز هم مشکل حل نمیگردد چرا که خانواده هاتوانایی خرید چوب را ندارند ؟

*ـ در این زمینه نه تنها در سطح شاروالی بلکه در سطح دولت اقداماتی صورت گرفته وپیش بینی های لازم به عمل آمده به گونه ایکه از یکسو موتر داران تشویق به انتقال چوب میگردند و از سوی دیگر شرایط به نحو مهیا گردیده که آنها در فروش فی سیر چوب سی افغانی نفع مادی شان نیز تضمین گردد . از سوی دیگر وقتی ذخیره کافی چوب وجود داشته باشد خود به خود هم عرضه‌زیاد میگردد و هم رقابت میان فروشند گا ن در جلب مشتری بیشتر که به همین اساس رسیدن اولین کاروان های چوب به کابل‌تاثیر مثبت در قیمت چوب وارد کرده و به اساس راپور های که ما تهیه دیده ایم همین اکنون در بازار آزاد چوب فی خروار دو هزاروسصد افغانی فروش میگردد و با رسیدن چوب بیشتر که جریان آ ن‌ادامه دارد باز هم قیمت ها بیشتر کاهش میابد .

از سوی دیگر شاروالی هم به‌توزیع چوب ذخیره خود میپردازد که این‌مو ضوع در ایجاد قیمت ثابت‌عادلانه کمك فراوان میکند .

*ـ شاروالی کابل همین چند روز پیش هم قیمت‌چوب را در اعلانات رادیوی خود فی سیر سی افغانی اعلام داشت . در حالیکه نه تنها چوب از فی سیر پنجاه تا هفتاد افغانی ارزان تر عرضه نمی شد بلکه همین اعلان به جای مفیدیت هم قیمت هارا بلند برد وهم موجب احتکار چوب گردید که کمبود چوب را نیز به میان آورد . در آن مو قع هم ظاهرا شما اطمینان داشتید میتوانید قیمت ها را کنترول کنید که اعلان مورد نظر را به نشر سپردید در حالیکه نتیجه معکوس بود و همین اقدام مشکلات را افزون ساخت ، با توجه به این اشاره حالا چطور با این قاطعیت سخن از کنترول قیمت ها وتوانایی خود در این زمینه میگویید ؟

*ـ نباید این طور قضاوت گردد که اعلان شاروالی مو جب بلند رفتن قیمت ها واحتکار گردید . در آن زمان یکی از مشکلات عمده ایکه در بلندرفتن قیمت ها اثر گذار بود مشکلات تامین روغنیات برای وسایل نقلیه انفرادی بود که قیمت انتقال را گران می ساخت . اکنون این مشکلات کاملا رفع شده .

ازسوی دیگر در آن وقت این‌نگرانی وجود داشت که مبادا بلند رفتن قیمت چوب در مارکیت های شهر کابل که ناشی از مشکل کمیابی روغنیات در ولایات برای موتر های انفرادی بود ونه گرانی آن در ولایات جنوب و شرق در قیمت فروش مراکز اولی تا ثیر سوء گذارد که در این صورت رفع مشکل به آسانی امکان پذیر نمیگردید با توجه به این شرایط و برای جلو گیری از بلند رفتن چوب در ولایات پکتیا ، پکتیکا، ننگرهار و غزنی بود که ما اعلان مورد نظر شما را نشر کردیم و در عمل نتیجه خوب هم از آن بدست آوردیم . خانواده های محترم چون از این مسایل واقف نبودند و نقش اعلان را صرف در شرایط مارکیت ها به مطالعه میگرفتند و از سوی هم گرانی را که در واقع ناشی از عوامل دیگر بود به حساب این اعلان گذاشتند نتیجه نادرست گرفتند ودر قضاوت خود دچار اشتباه شدند . هم چنین برای پشتوانه داشتن این اعلان ما چوب ذخیره شاروالی را که در ماه های تابستان خریداری شده بود برای خبازان توزیع کردیم و مجموعه همین اقدامات بود که تسهیلات کنو نی را مو جب گردید .

** باید در نظر داشته باشیم که مشکل چوب ومحروقات مشکل تنها امسال نیست . این دشواری در سال های پار وجود داشته ودر سال های آینده هم وجود خواهد داشت. مگر اینکه پلان های عملیاتی علمی و عملی مطالعه شده در زمینه داشته باشیم . به‌عنوان مثال شاروالی میتواند با استفاده از فرقه های دولتی‌و تسهیلات‌وزارت های ترانسپورت و دفاع از ماه های اول سال اقدام به خرید انتقال و ذخیره چوب نماید و یا اصولا باتوجه به این مطلب که سو ختاندن چوب وقطع در ختان جنگلی در سر سبزی کشور لطمه میزند واضراری بیش از مفاد دارد باید به مساله تعویض انرژی‌توجه گرددو تهیه وسایل وانرژی هایی که جانشین چوب شده بتواند.

چرا شاروالی کابل که همه ساله با این مشکلات رو برو میباشد این مسایل را به شکل اساسی آن به طرح نمی آورد و باکمك ارگان های دولتی یك راه حل دایمی را به کاوش نمیگیرد ؟

*ـ خوش بختانه هر دو موردی که شما به آن اشاره کردیدهمین اکنون زیر مطالعه جدی قرار دارد ، در مورد خریداری و ذخیره‌چوب نظرمان است که شما گفتید . یعنی اینکه در ماه های بهار وتابستان چوب خریداری وذخیره خواهد شد تا مشکلا تی از آن مانند که امسال باآن روبرو شدیم درسال های آینده به میان نیاید . در مورد تعویض انرژی نیز کار هایی به انجام آمده است .

با توجه به اینکه خبازان شهر روزانه در حدودیکصدو ده خروار چوب مصرف میکنندو به همین تر تیب حمام های شهر نیز هر روز به مقادیر زیاد چوب سوخت نیاز دارند ، ما نوعی اشتوپ را بعد از مطالعات فنی طر ح آن فرمایش داده ایم که هر نانوای عا دی به آسانی از آن میتواند استفاده کند . این اشتوپ ها که نفت می سوزانند هم اقتصادی تمام میشود و هم کار خبازان را آسان می سازد . به همین ترتیب حمامی ها نیز بعد این با شرایطی که برایشان به وجود می آوریم به جای چوب از دیزل استفاده می‌کنند، این وسایل هم ساده است و هم ارزان وهم اقتصادی که مساله تعویض انرژی رادر موارد یاد شده مهیا میگرداند برای خانواده ها نیز شرایطی زیر مطالعه است و طرح هایی‌وجود دارد که بتوانند از وسایل مشابه به جای بخاری های چوبی استفاده کنند . اشتوپ‌های مخصوص نانوایی ها هر یك در حدود دوازده هزار افغانی قیمت دارد اما ماهانه چهل تا پنجاه هزار افغانی مصارف هر نانوایی را کاهش میدهد ، کار توزیع این وسایل تایکی دو ماه دیگر تمام میشود .

** آیا در نظر ندارید برای رفع مشکلا ت ماموران و اجیران دولت و هم چنین کم‌کردن حجم تقاضا کنندگان چوب در مارکیت ها ی فروش با استفاده از ذخایر چوب شاروالی به شکل سهمیه برای کار مندان دولت چو ب توزیع کنید ؟

*ـ در شرایط کنو نی توزیع چوب برای کار مندان دولت به شکلی که شما آنرا به طرح آوردید مشکل است . برای تامین این منظور ما بایدترازو های اتومات داشته‌باشیم که نداریم و نا چار باید برای هر وزارت سهمیه جدا در نظر گرفته شود و روزهایی برای توزیع چوب به کار مندان آن اختصاص داده شود که بر آوردن این مامول با ترازو های عادی که توان وزن های بزرگ را ندارند امکان پذیر نمیباشد از این روی ما قیمت چوب رابه صورت عموم کنترول می کنیم و ماموران و کار مندان هم از عین تسهیلا تی که برای مردم و خانواده ها در نظر گرفته می شود استفاده می کنند .

لطفاً از جانب من به خانواده های کابل اطمینان بدهید که از سبب محروقات وکمبود وگرانی آن هیچ تشویشی و نگرانی نداشته باشند چه بااقدامات مو ثری که صورت گرفته تمام این مشکلات راه حل یافته است .

*ـ از شما شاروال کابل به خاطر این گفت وشنود سپاس داریم .

سلسله گفت وشنودها ونشست های اختصاصی ژوندون در میز گرد

درز یر ذره بین نقدوانتقاد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون

قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربوی

د راین جدل :

* دگروال محمد آصف الم رئیس محکمه عالی قوای مسلح
* جگرن محمد صد یق رئیس تشکیلات حزبی وزارت دفاع ملی
* دیپلوم انجنیر محمد نادردهقان رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی.
* جگرن عبدالمجید ابوی مرستیال ثارنوالی قوای مسلح

شرکت دارند .

دنباله سخنا ن معاون ثارنوا لی قوای مسلح :

به گونه نشا ند هی همین چند ی قبل مامحاکمه یی راشنیدیم که‌درآن یك افسر متهم به قتل ((خطا)) شده بود وباتوجه به اینکه ماده چار صد قانون جزا حکم میکند شخصی کـه مرتکب قتل خطاگردد به جزا یی که ازسه سال زیاد نباشد محکو م می گردد وباز یك بند دیگر همین ما ده روشن میسازد که اگر قتل خطاشا- مل بیشس از یك نفر شده‌باشد مر - تکب عمل محکوم به جزا ی‌حبسـس میشود که کمتر از سه سا ل وبیشتر از هفت سا ل نباشد در صور تیکه به قول شما ثار نوال‌اشد مجازات را در خواست میکرد باید این افسر به اساس قتل خطای بیشس ازیکنفر محکوم به هفـت سال حبس می - گردید در حالیکه مانظر به شواهد وتحقیق جزایی حد اقل حبسس یعنی مدت سه سا ل رابه وی درخواست کردیم که مورد تایید محکمه هـــم واقع گردید .

ما میکوشیم محاکم ماشکل دمو- کراتیك داشته باشد وبه همین‌اسا- س به متهم حق هر گونه دفا ع داده میشود .

رئیس محکمه عالی قوای مسلح:

این اندیشه که در یك محا کمـــه ثارنوا ل در برابر وکیل مدا فـــع قرار دارد ویا عکس آن - یعنی به نحوی که این دو بکوشند در واقع کار دانی خودرا صر ف به منظـــور پیر وز شدن خود به کار بـــر نـــد درست نمیباشد - از نظر من و در شرایط دمو کرا تیك ثارنوا ل وکیل مدافع‌ومحکمه در مجموع و ظیفـــه تامین حق‌و عدالت را دارند و برا ی تامین این منظور فعالیت می کنندودر چنین شرایطی هر گز ثارنوا ل در صورتیکه در خوا ستی و فق بـــا عدالت نداشته باشد آنرا به طر ح نمیاورد .

معاون ثارنوالی :

در جریان یك محاکمه آنچـــه بیشتر از هر مطلب دیگر ی مـورد نظر ثارنوا ل میباشد این است که هیچ مجر می از جزا معا ف نگردد وهیچ بیگنا هی محکوم به جزانگردد وجزا نیز کاملا عادلانه باشد .

رئیس تشکیلات حزبی :

در دوره امین شیاد و جلاد باآنکه درشعار دم از قانو نیت و عمـــل قانونی زده می‌شد مسا یل قانو نی عملا زیر پاقرار میگرفت در آن شرا- یط مردم مادر ده وشهر و همه‌جا ی کشور به حد ی مورد تحقیر توهین اذیت‌وشکنجه‌قرارمیگرفتند که‌ذهنیت شان نسبت به مسایل قا نو نی بد بینانه بود اما بعد از مر حلـــه- نوین تکاملی انقلاب تمام کو شش دولت جمهور ی دمو کرا تیك افغا - نستان این است که این ذهـــنیت ازمیان برود ومردم اطمینا ن حاصل کنند که اکنو ن جز قانون جز حـــق وعدالت چیزی بر آنها حاکم نمـــی باشد که قانون جزا ی جرایم علیه احضارا ت محاربوی نمو نه یی از این مانند به شمار میاید .

رووف را صع:

در صور تی که در یك محا کمـــه نظامی امکان افشا ی اسرار نظا می ویادولتی مطر ح نباشد ، آیا بهتـــر نیست جریا ن محاکمه به صور ت علنی صور ت گیرد تا سربازا ن و افسران بتوانند در آن شر کـــت جویند ؟

رئیس محکمه عالی قوای‌مسلح :

به شما اطمینان مید هم همـــین اکنون تمام محاکمه های نظا مـــی به استثنای حالاتی که در آن موضوع افشای اسرار دولتی ونظا می‌درمیان باشد به صور ت علنی ودر محضر سربازان ،افسرا ن و خرد ضابطان دایر میگردد، چرا که علاوه ازدساتیر قانونی علنی بود نجریانات‌محاکماتی ازنظر ما محاسن زیادی دارد ودارای ارزشهای ازنظر تعلیمی وتر بیو ی نیز میباشد به عنوا ن مثا ل‌از یکسو باچنین روشی سربازا ن وافسرا ن زمینه آگاهی یافتن بیشتررا ازمسایل حقوقی ،جزایی ونظا می میبا بند و ازسوی دیگر محاکم نیز از ایـــن اتهاما ت مبرا میگردند که فیصله‌های خود رادر اتا ق های در بسته به تصویب میرسانند

به اساس این دلایل نه تنهامحاکم نظامی جز در حالاتی که به آن‌اشاره شد سری دایر نمیگردد ، بلکـــه علاوه از آنکه منسوبا ن قوای مسلح حق شرکت درآن رادارند به متهم اجازه داده‌میشود که اقار ب،خانواده ودوستان وی نیز در جریا ن محاکمه اش شرکت داشته باشند .

البته علنی بودن صور ت محاکمه در گذشته نیز به قوانین مر بو ط تصریح شده‌بود ، منتها به تطبیـق گذاشته نمیشد واکثرا محا کما ت نظامی شکل سر ی داشت که اکنون این نقیصه کا ملا رفع شده است .

راحله راسخ خرمی :

دربر خی از کشور های جها ن چنین معمول است که در قطعـــات قوای مسلح خود عساکر اجیر رابه صور ت دایمی ویا معاش کا فـــی استخدام می کنند ، آیا بـــرای رفع‌مشکلات کنونی کمبود پر سونل

در قطعا ت محاربوی این امکا ن‌وجود ندارد که در کشور ما هم چنـــین طرز العملی به مورد اجرا در آید و بخشی از کمبود افراد در قطعا ت به این طریق جبران گردد؟

دهقان رئیس تشکیلات :

البته شکی وجود ندارد که چنین روشی دربر خی از کشور ها نظر به عوامل وضرورت هایی که‌داشته اند به اجرا گرفته شده وتا هـــنوز هم معمول است ، امادر کشور مابا توجه به اینکه جوانا ن غیور ،شجاع ووطندوست افغانستان همیشه ودر همه ادوار تاریخ دفاع‌از تما میـت ارضی ، آزادی ، نوامیس ملی و حمایت ازمردم را جزء وجایب ملـی ومیهنی خود قرار داده واز هیـچ گونه ایثار وفداکاری در این راه سرباز نزده‌اندوهم با علا قمـند ی وشوق حاضر به انجا م خد مـت مقدس عسکری شده اند چنین‌ضرورتی محسوس نگردیده است .

در شرایط کنو نی نیز ما بخشس داوطلبان خد مت سر باز ی را در قوای مسلح خود دارا میبا شـیم واین بخشس به خاطر جوا بگـویی به احساسا ت عمیق وطن دوستانه کسانی است که یك بار خـد مت مقدس عسکری راسپری‌کرده‌واکنون در شرایط انقلابی آرزو دار ند و ازما می خواهند که تا سرکوب‌شدن نهایی تمام دشمنان وطن در سنگر دفاع‌از کشور قرار گیرند که مااین احساسا ت راقدر می نهیم ودر بد ل معاش از آن استفاده میبریم ،امـــا این طرز العمل رسما در تشکیـلات قوای مسلح وزار ت دفا ع ملی‌شامل نمیباشد

راصح :

استخدام عساکر دایمی ودر بد ل معاش کافی میتواند این حســن را داشته باشد که افراد شامل قطعات محاربوی به تکنیك های جنگی‌بلدیت کافی داشته باشند ودر موارد ضرو- رت بتواند وظایف خود رابه‌بهترین شکل ممکن که از عهده یـك سرباز نوآموز وتازه کار برنیاید به ایفا ء گیر ند دراین زمینه نظر شما چیست؟

محمدصدیق رئیس‌تشکیلات حزبی:

در صور تی که اردو اکما ل‌شده نتواند ، البته با قبول مصـــار ف گزاف وهنگفت چنین روش ها یی مورد استفاده قرار گرفته میتوا ند ، اما همانگونه که گفتم در کشور مــا چنین ضرورت هایی‌محسوس نگر - دیده از آن گذشته سر بازا ن داو- طلب که یکبار دوره خد مت مقدس عسکر ی راسپر ی کرده اند ، کاملا به اصول وتکنیك های استفاده ازفن سلاح بلدیت دارند وما هم میکوشیم آنان را در قطعا ت به همان مسلکی منصوب سازیم‌که در دوره او ل‌خد- مت زیربیرق در آن قرار داشته اند به این صور ت وباتوجه به اینکـه به هر یك از این افراد داوطلب‌معاش کافی هم پرداخت‌میگردد ، در واقع همین اکنون این طر ز العمل در چو- کات تشکیلات اردو مورد استفا ده قرار دارد .

محمدصدیق رئیس‌تشکیلات حزبی:

به تایید گفته های محتر م رئیس تشکیلات میافزا یم که دفا ع ازوطن مردم ، میهن ،آزادی ، تمامیت ارضی ودست آورد های انقلاب وجیبه فرد فرد هم وطنان ماست، باتو جه بـه این نکته اگر از سربازا ن اجـیر در قوای مسلح استفاده میگردد بـه این صورت که عده‌یی مشخصـــ به گونه مسلکی ودایمی مسئوو ل امور امنیت حفظ سر حدا ت گردند احساس مسئوولیت دیگر مرد م در قبال وجایب میهنی شا ن ممکن است روبه کاهشی گذارد و همچنین ازآ- موختن فن استفاده سلاح‌به دورمی- مانند به همین دلایل وبرای اینکه هر فرد هموطن در امر مقد ســ دفا ع از وطن آماده سا خته شود ایجاب میکند که تما م جوانان درسن مشمول جلب واحضار ،به خد مت عسکری بپردازند ووجا یب خود رابه انجام رسانند .

از آنجا که این روش از نتا یج موثر تر از هر طریقه دیگر برخوردار میباشد امروز اکثر اردو ها ی‌جهان ازهمین تعامل کار میگیر ند .

دهقان رئیس تشکیلات:

در پهلوی مسایلی که به آن‌اشاره گردید نکا ت دیگر ی هم است کــه موثریت طریقه معمو ل در زمینه‌مورد بحث را ثابت می سازد مثـــلا در احضارا ت عمو می محاربو ی وحا لات سفر بری که مسئاله دفا ع از تما- میت ارضی مطر ح میباشد چو ن‌تمام جوانان بالاتر از بیست‌و یك سا له دوره عسکری خودرا گذ شتانده می باشندبه‌فنون استفاده سلاح آشنا- یی کامل دارند ودیگر اینکه اگرقوای مسلح تعداد زیاد همو طـنا ن را مصروف خدمت عسکر ی میسازد ، این عده ازیك سو تشکیل یك‌قشر مستهلك رامید هند واز سو ی‌دیگر معاش آنان از محصو ل‌کار دیگرا ن باید پرداخت گردد که به اصطلا ح هر طرف آن ضرر است ، ضمناقابل یاد آوری است که سیستم استخدام سرباز اجیر در هیچ یك از کشور ها ی مترقی جهان رایج نمیباشد .

راحله راسخ خرمی :

در شرایط کنو نی چنین شا یعه است‌که‌افراد مجلوب زیر جلب قرار می گیرند وبدو ن آنکه فر صتی‌برای آموزش فن استفاده از سلاح راداشته باشند به قطعا ت سو ق داده‌میشوند آیا نا آگاهی وعد م وارد بود ن آنها به طرق استفاده از سلاح ودیگـر- فنون جنگی ((البته در صور تی که این شایعه وافواه درست باشد)) مانع آن نمیگردد که نتایج مـــورد نظر از قطعات محاربو ی به دست نیاید ؟

محمدصدیق رئیس‌تشکیلات حزبی:

این یك شایعه نادرست و غـیر واقعی است که آن را دشمنا ن‌انقلاب وعمال فروخته شده امپر یالیـزم خونخوار به خاطر به هراس انداختن خانواده های شریف کشور ، مـی کوشند درهمه جا پخش کـنـند و واقعیت این است که سر بازا ن‌پیش از آنکه به قطعا ت محار بو ی‌سوق داده شوند به وسیله کورس ها به تمام فنون استفاده از سلاح آشـنا میگردند علاوه از آن در دو صفحه بهاری وخزانی که او لی‌در ثور و دومی در سنبله آغاز میبا بد تما م سربازان به شکل تطبیقی با تمـام اصول وتکنیك های جنگی نیز بلدیت داده‌میشوند بعد از این مرا حــل نیز تازمانی که سرباز امتحا ن‌ندهد وعملا ثابت نسازد که صلا حیت به دست گرفتن اسلحه واستفاده از آن رادر حالات محاربو ی دارد به هیچ وجه به قطعا ت محاربو ی فرستا ده نمیشود .

ناتمام

دشورویاتحاد یوشمیر مسلمانانچهدمسکو پهجومات کی دلمانځه پــه حال کیلیدل کیږی .

لیکوال : عبد اللموها بوف

ژباړو نکی محمد ایوب اعظمی

دشوروی اتحاد مسلمانان څرنگه خپل مذهبیمراسم سرته رسوی؟

د شوروی اتحاد دمسلمانانو ژوند دهغوی دنورو هغو مو منا نو ورو نو پهخیر دی چی په نو رو هیوادو نو کیژوند کوی ، ددوی بعضی مذ هبی دستور العملو نه او مرا سم لکــــه نوم ایښود نه دکو چنیا نو دزیږیدو پهو خت کی دکو چنیا نو سنتکـول (ختنه)واده پنځه و خته لمو نځ، د رمضان په میاشت کی روژه نیول ،د جمعی او اختر، او نورو نوروءمراسمو کی یو ذبل سره ارتبا ط لری .

دشوروی اتحاد مسلما نا ن بعضی مذ هبی مرا سم پهجو ما تو نو کی سر ته رسویاو نوردمحلی روا جو نو په څیر په کورو نو کیسر ته رسیږی.

دواده په وخت کی ناوی او زوم په بعضی ځایونو کی په خـــپــل رضا ئیت او ارتباطسرهجومات تــه راځی اوخپل دواده مرا سم سر تــه رسوی.

دتاشکند، سمر قند ،اود منځنــی آسیا نور ښارو نه دوا دهدمرا سمو دسر ت ه رسو لو لهپاره خا صی کوټی لری. دشما لی قفقازدتر کمنی ، باــ شقاری، تاتاری او نورو بر خو کی دواده مراسم د مومنینو پهکورونو کی پداسی حال کی چی دجو مات ملا یا امام حضورلری سر ته رسیږی.

دشوروی اتحاد د مسلمانانو ډیر ستر اختر یافیستیوال دقربانیاختر» په ډیر جوش سره سرته رسیږی . دذوی الحجی دلسمی نیټی څخــه مخکی د ټولو مسلمانا نوځلور ډلــی مسجد دونو « جوما تونو » تـــه دستور آستوی. اود اختر دنما ځلو لهپار هترتیبات نیسی، ملایان په هغه کی برخه اخلی او په خپلوءو عظـــو کی مومنینو ته د ا ختر ا همیــت اوهمدا رنگه هغه مسو لیتو نه چیډ هر یوه مسلمان په غاړه لو یږی ، بیا نوی. ددی ور ځی دنمانځلـــو لهپارهمومنینخیل کورو نهښکلی کو ی حیوانات دذبح کو لو له پارهسا تی، اوددی ور ځی لهپاره دنو یوکا لیـــو دگنډلو او جوړ ولو تیا ری نیسی.

دذوالحجــی پــه لسمه و ر ځ د شوروی اتحاد ټول جو ماتو نهدهغو مو منینو څخه چی داختر لو یجامی یی په غاړه وی ډک وی.

د ۱۹٦۸ کال د نوامبر په لسمــه نیټه دمسلمانا نو دبوردو نو اومشرو جوماتو نو دمبار کی پیغا مو نـــه

مفتی ضیاء الدین دحضرت عثمان(رض) دوختونو دلیکل شوی قر آن په‌هکله معلومات‌ورکوی .

نه‌داچی په‌هیواد کی دننه دمسلما ـ نانو ‌وزدو نو ته‌ولیږل شول بلکی په‌خارج کی‌یی اسلامی لاربنو ونکـو اوسازمانونو ته‌هـــم وراستوی . او همدارنگه دخار جڅخه دمبار کـــی تلگرا مو نه دشوروی‌اتحاد مسلمانانو ته‌را واستول شول. لکه دمسکـــو جا مع جو مات په‌شو روی اتحاد کی دزیا تو عر بی هیوادو نو دمـغیرانو څخه دمبارکی تلگرامو نه تر لا سه کړل. او همدا رنگه داستر ا خـان ـ استوف په‌زون کی‌باکو، کازان ،تا ـ شکند ،سمر قند ، یو فا ،فرو نزه او دو شنبې ته هم هغــــه پیغامونه واستول شول . چی دارو پا ،آسیا او افریقا دهیوادو دمسلما نانو څخه ترلاسه شوی و .

داختر په ورځو کی دمو منینـــو ډلو ته دموعظو جگ اواز او ریـدل کیږی ، دوی ته اسلا می .عقیدوی، نصا یح چی داحا دیثو پوری مربوط وی وړا ندی کیږی ،.

دبعضی جو ماتو نو خد مت داختر په ورځو کی نارینه تـــــر سره کوی.مگر په‌نورو کی ښځی‌اونارینه په گډه خدمت کوی . ښځی‌او نارینه دجوما ت په بیلا بیلو کو ټو کـــی‌د اختر لمو نځ ادا کوی ، چی دا ډیر وخت‌دمسکو په بعضی جو ماتو نو لکه گور کی، کو بیشیف اوسا را توف کی ادا کیږی.

دلما نځه دادا کو لو څخه وروسته دخپل مذهبی عا دت سره سم‌جوما ـ تونو څخه‌بیرون‌حیوانات‌ذبح‌کوی.چی د آذر بایجان ، ازبکستـــان ،تـر ـ کمنستان او قازا قستان په بعضـو برخو کی په پراخ معیار سره سر ته رسیږی . کله چی حیوا نا ت ذبح شول نو غو ښه د سهم ارو نکوحا ـ ضرینو تر منځ‌و یشل کیږی .

ددی نه ورو سته مو منین خپلـــو کورو ته ځی خپلو دکور نی غــړو خپلوانو ،گاونډیو او نورو لیری‌او نژدی ملگرو ته داختر مبار کی‌ور ـ کوی.

په‌کور نیو کی دقر آن ایا تو نه، او احادیث لو ستل کیږی . زیا ت مو منین په همدی‌ور ځو کی‌دخپل‌رواج سره سم عدیرو ته ځی او هلته د خپلو نیکو نواو دو ستا نو ،قبرو نه وینی . اود هغوی دژوند خا طری‌را په‌زړه کوی .

دهمدی ور ځی په لما نځو زیات مو منین **جو ماتو نو ته** خیر ـ لیږی.

دروژی میاشت دشو روی اتحـــاد مسلما نا ن هم په ډیره ښه توگه سره‌سر ته‌رسوی. امامان په جوماتونو کی موعظی لولی ، او مو منینو تـــه دتراو یحو دلما نځه او درو ژی د نیولو اهمیت څر گند وی او هغوی دی‌کار ته‌رابو لی په دی میاشت کی په زیاتو جوماتونو کی قاریان دقرآن تلاوت کوی . او ختمو ی یی .

درمضان په میاشت کی ډیر زیات د قرآن پوره قاریان د مسلما نانو د محلی کمیتوڅخه جو ما تو نو تـــــه راغو ښتل کیږی ترڅو یی دقر آن ختمو نه سر ته ورسوی .

درو ژه ما تی او تراو یح دلما نځه څخه مخکی ملایا ن دقرآن‌ایاتو نـــه لولی او مو منینو ته دایما ندا ری‌او صدا قت تو صیف کوی درو ژی د شپږ‌ویشتمی ور ځی شپی . لما نځـه کی د«قدر شپی» مو منین ودر یږی او خپل لما نځه ته‌دوا م ور کوی اود قرآن قار یان مقد س کتا ب‌حصـه په‌حصه، آیت لو لی .

شیخ الاسلام میر غفنفرابرا هیموف دقفقاز دپـوری غـــاړ ی دمسلمانانو دبورد رئیس، دبورد دغونډی په‌رئیسه هیأت کی‌لیدل‌کیږی

داختر په‌ورځ کی مسلما نا ن د خپلوانو څخه علاوه‌نورخلك‌هم‌پـه خپل کور کی میلما نه کوی چی په دوی کی لمو نځ گذا ران اود قر آن قاریان گډو ن کوی ،په‌شـوروی اتحاد کی هیڅ سوا لگر ،غر یــــب خلك، او بی‌کار ی نشته،ټو ل‌ضعیف او بی‌وز لی خلك متقاعد معا ش یـــه لاس راوړی .

دشوروی اتحاد مسلما نان دروژی دمیاشتی په پای کی په خپله خو ښه دفطرصد قه دجو مات بود جی تـــه‌د مرستی په‌توگه ور کوی . دجو مات بود جی‌څخه بیا یوځه اندا زه نغـدی یا جنسی‌مرسته دنړی‌د نورو مسلما ـ نانو سره اویاد هغو اسرا ئیلی حملو ځپلو عربو مسلمانا نو سره کوی‌او د هغوی سره د اسلام د آثارو په بیا راژوندی کو لو کی مر سته کوی.

دشوروی اتحاد مسلما نا ن په‌ښه پراخ معیار سره دمیلادا لنبی داسلام دستر پیغمبر محمد ص دز یږ یدلو کا لیزه نمانځی د محمد ص دزیږ ـ یدنی ورځ دربیع الاول په میاشـــت کی دیوه ستر جشن په څیر نمانځل کیږی، اودشو روی شر ق مسلما نان مجله پدی هکله ډیر ښه مطالب‌نشر ـ وی.

دمو لود په ورځ ستر ملا یا ن او خطیبان اما مان دپیغمبر ص داعمالو تار یخی اهمیت اود هغه دژو نـــد دواقعا تو په هکله مو منیـنو تـــه معلو مات ور کوی .

دمر کزی آسیا مسلما نان دشمالی قفقاز اود وا لگا دسا حی مسلما نان په‌کور او جومات کی‌مو لودا لنبی‌نما ـ نځی .مومنین خپل ،خپلوان ،دوستان قار یان، حا فظان ، دجو ماتو نـــو خطیبان سره له اما ما نو په خپلـــو کوروکی میلما نه کوی .دوی په‌غونډو کی‌دقرآن تلاوت کوی اود پیغمبـر ص پاك روح ته دورد استوی . د هغـــه دژوند په هکله مو عظمی وړا ندی کوی.د حضرت محمد ص داحا دیثو یو کلکسیون د «جامع‌الصحیح» په‌نامه مسلمانانوته دموعظی په توگه‌وړاندی کیږی ،چی دمر کزی آسیادیوه ستر ـ محدث امام بخاری په ذریعه تالیـف شویدی .

پاتی په ۵۷ مخکی

دآذربایجان دجمهوریت د مر کز باکو دیوه جومات موذن مو منیـــن لمانځه ته رابولی .

ترجمه : حشمت الله «ایمن»

مردمان قایق نشین نیم کره جنوبی

مردمان قایق نشین همیشه لباسهای از پوست حیوانات را بخاطر محافظت شان از سردی هوا به تن می کنند .

جنگل روئیده بودند ، برگ های درخت های ساحل معمولا رنگ تصواری مایل به سبز داشتند .

مردمان قایق نشین :

یك طایفه از بومی های امریکای جنوبی در آن جازندگی داشتند و بعضی از آنها هنوز هم در آن جاها خانه های شان را می سازند ، آنها درکلبه هازندگی دارند و با قایق های که خود شان ساخته اند تقریباً در روی آب دایما درحرکت اند زیرا آنها بیشتر مربوط و وابسته به قایق های شان هستند از همین سبب آنها را گاهی مردمان قایق نشین نیز مینامند . در آنجا نه شهری است نه موتری و نه خبری ازمغازه و سینما است .

قد این مردمان کوتاه بوده ، موهای شان درشت و سیاه که بروی شانه های شان افتیده است و علاقه دارند که رنگ های سرخ رابه روی بدن های شان بکشند . لباس های از پوست حیوانات برای محافظت شان ازسردی وباران به تن میکنند . هنگامیکه چشمان شان جراحت بر میدارد و یا مبتلا به درد میگردد دور آنهارابا ماده سرخ رنگی رنگ میکنند .

ماهی گیری :

مارول زن را در تهیه خوراك و دیگر احتیاجات ، دربین این قبایل قایق نشین به وضاحت مشاهده می کنیم . زن فامیل باقایقش برای صید ماهی میرود . برای به حرکت در آوردن قایق از پاروی خیلی کوتاه استفاده میکند و هما نطوریکه بایکدست پارو میزند دست دیگرش به زیر آب است. جزایر آنقدر کوچك و خورد اند که او میتواند باکمترین وقت به اطراف آن ها قایقرانی کند.

برای صید ماهی او از ریسمان به‌طول(ده) یا (دوازده) فت (تقریباً دو برابر قدیك انسان بلند قامت) استفاده میکند . در طناب یا ریسمان سنگ کوچکی را می بندد تا زود به زیر آب رود . در آخر ریسمان چنگکی‌وجود ندارد بلکه حلقه ای

سرزمین آتش :

درحدود بیشس از چهار صد و چند سال قبل از امروز ماجیلان و دیگر کارکنان کشتی او به سوی دورترین نقطه نیم کره جنوبی در حرکت بودند. آفتاب در حال غروب وهوا سردوتوفانی بود؟آنها از نزدیکی جزایر کوچك و متعدد ی گذشته و به کوه بزرگی که مستقیماً سر از بحر بیرون کرده بود نزدیك شدند دود آبی این جا وآن ازبعضی نقاط کوه سیاه به هوا بلند میشد . ماجیلان بامشاهده دود درك کرد که آنجا مردمانی باید زندگی داشته باشند . دود مذکور از شعله های آتش بلند میشد ،لذا او وهمراهانش آنجا راسرزمین آتش نام‌نهادند این ،نام بزرگترین جزیره ایست که تا امروز شناخته شده است .

کوه ها و جنگلات :

جزایر همه سنگلاخی بودند . نشیب کوه ها پوشیده از جنگلاتی بود که تاپائین ترین نقطه دامنه و تا به کناره های ساحل امتداد داشتند ، آسمان را ابر تیره فرا گرفته بود و باد های تند برو ی‌امواج بحر می وزید . ماجیلان و همراهانش به خاطر موجودیت توفان و غبار ناشی از آن نتوانست در خت های رابببیندکه اساسا ازیك نوع‌بودند (درخت های ساحلی) ،و در آن

در این تصویر شماابزارو وسایل‌ساده این مردمان رامی بینید که توسط آنها زندگی شانرا پیش می‌برند .

به‌ترتیب نمره: ۱ـطناب هاى‌ماهیگیری ۲ـ۳ـ نیزه های صید ٤ـ قایق ٥ ـ پاروی کوتاه
ـ٦ـ٧ـ٨ سبد های بافته شده ٩ـچارشاخ برای سید ماهی

بعضاً ماهیگیران درهوای توفانی‌باحوصله مندی خاص مشغول صیدماهی میشوند

نصب‌شده‌که ماهی را زود صید می کند .

زن قایقش را به آب ها ی کم عمق هدایت میکند و ریسما ن ماهی گیر ی اش را در آب رها می سازد زما نی که ماهی میخوا هد طعمه را ازنوك طناب بر باید ، او طنا ب را به سر عت بالا کشید ه و ما هی را می گیرد و سر آنرا به قصد کشتن وبی حر کت ساختن آن به دندا ن می گز د یا به اصطلاح سر آنرا چك می زند اکثر ماهی های راکه اومی‌گیرد کو چك اند .

ماهی گیری درتوفان :

هوا معمو لا در جا یی که ایـــن بو میا ن زیست دارند سرداست هوا توفانی و آسمان پوشیده ازابر بارانی میباشد . در اثنای که ز ن مشغو ل ما هی گیر ی است قا یقش را در عقب یك جز یر ه کو چـــك نگهمیدارد و تا لحظه ایکه ما هی به طنا ب او نزد یك می شود به صدای آب های که باسنگ های جز یر ه بر خورد میکند گوش فرا میدهد ....

بعضی او قات حینیکه زن درقایق اش صبورا نه مشغو ل صید ما هی است بارا ن باردید ن می گیرد . در این هنگام‌اوپوست‌حیوانات‌راکه‌برای این گونه مواقع تهیه نموده برو یش مـی انـدازد و بـه کا ر ش ادامـه میدهد . این وظیفه اوست و مجبو ر است آنقدر معطل‌شود تا غذا ی کافی برای خانواده اش تهیه نما ید . بعضاً زن مجبور می شود برای گرفتن‌ماهی خود را بـه آب انداخته آب با زی کند اما آب آنقدر سرد است که او نمیتوا ند به پیشس روی اش ادا مه دهد و یا در آب با قی بما ند ، به زود ی مجبور می شود که آب را ترك کرده به قایق اش بر گردد .

جمع آوری صدف:

تمام کار ها و جمع آور ی غـــذا فقط به دو ش زن ها ی فا میل ها نیست . مردها و اطفا ل هم قسمتی از کار های مربو ط شان را انجا م مید هند . در هر رو ز دو بارزمانی که جذرو مد در یاها فرو می نشیند . مردها و اطفا ل به ساحل رفته و به صید صد ف مشغو ل می شو ند ، آنها معمولا از طرف شب به مقایسه روز خو بتر میتوا نند صد ف را صید نمایند به خصو ص اگر جذرومد خفیف از طر ف شب به وجود آید . بومیا ن مذکور صد ف ها را درظرف ها و یا سبد ها ی که برای همین منظور با خود آورد ه اند میگذار ند . آن ها لاك های صدف هارا باسنگ شکستا ند ه و گوشت آنرا خا م میخورند گا هـی صدف هارا رو ی سنگ داغ گذاشته می پز ند رو ی همر فته پیدا نمود ن و بدست آورد ن غذا درآن‌مناطق کار مشکلی است و ساحا تی وجود دارد که مردما ن آن دیار سخت گرسنه بمانند .

یك جشن بزرگ:

گاه گا هی اتفا ق می افتد که یك حیوا ن بزرگ بحر ی که به نا م (ویل) یاد می شود . به یك منطقه آبی کم عمق آمد ه و دو بار ه قا در نمی شود که به بحر یا آب های عمیق برود . در این هنگا م مردما ن‌بومی منطقه بانیز ه های‌دراز آنرا می کشند آنها خو شحا ل اند و جشن بزرگی را بر پا میکنند . آتشس بز رگی در سا حل به راه می انداز ند و دیگر قبایل اطرا ف میدا نند که به جشن دعو ت شده اند . تمام فا میل ها ی نزدیك قبیله به این دعو ت حضو ر به هم میر سانند و هر نفر یك‌پارچه

لطفاً ورق بزنید

درکنار سواحـل جا ییکه ا مکـان‌استراحت وجود دارد ماهیگیران بـاساختن خانه های ازچوب وعلف‌چند ساعتی استراحت می‌نمایند

ای کلان از گوشت حیوان مذکور را کنده و آنرا خام و با اشتیاق کامل نوش جان میکنند.

گوشت حیوان مذکور آنقدر زیاد می باشد که برای تمام افراد قبیله ومدعوین دعوت مکفی است. مردمان قبیله گوشت اضافی آنرا (اگر باقی مانده باشد) در گودالی که‌بدین منظور حفر کرده اند دفن میکنند ودر مواقع که چیزی برای خوردن نمی یابند از آن استفاده میکنند.

مردمان قبیله همیشه‌در جستجوی صدف هستند. آن ها صدف های‌را که صید کرده اند ولی از قدراحتیاج زیاد تر بوده به صورت پشته ها درجزیره روی هم انبار میکنند. زمانی که صدف در دریا کم و صید آن مشکل می شود، منطقه را به قصد صید بیشتر صدف ترك میکنند. وبه سوی منطقه جدیدی پارو می زنند در حالیکه در عقب شان یعنی درقبیله‌که صدف‌هارا آنجا گذاشته اند، بعد از چندی علف و گیاه در اطراف پشته های‌صدف روئیده روی آنها را می پوشاند که بعد از مدتی تقریبا شکل تپه ها را به‌خود می گیرند. در این جزایر شما در تمام مدت تپه های صدفی را می توانید مشاهده نمائید.

انتقال کمپ ها :

انتقال کمپ ها برای مردمان بومی این قبایل کار مشکلی نیست آنها کمپ ها را به فواصل کم انتقال میدهند و اثاثیه زندگی شان هم زیاد نیست. سبدها، تبرو تیشه های سنگی، نیزه های دراز برای کشتن نهنگ ها و دیگر حیوانات بزرگ و ظروف معدود برای طبخ صدف ها از اثاثیه ولوازم اساسی شان هستند. وشاید هم‌مقداری از چربی نهنگ و یا کدام حیوان بزرگ دیگری را برای خوردن باخود حمل کنند، زیراایشان برای‌جستجو وبدست آوردن غذا همیشه از یکجا به جای دیگر نقل مکان میکنند ودر عین جستجوی محل مناسب ممکن به غذا احتیاج پیدا کنند. نا گفته نباید گذاشت که در وقت نقل‌مکان از راه خشکه استفاده نمی کنند. دامنه هاو نشیب های کوه ها تا سواحل پیش آمده اند وامکان‌عبور و مرور را از راه خشکه فوق‌العاده دشوار می سازد و از طرف دیگر این مردمان اسپ و یا دیگرحیوانات بار بر در اختیار ندارند، لهذا نقل مکان ایشان از طریق دریا هاتوسط قایق های شان صورت میگیرد.

بارکردن قایق ها :

هر قایق گنجایش حمل‌یك فامیل با تمام ملحقات شان را دارد. پوست حیوانات و اسباب کار اول درکف قایق گذاشته می شوند. دروسط قایق یك قشر گل را که بالای آن آتش افروخته می شود هموار می کنند. این مردمان آتش‌را به واسطه زدن و یا سائیدن دو سنگ با هم روشن میکنند. و البته واضع است که حمل آتش در داخل قایق کار آسانی نیست.

زن فامیل در یک انجام قایق نشسته و برای حرکت دادن قایق پارو می زند. و مرد ها در انجام دیگر قایق نشسته نیزه ای بلندی را در دست میگیرد تا اگر ماهی‌ایرا دید فورا بانیزه صید کند. اطفال هم دروسط قایق اخذ موقع میکنند.

پیدا نمودن منطقه جدید برای بودوباش :

درحالیکه قایق در حرکت است زن‌فامیل‌درجستجوی زمین صاف در کناره های ساحل جای که بتوان کلبه و یا خیمه ای را برافراشت، میباشد. پیدا نمودن چنین منطقه‌ای درحالی که گفتیم تمام دامنه های کوه‌ها تا نزدیك ساحل سنگلاخی میباشد، مشکل است. بعد از لحظاتی چند زن فامیل منطقه ای را که آنها محل زیست دیگر فامیل ها بوده می بیند در آنجا پشته های صدف ها که بروی هم انباشته شده اند دیده می شوند که بروی آنها علف و گیاه روئیده است. زن که‌وظیفه‌پاروزدن‌قایق رابه عهده دارد. آنرا بدان سو هدایت می کند.

مردان و اطفال که در قایق اند قدم به ساحل میگذارند. آنهاآتش اسباب و دیگر لوازم را از کشتی به ساحل انتقال میدهند. آنگاه زن کشتی رابه منطقه که‌درآنجا علف‌های هرزه سرازآب کم عمق بیرون کرده اند، میراند، کشتی را در آنجا رهاکرده و توسط آب بازی خود را به ساحل میرساند و عجیب‌اینکه مردان قبیله آب بازی بلد نیستند.

برافراشتن خیمه :

زمانی که فامیل منطقه مناسب را یافت مرد ترجیح‌میدهد که‌کلبه یا خیمه نو را بر پا دارد. و میکوشد در این منطقه جایی را پیدا نماید که پناهگاه خوبی در مقابل باد های سرد داشته باشد. اقامت آن ها در اینجا برای چند روز معدود است. او نمیتواند وقت زیاد تر را برای ساختن خیمه یا کلبه مصرف نماید. لذا چند شاخه ای از درختان کمی علف‌وکمی هم‌چرم و پوست حیوانات را به کار میبرد.

برای ساختن یك کلبه او چند چوب در ختهای ساحلی را در زمین به شکل یك دایره فرو میکند. آنگاه انجام های چوب ها را آنقدر خم میکند تا باهم وصل شود و آن ها را توسط شاخ های باریك و علف های دراز با هم می بافد و محکم میکند، آنوقت روی‌این اسکلیت را با پوست حیوانات و علف ها می‌پوشاند در کف کلبه یك سوراخ حفر میکند ودر آن آتش می افروزد. در صورتی که دود رو و یا سوراخی در سقف کلبه وجود نداشته باشد، کلبه مملو

بقیه‌درصفحه ۴۷

مردمان قایق نشین برای جستجووبدست آوردن غذا همیشه از یکجابه‌جای دیگر نقل ومکان میکنند

الف : میم

مروری بر گزارش ببرک کارمل به پلینوم چارم کمیته مرکزی ح.د.خ ا

دوستی افغان ـ شوروی دست آورد کبیر حزب ومردم ماست

((... وظیفه ملی ووجدا نـــی ، حزبی و دولتی خود میدانم به اطلاع شما برسانم که ملیون هاتن از فر ـ زندان اتحادشوروی بزرگ از هیئات نمایندگی حزبی ودولتی جمهور ی دموکراتیك افغانستا ن به شکل بی سابقه وبی نظیر وتار یخی ،استقبال عمیقا برادرا نه به عمل آور دند . هموطنان ! این استقبا ل دو ستا نه وبی نظیر برادرا نه در وا قعیت امر استقبالی بود که از مردم افغانستان از افغانستان انقلابی وآزاده ومستقل صور ت گرفت ....))

مطالب فو ق رابیر ك کار مـــل منشی عمو می کمیتهٔ مر کزی حزب دموکراتیك خلق افغانستا ن ،رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستا ن هنگا م موا ـ صلت بوطن بعد از سفر دوستا نه و تاریخی شا ن از اتحاد جما هـــیر شوروی سوسیا لیستی ، طی بیانیهٔ شفاهی ای بیا ن داشتند که ازطرف شهریان کابل ، با هلهلهٔ و شورو شعف زیادی بدر قه شد ، الحق که هم جریا ن پذیرا یی ها و هم نتایج سفرتاریخی هیات عالی رتبه حز بی و دولتی جمهوری دموکرا تیك افغا ـ نستان تحت ریاست ببر ك کارمل بی نظیر ، تاریخی و پر فیضـــــ بود

هموطنان ار جمند ما شمـــهٔ از جریان سفر تاریخی ببر ك کار مـــل وهمراهـــان را در روی صفحـــا ت جراید وروز نامه ها و تلویزیو ن و هم در امواج رادیو دیدند و شنید ـ ند. ولی قرار معلو م ارج گزار ی مردم دوست اتحاد شوروی به مردم قهرمان افغانستا ن آنقدر و سیـــع وبرادرانه است که نمی توان آنـــرا نمایشں داد ویا آن را در نو شــــته های نشرا ت ووسا یل ار تبا طجمعی گنجانید . مظا هر این دوستی وبرا ـ دری بی نظیر را مردم افغانستا ن وجهان طی سفر هیا ت عا لی مقا م حزبی ودولتی مابه کشور دو ست اتحاد شوروی دیدند و شنید نـــد.

این مسافر ت به شکلی آنچنا ن عالی صور ت گرفت و فضا ی مفا ـ هما ت ومذاکرا ت بحد ی صمیما نه و رفیقانه بودکه نمی توا ن در ین مختصر آنرا انعکا س داد. رو حیه حاکم در مذاکرا ت رهبرا ن دو کشور افغانستان واتحاد شوروی پـــر از صمیمیت ، صراحت ر فیـــقا نه ، صداقت وتفا هم کا مل صـــــور ت گرفته است که نمایانگر رو حـــیهٔ برادری دوستی و احتـــرام میـــا ن رهبران دو مملکت ، میا ن مرد مـــان دولت ها واحزاب دوکشور میبا شد.

هیئات عالی رتبهٔ افغانی طی این مسافرت از مسکـــو ، تفلیس ، تاـ شکندو لیننگراد ، دیدن کردندو در هر جا وهر قدم باپذیرا یی بی نظیر روبرو شدند . در ین شهر ها با نمایندگان طبقات مختلف مرد م ، کارگران ،دهقانان، کیها ن نوردان علما وشخصیت های فر هنگی ملا ـ قات نمودند آنها برعلاوه ،پذیرایی شایان پیوسته آرزو مندی شا نرا برای پیشر فت کشور ما ، پیروزی های مردم ماو تکا مل هر چه بیشتر دست آورد های انقلاب شکو همنـــد ثور با خلو ص نیت دو ستا نه و برادرانه ابراز می داشتند .استقبا ل پرشور ونیت نیك زعما ، مرد ما ن ونمایندگا ن مختلـــــف جا معـــه شورا های کبیر همه و همه مظهـــر دوستی بی شا ئبه وتز لزل نا پذیر بین مردما ن جمهور ی دمو کراتیك افغانستان واتحاد جما هیر شوروی سوسیا لیستی میباشد که به طراز نوین و عالی وبرادرا نه مو جـــود است وروز تاروز با ابعاد گستر ده تر وسعت میاید . و هکذا نمایانگر همبستگی انقلابی واصول بین ا لمللیت کارگری میباشد

رهبران دو کشور طی مذاکر ت شان که در فضا ی نها یت صمیمانه وصراحت رفیقا نه صور ت گر فه برجوانب مختلف دوستی دو کشور وانکشا ف هر چه بیشتر آن بحث کردند وا ز پروسهٔ این روابـــط و دوستی که به کما ل ایدآل رو بـــه نضج هرچه بیشتر است ، ابـــراز رضائیت نمودند. هکذا باید متذ کر شد که پس از پیروز ی انقـــلا ب شکوهمندثور معا هده دوستی،حسن هم جوار ی ، همبستگی و کمـــك متقابل که در قو س ۱۳۵۷ بیـــــن مملکتین منعقد شده است و مبنا ی اصلی مذاکرا ت و اسا س آنـــرا تشکیل میداد با رضا ئیت طر فین تلقی شد . رهبرا ن حزبی و دو لتی افغانستان تحت ریاست ببر ك کارمل منشی عمومی کمیتهٔ مر کزی حز ب دموکراتیك خلق افغانستا ن رئیس شورای انقلابی و صدراعظم به دوـ ستان ورفقا ی اتحاد شوروی راجع به موضوعا ت وکار هایی که درافغاـ نستان در جهت تحکیم مبا نی انقلاب فیصله های پلینوم های دوم وسوم مبارزه باضد انقلاب صادر شده از خارج ، مبارزه علیه مداخلا ت خارجی در امور داخلی افغا نستا ن ،درباره استقرار سیاسی مملکت وتا مـــین هر چه بیشتر وحد ت حزب دمو ـ کراتیك خلق افغا نستا ن ، معلومات وسیعی ارائه داشتند و همچنا ن از کمك هاو مسا عد ت های دو لـــت اتحاد شوروی ، حزب کمو نیست لنینی شوروی ومردم دوست وقهرـ مان شوروی سپاس فراوا ن ابرا ز شد. رهبران حزبی ودو لتی جمهوری دموکراتیك افغانستا ن در جریا ن این مسافر ت دوستانه با پیشرفت های شکر ف خلق شوروی د رراه اعمار جا معه بهروزی و بهز یستی کامل از نزدیك آشنا شدند وهمچنان باید متذکرشد که طر فین آرزومندی همه جانبه ایشانرا در مورد دوا م همکاری دوستا نه بین احزا ب دو کشور یعنی حزب دموکرا تیك خلق افغانستان وحزب کمو نیست اتحاد جماهیر شوروی سو سیا لیستـــی ابراز داشتند .

اتحاد شوروی همیشه به مرد م افغانستا ن در راه اعمار زیر بنا ی اقتصادی جامعهٔ افغانستا ن یار ی رسانیده واین کمك ها ثمرا ت پر ـ فیض بار آورده است. و درطی مذاـ کرات ومفا هما ت زعما ی جمهوری دموکراتیك افغانستا ن و اتحـــاد جما هیر شوروی سو سیا لیستـــی علاقه مند ی و رغبت شانرا در راه ادامه این همکاریهاو هکذا رشـــد و تکامل ووسعت آن ابراز دا شتندما درحال حاضر و آینده بصورت وسیع تر شاهد همکار ی ها ی دو کشور در زمینه های اقتصادی ، تخنیکـــی ، تجار تی ، فر هنگی وسپـــور ت ، معار ف و صحت عامه هستیـــم و خواهیم بود . هکذا پس از پیروزی انقلاب شکو همند ثور و بو یـــژه پیروزی خیزش ظفر مند شش جد ی ۱۳۵۸ و آمد ن مر حلهٔ نو ین وتکاـ ملی انقلاب مو قف اتحاد شورو ی وافغانستا ن در مورد مسا یل بین ـ المللی و منطقه کا ملا مشابه است.

این تشابه نظر یا ت در موردمسایل بین المللی ومنطقه در ملاقا ت ها و مذاکرا ت هیئا ت جمهور ی دمو ـ کراتیك افغا نستا ن تحت ریاست ببرك کار مل منشی عمو می کمیته مرکز ی حزب دمو کرا تیك خلـــق افغانستان ، رئیس شورا ی انقلابی وصدراعظم جمهور ی دمو کرا تیك افغانستا ن و هیئا ت اتحاد جما هیر شوروی سوسیا لیستی تحت ریاست لیونید ایلیچ بریژنف منشی عمومی کمیتهٔ مر کزی حزب کمو نیســـت اتحاد شوروی و صدر هیئا ت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی کا مـــلا محسوس بود .

باقیدارد

پیش گفتار

به تاریخ ۱۱ اسد ۱۳۵۹، شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب کرد که مرور دو صد سال شمسی از وفات میا فقیر الله جلال‌آبادی علیه الرحمه تذکار و تجلیل شود.

باین موجب، بروز ۹ دلو ۱۳۵۹، که برابر به سالگرد شمسی وفات میا فقیر الله جلال‌آبادی است یك مجلس علمی به مقصد بررسی بر زندگانی، آثاروافکار آن دانشمند گرانقدر در کابل دایر خواهدشد و یکعده از دانشمندان کشور های دوست نیز دران اشتراك خواهند داشت ویونسکو با افغانستان همکاری خواهد نمود، ودر مطبوعات و رادیوتلویزیون کشور، نشراتی باین مناسبت صورت خواهد گرفت.

ازینجاست که ضرورت معرفی سیمای نورانی این روشنفکر قرن هجده کشور، قبل از انعقادسیمینار علمی ماه‌دلو امسال، لازم افتاد، تا اهل دانش و علاقمندان فرهنگ وطن، در بارهٔ زندگی میا فقیرالله حصارکی، جلال آبادی، ننگرهاری ثم شکارپوری، وآثار وافکار اوباخبر باشند، و به‌تحقیقات مزید دانشمندان که در زمان دایرشدن سیمینار بیان خواهدشد، علاقهٔ مشخصی بگیرند.

چون وزارت اطلاعات و کلتورواکادمی علوم افغانستان، بموجب فیصله شورای وزیران، مکلف به انعقاد این مجلس علمی می باشند، از یکعده دانشمندان منسوب باین دو مقام، ونیز از دیگر اهل علم وتحقیق، خواهش‌کردیم یکعده مقالات اساسی در زمینهٔ معرفی زندگانی و آثاروافکار این شخصیت علمی وعرفانی تهیه دارند، تا باین طریق‌وسایل ارتباط جمعی بتوانند پیش از سیمینار از روی این مقالات‌مطالب سودمند به علاقمندان برسانند.

به موجب فیصله مجلس مشترك وزارت اطلاعات و کلتور واکادمی علوم افغانستان، این مقالات که‌اساسا جزء چند شمارهٔ ژوندون می باشد، ضمنا بصورت‌یك رساله جداگانه نیز صفحه بندی چاپ ووقایه گردیده قبل ازسیمینار بدسترس عدهٔ بیشتر خوانندگان گذاشته‌خواهدشد تاباآن بزرگوار صاحبدل نا آشنا نباشند.

(ژوندون)

شاگرد، میافقیرالله استادرا معرفی می کند

انتخاب از مقدمه مکتوبات

بقلم گرد آورنده آن مجموعه

محمد فاضل انصاری

مریدو شاگرد میا فقیرالله جلال آبادی

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله‌الذی جعل العارفین مظاهر تجلیات ذاته ....

مقیم‌زاویه خاکساری ... فقیرمحمد فاضل بن پیرمحمد بن ملاالیاس انصاری ...

واضح رای دقایق آرای طالبان صادق ... می‌گرداند که :

چون مدتی در خدمت فیض وکرامت موهبت ...حنفی النسب، محمدی المشرب صاحب تصانیف عالیه مثل :

-فتح الجمیل ومدارج التکمیل

براهین النجات من مصائب الدنیا والعرصات

-فیوضات الهیه.

- طریق الارشاد فی‌تکمیل المومنین‌والاولاد،

-منتخب الاصول درفقه.

وثیقة الاکابر.

-قطب الارشاد (که‌آنرا «مدارج عالیه» نیز گویند)،

- فتوحات غیبیه، شرح عقاید صوفیه

-جواهر الاوراد.

-قصیدهٔ مبرور(که‌درمدینهٔ منوره در مواجهة سرالله الاعظم علیه الصلوة والسلام خوانده‌و آثارقبولیت آن ظاهر گردیده.)

(سالی غیر ذالك ...)

حاجی الحرمین‌الشریفین...حضرت‌ایشان‌ما، الحاج شاه فقیرالله بن عبدالرحمن، الحنفی، الرتاسی،الجلال‌آبادی، ثم‌الشکارپوری،

کسب علوم ومعارف رقوم نموده،واز اذواق ومواجید ایشان بهره ورگردیده، ونسبت حضور وشهود حضرات نقشبندیه، مواخذ فیوضات وکمالات سایر طرق الهیه، ازاصول وفروع حاصل کرده، واجازات طرق مسطوره فراچنگ آورده، در آثناء تعلم «فتوحات‌غیبیه، شرح عقاید صوفیه» بعضی‌طلبه،استدعا، جمع مکاتیب عرفان اسالیب‌ظاهر کردند.دران میان، اشارت به احقر رفت : قدم‌ازسرساخته قیام بامتثال آن نمود ! ...

والله سبحانه ،هوالموفق !

پوهاند عبدالحی (حبیبی)

چگونه یك درویش صاحب دل، شهریاران سه‌کشور را بر آستانهٔ خویش فراهم آورد ؟

فقیرالله جلال آبادی

عارف‌ودانشمند

ومؤلف عصرابدالی

حریفان باده‌ها خورد ند ورفتند
نمی بینم درین ایام جا می!
تهی خمخانه ها کردند و رفتند
که باشد بر کفش از باده جامی
(مولاناجامی)

• • •

دربهارسال ۱۹۵۷م (۱۳۳۶ﻫ، ش)مراگذری برشکار پور، شهرستان سر زمین سند افتاد. این شهر ازنظر یکنفر جهانگرد مزایایی ندارد، ونه‌در آن ابنیهٔ بزرگ باستانی وچیز های قابل دید موجود است ،که‌نگاه سیاحان وجهانگردان رابخود جلب کند .ولی‌من بانگاه دیگری‌این شهر را میدیدم، وهر کوچه ودیوار کهنهٔ آنرا بچشم‌انس والفت‌می نگریستم، زیرابمن‌معلوم بود، که باری یك‌درویش وارستهٔ سرزمین اجداد من ،باین شهر آمده‌ودر ینجا خانگاه (خانقاه) کوچکی ساخته بودو جهانی راگردآن فراهم آورده !

من میدانستم که سوزدل این عارف آتش نفس، باری از مجاری دریای سندتاآمویه. جهانی راگرم داشته بود، ومهر فیوض این مرد بزرگوار، بردل‌شهریاران‌وتوانگران زمستمندان وبینوایان تابیده بود.

مردیکه از (حصارك)ننگرهار بر آمد وجهانی راگرفت. صاحبدلی‌که دلهای ملیونها انسان‌را به تپش درآورد. حصارکی ایکه حصار ظلمت وجهالت را فروشکست، جلال آبادی ایکه جلال‌و جمال رابهم آمیخت !

دانش مردی که از خانواده رشدوتقواست دستم گرفت وکشان، کشان برد وگفت :

ببین! باری درین کوی، موکب‌ابدالی بقصد زیارت این درویش میگذشت !

من چون نیك‌دیدم، مناظرودوره های‌تاریخ ازنگاهم مانند پرده های سینما گذشت وعظمت اسلاف بیادم آمد :که‌درویشی ساده پوش از شهر ودیار خود، بسر زمین دیگری می‌آیدو به نیروی تقوا واخلاق‌وانسان دوستی ،ملیونها مردم رامرید وفرمانبردارخودمی‌سازد، وچراغی از عرفان ودانش می‌افروزد، که قرنهافروزان می‌ماند وزوایای تاریك را روشن‌میسازد.

این‌مرد جلال آبادی مولودزمانیست، که دوامپراتوری مغل در هند وصفویان در ایران بعروج خودرسیده وعنقریب‌بسوی انحطاط قدم می‌برداشتند، قبایل افغانی که مدتها، زیرسم ستوران این دوقوه بزرگ شرقی‌وغربی‌کوبیده میشدند، از حیات کوچی گری قبیلوی کم‌کم‌به تشکلات فیودالی نزدیك میگردیدند ،و بصورت
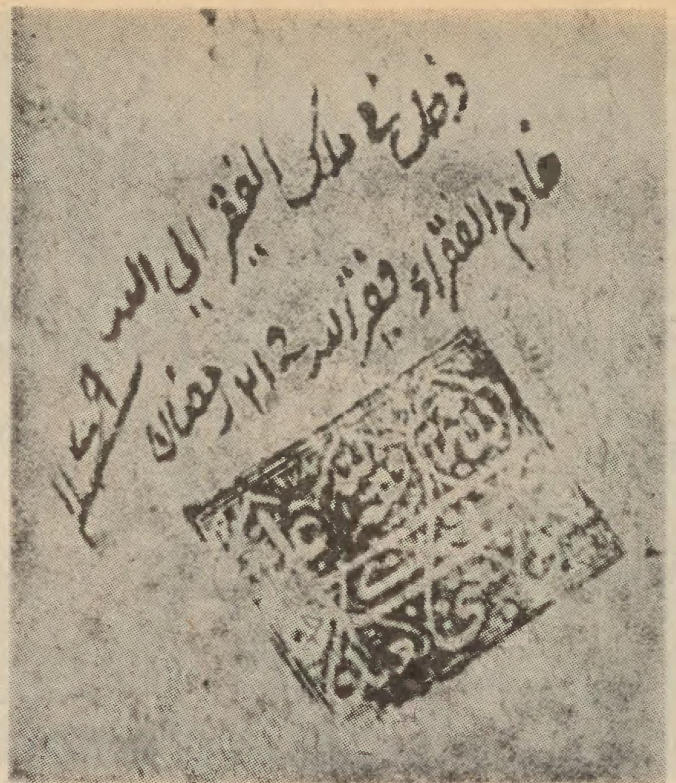
خط ومهر میافقیرالله به نسخهٔ خطی نهج التعلیم آرشیف ملی .

مجموعی در مقابل اشغالگران خارجی بپامی-ایستادند .

نهضت پیرروشان (در حدود۹٤۰ق) وبعدازآن حرکت خوشحال خان ختك (در حدود ۱۰۸۰ق) وپس ازآن نهضت آزادی بخش میرویس‌خان در قندهار (حدود ۱۱۲۰ق)نشانهٔ بیداری های اجتماعی وسیاسی مردم ماست ،که درسنه ۱۱٦۰ ق منتج به‌تشکیل‌سلطنت ابدالی (درانی) وجلوس احمد شاه بابادرقندهار گردید ، و بنیاد افغانستان کنونی ، گذاشته شد .

این دوره ازحدود۹۰۰ تا ۱۱٦۰ ق در تاریخ بیداری وآزادی خواهی مردم ما،زمان معتنابهای حریت‌زایی شمرده‌میشود، که‌مردم‌ما به‌تشکیلات مکمل تراجتماعی وسیاسی پرداخته وبشرق وغرب به‌فتوحات روی آورده‌اند وبیك سلسله
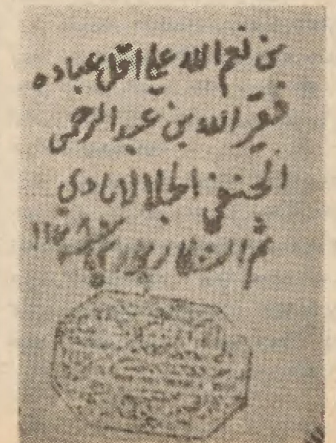
خط ومهر میافقیرالله برنسخهٔ خطی صحیح ترمذی سند .

جریانات سیاسی ومعنوی وروحانی برخورده‌اند، که یقینا در حیات اجتماعی ماموثر بوده وجزء لاینفك فرهنگ وتاریخ تفکرما شمرده‌میشوند.

درین‌زمان سلسله‌تدریس‌علوم‌منقول‌ومعقول‌در مدارس مادر شهر ها وروستاها ادامه داشت، یکتن دانشمند اگر به خواندن وفرا گرفتن علوم دینی مانند تفسیر قرآن واحادیث‌نبوی وفقه وآداب‌عربی‌می پرداخت، حتماقسمی از حکمت ومنطق وکلام وفلسفه‌وریاضی‌رانیز فرا میگرفت ودرعین تحصیل این علوم ، بایك‌جریان عظیم فکری‌که جنبهٔ قوی انسانی داشت یعنی تصوف وطریقت راه خدا، نیز برخوردمی‌نمود،که این جریان معنوی‌بروضع‌اجتماعی‌وسیاسی‌و اقتصادی مردم نیز اثرعمیق داشت،یااینکه تحول اوضاع اقتصادی واجتماعی چنین جریان فکری‌رابوجود آورده وحرکت آنرا تسریع می نمود .

مهمترین جریان فکری این‌عصر درسرزمین های آسیای میانه، بشمول ماوراء النهر و خراسان (افغانستان) ونیم قارهٔ هند، طریقت نقشبندی است که‌درحدود ۷۵۰ ق درخاك‌بخارا وسمر قند نشوو نمایافته‌ودر«مملکت خراسان» که پایتخت آن هرات‌بود، بوسیله‌مولانایعقوب چرخی وخواجه عبیدالله‌احرار ومولاناعبدالرحمن جامی وشیخ احمد کابلی (متوفا درسرهند ۱۰۳٤ق) ودیگر رجال دانش واندیشه وعرفان روایی یافته بود .

این طریقت‌که راه وروش زندگانی‌مبنی بر-اصول اسلامی ،مطابق تحول اقتصادی ومعیشی قرن هشتم هجری بود ، عرفان وتصوف رابرای اصلاح جامعهٔ انسانی اززوایای‌اندیشهٔ‌فراریت به آغوش اجتماع کشانید وقراریکه مولانا عبدالرحمن جامی در«سررشته طریقهٔ خواجگان» شرح داده. بنای این روش روحانی «برتوحید وتجرید دل‌از آگاهی بغیر حق سبحانه وتعالی، وخلوت درانجمن است» که‌مرد عارف همواره باخدا آشنا ودربین مردم محشور باشد به اصلاح جامعه ورهنمایی مردم بکوشد که :

دایم، همه‌جا، باهمه‌کس، درهمه کـــار
میدار نهفتـه چشـم دل ، جانـب یـــار

* * *

ایـــن طـریقـت کـــه یـــك نوع ریفورمی در اندیشه عارفانه و زاویه نشینی صوفیان بود، درمدت دوقرن ازسمرقند وهند تا استانبول جهانی راگرفت، تاکه‌شیخ احمد کابلی سر هندی آنرابا تشریحات عالمانه‌در افغانستان وهند روایی تام داد، وبعدازو، شاه ولی الله دهلوی‌در حدود ۱۱۵۰ ق درمدرسه خاص تفکر اجتماعی وسیاست اسلامی ،فکر تعمیر نوین تمدن انسانی رادر آثار مشهور خودمانند «حجة اللهالبالغه‌وبدوربازغه» وغیره نیك پرورانید ، که مقارن ظهور آثار انقلاب صنعتی درغرب ونهضت فکری (انقلاب‌کبیر فرانسه) وتحول اجتماعی بشر بود. ازبنیاد سیاست مدنی واصلاحات اجتماعی که بنام «ارتفاقات» براساس دین وتصوف اسلامی‌در آثار شاه ولی الله استوار شده ، چنین‌پدید می‌آید، که مفکران ودانشمندان این عصر را توجه خاصی به امور سیاست واصلاح جامعه معطوف بود، وبنابرین اکثر مکاتیب ولی‌الله صبغهٔ سیاسی واصلاحی دارد .

میا فقیر الله نیزاز دستهٔ چنین‌درویشان اصلاح طلب بودوازمکتوبات اوپدید می‌آید ،که بادر باراحمد شاهی در قندهار وامرای بلوچ وسند رابطه ومکاتبه داشت. وفرماندهان این کشور هابه‌وی ارادتی‌داشتند ،وبر آستان او سرارادت فرومی آوردند ،وبنابرین وی تنها یك رهنمای روحانی‌مردم نبود،بلکه درسیاست وجهانداری هم‌به‌ارباب اقتدار هدایت هامیداد، ومحیط زندگانی اودوره‌نضج فیودالیزم وتشکیل سلطنت افغانی در قندهار است ،که‌یکی از ارکان فکری این تحول مدنی بشمار می‌آید.

* * *

خوب، حالا باید دید که این شخصیت دانشمند وبارز از کجا پدید آمد ودر کجا پرورش دید ؟

دود مان واجدادش کجا بودند ؟

درسرزمین گندها رای تاریخی ، جاییکه دریای کابل از کوهساران بلند فروآمده وبا-تمکین ووقار می‌گذردوبیك‌طرف آن‌ستیغ های بلند سپیتاگوناگری تاریخی (سپین غر کنونی) بازیبایی دل انگیزی به نظر می‌آید ،وادیهای سرسبز وشادابی موجود است که گلهای آن جمال خاصی دارد ، وبهار آن از شگوفهٔ نارنج عطرآگین است .

درین‌سرزمین روستایی‌بنام (حصارك) تاکنون درجنوب جلال آباد کاین استودو قرن قبل اندرینجادودمان (سادات علوی) بسرمی برد، که‌از آن مرد عرفان ودانش ومولف محقق،

لطفاً ورق بزنید
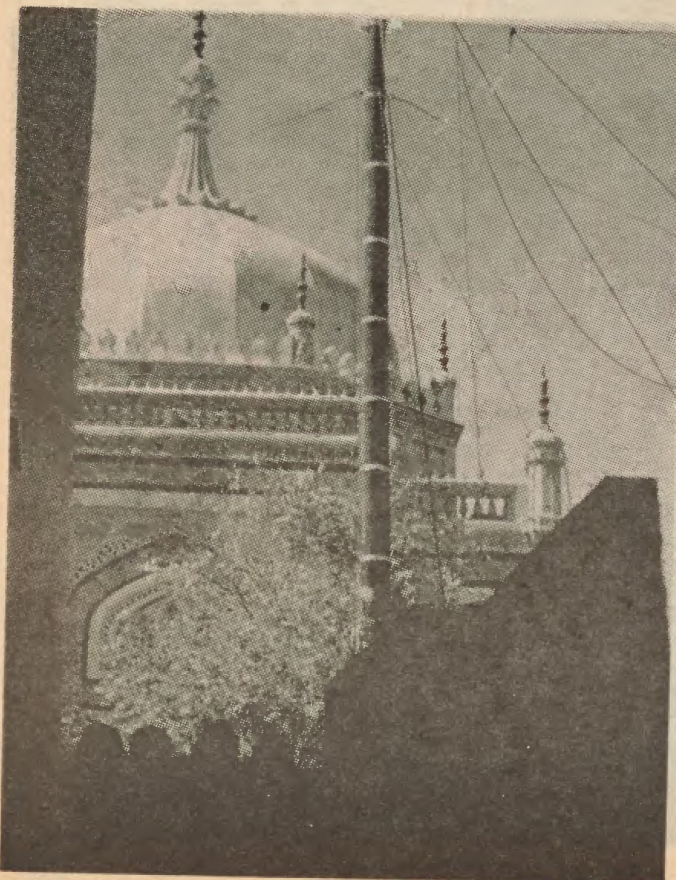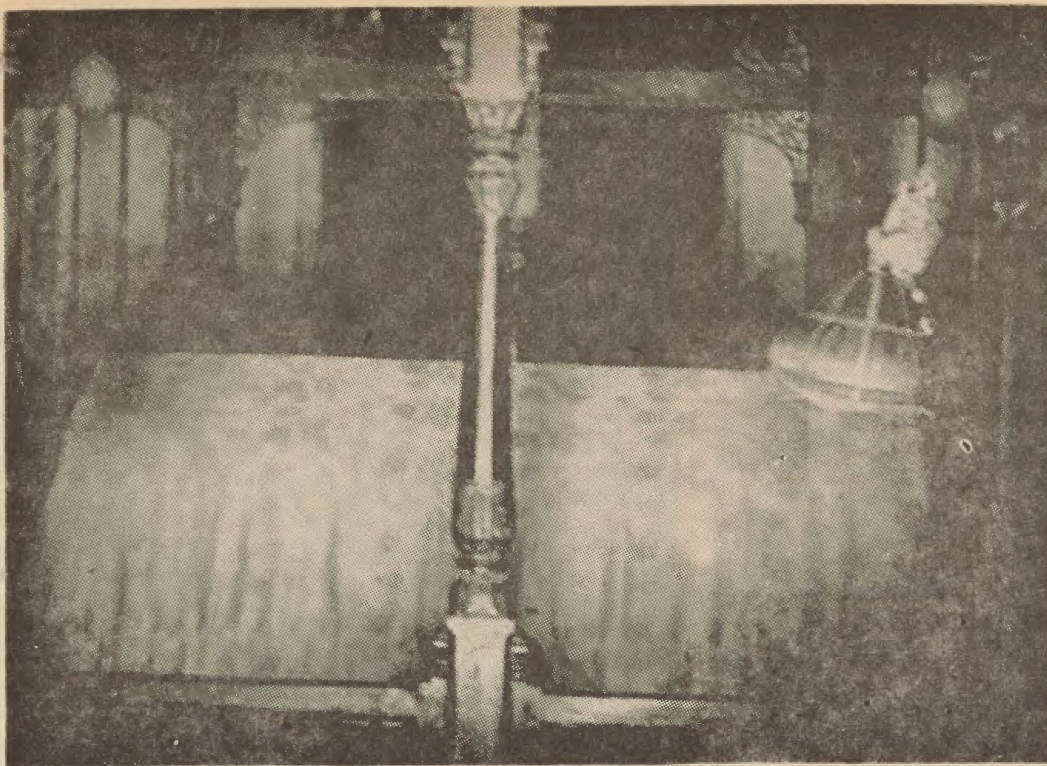
گنبد مزار میافقیرالله در شکارپور .

مانند فقیر الله بن شاه عبدالرحمن بن شاه‌شمس الدین ، پیش از سنه ۱۱۰۰ق بدنیاآمد ودر افغانستان وهند علوم اسلامی خواند ودر ایام جوانی مردیعالم ومحققونویسنده‌وعارف خدا شناسی برآمد،وی مولدخودرا حدود روتاس ووطن خودرا حصارك خاص وجلال آباد میداند (مکتوبات چاپ لاهور ص ۲۷)

فقیرالله بعداز سفرهای طولانی درهند و قندهاروممالك عربی، وزیارت حرمین شریفین در طریقت نقشبندی بردست شیخ محمدمسعود دایم الشهود پشاوری نقشبندی بیعت نمود،که وی مرید شیخ محمدسعیدلاهوری بودومحمد ـ سعیدبه‌وسیله شیخ‌سعدالله‌ازحضرت‌آدم‌به‌نوری خلیفه شیخ احمدفاروقی‌کابلی (ثم سرهندی) استفاضه کرده بود وچنین بنظرمی آید ، که درایام جوانی مقارن‌نهضت میرویس خان‌هوتك به علم و هدایت‌خلق وعرفان‌خداشهرت داشت پته خزانه ۱۲۹) .

شاید هم پابندی اوبه طریقت نقشبندی پیش از سفر او مجاز واقع شده باشد •

میافقیرالله درتمام مسالك تصوف، مطالعات وسیعی داشت ودر طرایق عرفان عملا سیر کرده بود ، وعلاوه بر طریقت نقشبندیان در طریقهٔ قادریه‌نیز ماذون‌بود، واز آثاروی‌پدیدار است‌که درعلوم تفسیروحدیث وفقه وتصوف مرجع اهل روزگار واز نوابـــغ علمای‌دیار بود، وی بعداز سیرآفاق وانفس درحدودسال ۱۱۵۰ ق‌به‌شهر شکارپورسند آمد وخانگاهی‌را که‌بعدا مرکز روحانی مردم سندو خراسان‌گردید تاسیس نمود •

این سیدآتش نفس‌حصارك جلال‌آباد، بااحاطهٔ کامل علمی وروحانی وبا نیرویی که فیاض ازل از علم‌واخلاق وخدا شناسی به‌وی بخشیده بود، بر قلوب ملیونها نفوس سر زمین سند تاپشاور ولاهور وکرانهای آمویه و هرات و قندهار تابحیره عرب دست یافت و هزاران نفرمشتاق‌وعقیدت‌کیش، ازآقاصی‌دیار، برآستانه ایـــن درویش حاضرمی آمدندوفیض میبردند، اخلاق می‌آموختند و بروشنی عرفان فایز میگشتند •

در آنوقت احمد شاه ابدالی (درانی) مرد بزرگ تاریخ افغانستان در قندهار شالوده سلطنت بزرگی راباز گذاشت ، که در قلات بلوچ نصیرخان ودرسند فرمانروایان کلهوره در اطاعت آن حکم می‌راندند ،و محمد سرفراز‌خـان امیر ایشان‌بود ، وهم‌درمکران محبت‌خان بلوچ حکمداری داشت •جای تعجب است که این هر چهار نفرحکمرانان‌عصر ،از قندهار وسند وقلات ومکران عرض ارادت خودرا بر‌آستانهٔ این درویش صاحبدل کردندی •

در چنین حال فقیرالله مدتها رهنمای خلـق بودواز مکتوبات وی آشکار است، که احمدشاه ابدالی ازقندهاربه‌وی نامه‌ارادت‌نوشتی وجواب گرفتی، همچنان به‌حکمرانان سندوبلوچ، نامه های هدایت آمیز دارد •

از اسلاف شنیده ام: که وقتی احمدشاه‌بابا بدعوت شاه ولی الله دهلوی و مسلمانان‌هند وموافقت میا فقیرالله ومیاعمر چمکنی(پشاور) عزم جهاد مقابل مرهته را درهند نمودوخواست که شاهان شکست خورده مغولیه دهلی ومردم هندرا از خطربزرگ تشتت وخانه جنگی (۱)

بقیه در صفحه۸۵

عکس مرقد میافقیرالله در شکارپور

عکس مدخل مزار میافقیرالله در شکارپور

(۱) شاه ولی‌الله دهلوی درمکتوبی که‌بنام احمد شاه درانی نوشته، سیاست ووضع‌اداری سلطنت دهلی‌رادر آن‌عصر بمنزلهٔ (لعب‌صبیان) شمرده است «مکتوبات ص ۱۲»

کار خانواده به دوش کیست زن یا مرد؟

چرا باهم در امور منزل سهم نگیریم

- آیا اطفال تنها به نوازش و محبت مادر احتیاج دارند ؟

پدران غیر از بیرون منزل دیگر چه بکنند؟

وظایف و مسوولیت های پدر د ر برابر خانواده اش هر چـه از مسوو لیت های خانواده گی یادشده است باتام مادر تمام گردیده و به ندرت از وظایف و مسوولیت های پدر صحبت میشود . این دلیل آن نیست که پدر در برابر زن نسبت به چگونگی وضع حمل و زایمان ، روش نگهداری سلا مت جسمی و روحی مادر و نوزاد ، طرز رشد و نموی نوزاد ، وتربیه و پرورشـــ کودك وظیفه و مسوو لیتی بعهـده ندارد بلکه پدران بر علاوه وظایف خارج ازمنزل باید در همه کـار های منزل وخاصتا تربیه و پرورشـ کودکان سهم فعال داشته باشند . هیچ دلیلی وجود ندارد که پدر ان مانند مادران قادر به انجام امـور منزل نبوده وسهم مســاوی در نگهداری و پرورش کود کان نداشته باشند . پدران باطرز و مفکو ره های متفاوت در کار های منزل حصــه میگیرند . بعضی ها با داشتـــن مفکوره کمك باخانم وگروهی همراه با حس مسوولیت در برابر خانم و کودکان ، پاره ای از کارهای منزل راانجام میدهند .

وظایف منزل باید همراه بـــا روحیه همکاری انجام داده شود . حقیقتا گروهی انبوه از پدران با وجود داشتن وظایف خارج منـــز ل سهمی بارز در تربیه و پرو رشـ کودکان واجرای امور منزل مـــی گیرند .

گروهی از پدرا نیکه به مفکوره سهمگیری در نگهداری وپرو رش نوزاد و کودك آشنایی ندارند می گویند ، «انتظار میکشم تانوزاد ما شبیه انسان شود.» اما این گروه پدران وقت گرانبها را در انتظاربی جا از دست میدهند . در حالیکـه پدران درانتظار به‌سر میبرند ، و برای پدری در حال انتظار دشوار خواهد بودتا به پایه مادری بـــا تجربه رسیدگی نموده و موقـــف مساوی بحیث یك پدر فعال د ر امور مربوط به پرو رشـ نوزادداشته باشد .

فکر میکنم که یك پدر باداشتن وظیفه خارج منزل ـ با وجود اینکه خانمش در منزل به سر می برد ـ به‌بهترین وجه باکود کان و خانم خودساز شی خواهد کرد اگر نصف ویا قسمت بیشتر اداره ونظم کودکان وامور منزل رابدوش گیرد . چون قدرت رهنمایی وصبر و حوصلـه مادر معمولا در ختم روز به سـر میرسد ، بر پدر لازمست تاوظیفه رهنمایی کود کان رابعد از ختـم مصروفیت روزانه خود عهده دار شود . این روش سبب پیدایش تنوع در طرز اداره و نظم منزل شده که کودکان از این تنوع لذت برده و مستفید میشوند .

وقتیکه پدر سهم روزانه خودرا بصورت معمو ل در منزل انجام مـی دهد ، معنی آنرا نمید هد که محض ازبار سنگین وظایف خا نـم خـود میکاهد . بلکه یاری باخانم وتشریك مساعی در انجام دادن امور منزل که خانم در طول روز به تنهایـی انجام میدهد ، مینماید .

این روش پدر ثابت میسازد که وی معتقد است تشریك مساعی‌اش در اجرای پاره ا ی‌از امور منـــزل سبب بهبودی و خوشبختی فا میل میشود .

یکی از وقایع مهم زندگـــی زن و شوهر همانا ورود فرزند جدید می باشد ـ صرفنظر از اینکه او لین فرزند است و یا هشتیمن ونهمین ودهمین . زن وشوهر هـر دو بـــا مسایل نو ، د گـر گونی های تازه ودشواری های جدید رو برو مـی شوند که باید برای مقابله با آنها آماده باشند .

شما که پدر میشوید برمسوو ـ لیت شما نسبت به خانواده واعضای آن بیشتر میگردد . گذ شته از این مسوو لیت ها ، تلاش شما درکسب تجربه ، حفظ ونگهداری تعـداد ، تربیه و پـرورش کودك زیاد میشود. اینهاهمه برای گروهی از پدرا ن دردسری بیش نیست .

امابرای پدران واقعی در مقابل تمام زحمات و تکالیف ، خوشی و لذت آور است . و این گروه‌پدران عقیده دارند که این خوشی و لذت تمام تکالیف ، زحمات و مشکلات راجبران میکند .

وظایف و مسوو لیت هـــای پدران از نخستین مرحله حاملگی مادر آغاز میشود . شما که خانم حامله دارید باید اعتماد اورا بخود جلب کرده به زندگی دلگرم و به دنیـا آوردن کودك امید وارش کنید. زیرا این وضعیت شما دارای ارزشـ زیاد بوده و در غیر آن انتـظار نوزاد سالم را نداشته باشید .

اینرا باید بخاطر داشته باشید که خانمها در دوران حاملگی از

بقیه درصفحه ۴۷

هیکل استاده مجسمه رب النو ع سوریا هزاره بغل مکشوفــه سال۱۳۵۸ کوتل خیرخانه

کشف مجسمه سوریا در کوتل خیرخانه معرف کلتور و فرهنگ آریانای کبیر

نظر محمد عز یزی

هما نطور یکه آر یا یـــی ها در آریاناویجه از تمدن وفر هنگ غنی برخوردار بود ند در آفر ینش مظاهر وپدیده های عنعنوی شا ن، سر آمد بسا ملل گیتی به شمار میر فتنـــد پهنای وسیع قلمرو آریا نای کبیر که به ایا لات مختلفی انقسا م یافته بود، با خترقد یم بحیث یکی از این ایا لات با دا شتن کوه های سر بفلك کشیده ،آسما ن نیلگــو ن ، شفاف ، قله های شا مخو سرزمین شاداب، در تمدن مر د مان این خطه باستانی یعنی آریا نای کبیر تاثیر ی بسزا ی داشته است. بدین ملحو ظ مردمان آریا یی قبل از مها جر ت های پیهم در آسیا ی مر کزی درتـ ولیـد رول عمده داشته وافزار وآلات زرا عتی و فلا حتی ، رز می وبز می از خود به یاد گاربا قی مانده اند.

پدیده مذهبی و سنن قد یمه باـ ختری علاوه از پر ستشس اناهیتـــا «ناهید» الهه سر سبزی وخر می یکی هم سور یا بود . چنا نچه دریکی از قابهای که روی آن ملمع طلاشده و نمایندکی ازرب النوع آسیای صغیر می نماید وبنام رب النوع سیبل معرو ف است از آی خا نم کشـــف ودر آن سمبول رب النوع سور یا چند رایا «ماوو» راکه مهتا ب معنی میدهد به وضوح مشا هده کرد . به گفته زائر چینا یی معا بدی زرد شتی وسور ـ یایی در با خترودر شمال گندها را کی ـ ان ـ تو ـ لو برای نیا یشـــس طبی زیا دی داشت واز طرف شاه منطقه در حما یت بود . بعضـــــی ها عقیده دار ند که درسده هـــــای ششم و هفتم میلا دی کا بل ونواحی آن قسمتی از سا حات شر قـــــی سا حه لامبا گی ویا لا مپا که یـــا لغمان و سرو بی فعلی تحت قلمرو شاه کا پیسا بود که با گو پتـــــاه های هندی در جدال بوده وسرزمین های جنو بی را از آن گر فته بود دانشمندان بر ین عقیده اند کــــه ناگارهارا ولا مبا گی تحت تصر ف کنگیلای یفتلی قرار داشت ، همین طور هیوان ـ سا نگ از عنصـــــر سوریا در سو نا گرو معبد زون یـــا سونا یادآور شده وازبت های سمیـــن باتسمیه های محا فل ومرا جع دیـــن سوریایی اطلاعات مفیدی ارا ئـــه میدارد .کشف سا حه کو تل خیرـ خانه دوازده کیلو متری شمال کا بل که دروا قـــع يك معبد آفتا ب پرـ ستی سو ریا یی است بابدســـــت آمدن مجسمه سور یا که در ســــال ۱۹۳٤ تو سط دا نشمندا ن فرا نسوی کرل وژوزف هاکن کشف گـرد یـد نظر یا تی را در عمل پیا ده نمود که بصو رت مختصر در این مورد شرحی رالازم خوا هیم دانست .

کشف مجسمه سور یا در۱۹۸۰از کوتل خیر خانه .

این مجسمه که بالای کر سی روی گا دی قرار گر فته باتاجی سه شاـ خه وفیته مز ین گردیده در سر آن مجسمه به مشا هده میرسد، باللباس مزین بامهره های مرو ارید و یـــك حمیل گل و مو زه های سواری وجنگی مرصع بادو مو کل یعنی مو کل خیرو آسا یشس و مو کل دفا ع از وجود سوریا در مقا بل اروا ح اهر یمـن

يعنی اين دو مو کل به نامهـــای دنده‌و پينگله بوده و تو سط ارون‌ـ يا‌رو‌نا واسپها درحا لت پروازمشاـ هده ميشود. در همين‌جا دا نشمندان موجوديت دو مجسمه‌بزر گی ديگری رابه اسا س سه سکوی که در آنجا مو جود بود تاييد ميکند که صر ف يکی از آنها دو پای ساق آن به‌بعد مشاهده ميشود ونگهبان يا محا فـظ نيز درطر ف چپ آن قرار دا رد. اتاق های‌برای نيا يشی در اين‌معبد بنظر رسيدکه شايد پيروا ن ديـــن سوريا يی باشد يا با شند گان‌معبد بوده‌باشند. به‌عين منوا ل‌در ســـال ۱۳۵۸ـ۱۹۸۰ مجسمه ديگر سو ريا بصو رت تصاد فی‌از کو تل خيرخانه مر بوط به سا حه هزارهٔ بغل کشـــف گرديد، که از نظر تيپ وبعضـــــی مشخصا ت، ار تباط خو يشی را از نظر دوره مر بوط بدوره شا ها نـ کابل يا يفتلی‌ها مير سا ند‌مجسمه مـذکور بصو رت ايستا ده بود ه دودست آن در مقا بل سينه طوری قراردارد که دوتسمه‌يا قبضه‌بدستش بوده‌باشد .

در وسط دا من حميلـی مملـواز گلها قرار دارد دوتسمه سلاح مانند شمشير در ران چپ آن باجوا هر مز ين کشا نيده شده است وبالای آن دردوقسمت سا عدو بازو هـــا بصورت چين‌خورده همواره گر ديده است. دا رای‌موزه ها يا چمو س‌های سواری‌اسپ بوده وسطح فو قا نـی آن تو سط دانه های قيمتی بصو رت منظم‌زيب وزينت‌گرديده‌است . ويـ‌ـ عکس‌مجسمه مکشوفه‌سال ۱۹۳٤کوتل خيرخانه دا رای تا جی چند ضلعی و مشبك بوده ودر وسط توسط پر نده شايد طاو س که حميلی درگرد نش ملاحظه ميشود با يك فيته که‌مملـــو ازمرواريد هاست به مشا هده مــی رسد. موهای مجعدآن درقسمت شانه فرود آمده ودر گر د نش دو قطـار جهل‌به سبك سکه های‌يفتلی وبعضا ساسا نی به‌نظر مير سد . هما نطوـ ريکه قبلا گفتيم بقا يای اين آئين‌مهر پرستی تا قرن هشت در کشور و تاقرن چهار د هم هنوز هم درهندوـ ستان مورد تقد يسی بود ه‌که‌توسط همين آريا يی های مها جر در انجا انتقال داده‌شده‌و بعد ها يفتلی هادر اين‌آئين‌گرا يشی بيشتر حا صـــل نمودند وبه اسا س نظريا ت مورـ خين وشرق‌شناسا ن، يفتلی خود

ازآنکه آخرين بقا يای کو شانيـــان را درشمال‌هند و کشی مضمحل‌مـــی ساز ندوبطر ف جنوب وبخصو ص‌در قسمت وسطی هندو ستان‌يعنی‌ملوا پيشی‌ميرو ند ،نه تنها به بود يزم گرايشی حا صل مينما يند بلکه آئين باخود آورده يعنی سور ياليزم رانيز پخش مينمايند . ابوريحان البيرونی ازطائفه تر کهای شمالی نيزياد آور ميشود که بايفتلی ها البته دراينجا مطا بقت ندا شته ولی هم وقتی‌شاـ هان‌کابل غز نه وزا بلستان قرار مـی

قسمتی ازمجسمهٔ سوريا بانگهبان‌های آن‌مکشوفه کوتل خير خانه‌سال ۱۹۸۰

گيرند ودر متون وکتيبه های مکشوفه شا هان کا بلی وکا بل شا هان و ترکی‌شا هيان گفته اند از اين گفته برميايد که در قد يم وگذشته ها هر طائفه که حکمروا ی سرزمين‌کوو فی ياکا بل‌ميبود به‌شاه منسو ب ميشد ولی‌فر ق‌بين هندو شاهيان وتر کی شاهيان از کلمات والقاب او لتی‌پيدا است که فر قی در ميان شان موجود بوده ومورخين عرب ما نند يعقو بی بلادزری عبيد الله بن خرداذ به در

حدود دوصد سی هجری از شا هان سيرا ن و شيران‌کا بل‌و با ميان‌تدـ کرا تی بعمل آورده که در آخر نام شان‌کلمه شاه را تصا حب کرده اند بهر صورت کلمه شاه‌در موردشاهان وحکمروا يان يفتلی هنوز هم مغشوش نبوده زيرا در يکی از کتيبه هامـــا القابی‌را در ميا بيم که درآن‌از شاه شا هان، شاه تورا ما نا ، شا هی جبولاذکری به عمل آمده است .

اين القاب نيز صد ق ميکند که يفتلی ها مد تی‌که حکمروا ی هندو ـ ستان‌بودند از آنجا با خود بشمـال غرب‌آنکشور اين اسماء را انتقال‌داده اندولی از نظر علم با ستانشناسی درمورد تکنيك هنرهای زيبا، تشا ـ بهاتيکه در مجسمه سوريا وسا يـر مجسمه های هم‌تيپ آن به نظـــر ميرسد، اين شبا هت ها در معا بـد ومغاره های باميان درنقوش ديواری ودرمعابدهده ودرباز يافت شده هـا چون‌سکه های يفتلی ونيکی شا هان‌و شاهان که به‌حکمروا يان‌غرجستان

منسوب شده اند وجود دارد،ارتباط بدوره يفتلی گر فته چنا نچه بستن ديادیم يا فيته های مو ها نه تنها در سکهای يفتلی ديده شده بلکه درعقب سر مجسمه‌های سنگی مکشو فه‌کوتل خيرخانه،سکندرتپه‌گرديز و سکـــه بتکاری سوا ت بخوبی ملاحظه ميشود بادرك اين مسا له ميتوا ن گفت که

در دوره يفتلی‌به‌همان‌معيار يکه آئين آفتاب پر ستشی مورد پر ستشی‌بود درار تقاوحفا ظت سا ير اد يـــان ما نند شيوائزم ، بر همنيزم،و بودـ يزم نيز احترا م گذاشته شده ودو شادو شی اين اديان آئين مهرپرستی وياسوريا ييزم مورد قبول جدی قرار گرفته واين آئين آنقدر در کلتورو

زبان اين‌نا حيت تا ثيری وار دنموده که‌تاکنون از اسما وطر ز العمل‌زبان آنها پيو ند عميقی‌اها لی اين سر ـ زمين ها را با معتقدات‌وخصا يصـــی دوره قبلی ميتوان بخو بی مـــلاـ حظه کرد مثلا همانطور يکه گفتـــه آمديم‌آنها بيکه کلان، حکمـــروا ويا حاکم منطقه بودند بنام مير ، ميرا وغيره ياد ميشد ند روی اين ملحوظ ديانت سوريايی تاقرن دهم ميلا دی نيزروا ج بيشتر داشته پيرو انزياـ دی‌بدست آورد .ويکبار ديگر قدـ يمتر ين سنن ومعتقدات شا نرا احيا نموده است . هما نطور يکه‌در پر ـ ستشی‌سوريا مبادرت ورزيده اندور تاييد وپر ستشی مهتاب«ماوو» يـــا اين تسميه در اواخر سده يازد هم شانزد هم‌ازآن اقتبا سات زيـــا دی وجود دارد. امپرا تو ران کوشا نی نظير کنشکاه وهو يشکاه عنصـــر سوريا ودين وی‌را پذير فتـــه ودر مسکو کات شان هيکل سور يـــا را بضر ب رسا نيده اند .در متون يونانی‌فرزندياووس «زو س»به ذکر رفته‌است .

بدين ملحوظ آئين مهر پر ستی‌در فرهنگ آريا يی ويدی قدا مت بيشی از يکهزارو چهار صد سا له قبل‌ا ز تولد حضرت مسيح‌داشته ودرپهلوی اديان ومذا هب ديگری آريا يـــــی مخصوصا آتشی پر ستی که ر ب ـ النوع وارو نا متعلق به آن است در پهنای عظيم کرا نه های سند هـــو «سند» ووا دی های‌وسطی‌هندو ستان وجنوب هندو کشی ترو يج داشته که بصورت متوا لی اکثر پد يده های اين عنصر تاکنون در لابلای فرهنگ

بقيه درصفحه ٤٦

پیوسته بگذ شته

آصف فکرت

پرندهٔ کو چکی که روی در خت تو ت از شاخی به شا خی می پر ید می خوا ند :

ـکو کو کو !

صید هوس شبد م کو !

به خا طر طعمه یی ،

بند قفس شد م کو !

روز ها در تقلا ی خسته کنند ه یی‌سپری می شد ند . همهٔ بینوایا ن ((لوندا))، مثلی اینکه به خود شا ن مصیبتی وارد آمده با شد در غم‌و نا راحتی دو نانا شریك بو د نـد از همه گذ شته چگو نه ا ها لـی در برابر چنین وا قعهٔ نشنید نـی می توا نستند خا مو ش بما نند ؟ آنا ن می دا نستند پو ل پیدا کر دن چه د شوار است ! آنا ن مـزهٔ نا ن تلخ کار را چشیده بودند .

آنان‌شب ها به‌دشواری خوا بیـده بودند و به این حسا ب در برابر بد بختی د یگرا ن نمی توا نستندبی تفاوت بمانند . نه ! هزاربارنه! آنان هر گزچنین کاری نمی کردند. بیچارگان بیچار گان را مدد گارند . آنا ن با رخت شو یی و آشپزی در خا نهٔ دولتمندان ، با سر گر دا نـی در جاده ها یا با کار در کلبه ها ی خود شا ن می دید ند که زند گـی آسان نیست . هنگام کار آ نـا ن مجبور بودند اهانت ودشنام ار بابان خود را تحمل کنند و برا ی اینکـه پولی به دست آرند خود را از همه چیز محر وم نما یند . آنا ن بیش از استحقا ق شا ن متحمل رنج و مشقت گردیده بودند . و تنها خدا میدا نست که بار ها چه کار ها ی با مشقتی انجام‌داده بو دند ، تا چند پو ل‌به دست آرند و شکم های شان را پر کنند .

تر س از تهدید ((دو نانا))سرـ تا سر شهر را فرا گر فته بـود این با ریك شکا یت نبود بلکه یك تهد ید تر س آورد بود . ((دونانا)) می گفت :

ـدعا کرده ام، عـذر کرده ا م ، نا لیده ام ، به‌خا طر پو لم . اما از هیچ جا جوابی نشنید ه ام . حا لا دیگر نگو یید‌که من یك جا دو گرم.

می شنو ید ؟می روم به دیار جاـ دو گرا ن . بنا براین دیگر شکو ه نکنید . هرکس پو لم را گر فتـه خوا هد مرد ... نفرین کرده ام .

تر س از مرگ تما م محله را فرا گر فته بود .((دونانا)) نفرین کرده بود .

((موسو کو)) با تما م د لیل ها وبر ها ن ها ی مادر کلان و عمه‌اش بیش از آن نمی توا نست در برابر نا له‌ها و فر یاد های ((دونانا)) مقاو مت کند .نفرین ها ی همسا یه گو ش ها یش را آزار می داد.

ـشما همه مردمی که کار مـی کنید که رنج بینوا یا ن را مـی دانید آنچه را که می پا لم پنها ن نکنید .

هو س رخت ها ی نو و جوا ـ هرات گرا نبهارا همه به اعما ق دوزخ سپرد . او بار دیگر از پس دادن پو ل به ((دونانا)) با ما در کلان و عمه اش صحبت کرد ، و لی هردویشان گفتند :

ـنه ، نه !احمق نشو .

وباز هم مثل گذ شته با اومخا ـ لفت کردند . و لی باهمه((موسوکو)) می خوا ست پو لی را که یا فتـه بود به صا حبش مستردکند. فکر نمی کرد که عمه و مادر کلا نش‌موا ـ فقند یا نه !

((موسو کو)) با لحن معنی‌داری آغاز کرد :

ـعمه ! شنید ید ((دونانا)) چه می گفت ؟

ـبلی شنید یم . بگذارهرجادویی می خواهد بکند . بگذار .

ـاما او شو خی نمی کند .نفرین می کند .

ولی پیرزن آرزو ندا شت که این پول را مفت از دست دهد ا وگفت:

ـ ببین ! آیا این پول دست هاـ یت رامی سوزاند . !این یاوه گو یی ها را فرا مو ش کن ، این گپ ها را باد می برد . من دیروز به دنیـا نیا مده ام .

می فهمی ؟

ـولی ، مادر کلان ...

ـفرا مو ش کن . فکر ش را هم نکن . اینهمه تر س برای چه ؟ اگر دزدی کرد یم با ید بتر سیم ومنتظر خطربا شیم و لی تو تنها کاری که کردی پو ل را! از کنار راه یا فتـی و بر دا شتی .

او تنها گپ می زند .درو غ می گو ید . هیچ کاری نمی کند. پو ل را از دست ند ه. اگر خو د ش چنین پو لی را می یافت فکر می کنی پس می داد ؟

خوی نیك موسو کو بار د یگر همهٔ این استدلال ها را رد کـر د دختر بیچاره !

و جدا نش او را آزار می داد ، این حا لت گویا او رادر میـان آتش قرار داده‌بود .

در حا لیکه غر ق در اند یشـه های گونا گو ن‌بود نا گها ن متو جه شد که مقابل دروازهٔچپری((دونانا)) ایستاده است. آیا با یست دا خـل شو د یا نه ؟به چه بها نه دا خـل شود ؟ بلی ،چه بها نه ؟

نه ، یقینا نمی توا نست .

این بار خانوادهٔ او نه بلکه خودـ ش بود که تصمیم گرفت د قیق تر فکرکند . او خجا لت می کشید عمیقاً شرمسار بود که این پـو ل لعنتی آرا مش او را از او گر فته بود .

((دونانا)) همه تقا ضا هـا و تهد ید ها را انجام داد . و لی پول پیدا نشد. حالا تنها یك راه با قـی بود . نفرین برای انتقا م .نفر ین برا ی مر گ آنکس که پو ل را گر فته بود .

آیا دو نانا می گذ ا شت تا با پو لی که با مشقت و قربا نـی پیدا کرد ه بود د یگر ی عیش و نو ش کند ؟ نه‌نبا یست چنین می شد. تمام مردم قبیله زار ی هـا تقا ضا ها ونفر ین ها ی او راشنیده بودند . همه بیچار گی و بینوا یـی او را می دا نستند . حا لا با یست نفر ین می کرد .

دو نا نا به امبر یز ر فت . آنجا چنا نکه می گفتند ((دونانا)) بهترین جا دو گر ها را می توا نست بیابد با کمك جمبا مبی (اروا ح شیطانی) آنان خیلی زود گناهکاررا به آ ن دنیا می فر ستادند .

دو نانا به یکی از جا دو گران ما هر گفت :

ـ آمده ام تابا بزرگا ن وا جداد شان گپ‌بز نم . از شما می خوا هم ار وا ح شیطا نی را فرود بیا ورید تا پو لی گمشد هٔ مرا پیدا کننــــد نیرو ی خود را به‌کار برید تا بزرـ گان وا جدا د شا ن به سر عت عمل کنند .

او به محلهٔ جا دو گرا ن رفت ، دست ها رابر زمین کو فت و برای انتقا م سوگند یاد کرد :

ـاز شما ((هونجی)) و «ونجی» ، «میونی‌کانگو» و رب النو ع بزرگ تقا ضا ی عدا لت می کنم . هشت روز گر یه کرده ام. برا ی پو لــی گمشده ام هر جا رسید ه ام گر یه کرد ه ام .

و لی هیچکس جوابم را نداد ه است . آنها که حا ل‌مرا دید ه‌اند، آنها که زاری مرا شنید ه اند .ای

بقیه در صفحه ٥٦

در بسیار از کشور ها مسانه آب هنوز بدرستی حل نشده است یك برسوم ساکنان کره خا کی از دسترسی به آب صحی محروم اند .

آب و زندگی

کنترول آب های محیطی

پژوهش

وبر گردانی

از داکتر نصیر احمد «ابوی»

• • •

در مورد آب و اهمیت آن هر قدر بگوئیم باز هم نگفته ایم میتوان گفت آب عنصر حیاتی است، شما می توانید به اهمیت آن بیشتر متوجه شوید ، غالبا آب را حیا ت می شناسند و زندگی را بدون آب ناممکن .

بهداشت آب در وقایه وپیش ـ گیری بیمار های واگیر گرو هی‌رل خیلی ارزنده دارد .

امروز با پیشر فت سر سام‌آور ساینس و تکنا لوژی و اعمار فابریکه ها هر چه بیشتر درآلایش آب‌های زیر زمینی فزو نش رو نما شده است .

بدین روال زمانیکه آبهای مناطق صنعتی وارد زمین های زرا عتی‌می گرددگیاهان ونباتات خوراکی را آلوده می سازد به عنوان مثال افزایش عنصر کدمیم در گیاهان خوراکی به عنوان سم عمل کر ده وبیماری یی را بنام « ایتای ـ ایتای» بمیان میاورد درینصور ت میبینیم که‌سم بسهو لت در بشقابی از غذامقابل مصرف کننده قرار می گیرد .

زردشت در سینا میگو ید .(آب را پا ك نگهدا رید وآلوده اش و نسا زید).

تما م عملیه ها در عضو یت در محلو ل ها ی عضوی آ بی صو رت می گیرد . نظر به سن حیوا نا ت جسم شا ن از ۷۸ـ۴۰ در صد از آب سا خته شده ا ست . در حا لیکه هر قدر سن بیشتر می رود نیا ز به آب کمتر می شود . آ ب مهمتر ین حلال محسو ب می گر دد و عا مل اصلی تشکیل دهنده ی انساج میباشد آب در تمام مرا حل آب فرد را در مر کز قرار داده و عوا ملی را در ا طرا ف آ ن می جوید که زیان مندی را بار نیا ورد .

انتخا ب و تنظیم منا بع آبر ـ سا نی یکی از و ظا یف بس عمده مو سسا ت صحت عا مه میبا شد پس لازم ا ست که تما م منا بع‌آب ها مورد مطا لعه و بر رسی قرا ر گیرد .

دو رو ش آز ما یش آ ب بایستی صورت گیرد .

عدم وسایل درست آبر سانی، نبودن سیستم های کانالیزا سیون وذخیره نادرست آب بصورت دوا م دار ، دام ها و انسان ها را در معر ض بیماری های شدید قرار مید هد .

و هم شرایط خیلی بدو ابتدا یی آبیاری در رو ستا ها (آبیاری ـ سنتی)باعث آلو د گی آب می شود .

آب زمین خود را در دو را ن بدون تو قف می یا بد وی از بالای سطو ح آ بدار زمین بو یژه ا ز ابحار تبخیر می نماید ، بد ین‌گونه هوا را مر طو ب می‌نماید و درنتیجه تشکل ا بر ها را ممکن سا خته و دوباره‌از ابر با را ن ، بر فـ‌ژاله به زمین فرو می آید . در ین جا آب زمین یك بخش سه گانه را روبرو می شود به این مفهو م که ۲/۱آب تبخیر می شود ، ۳/۱ آ ن به دریا ها و جو ها سراز یر گردید ه و بسو ی ابحار ، خلیج ها ، جهیل وا پس رو ا ن می شود و ۵/۱آب در زمین ، آب ز یر زمینی رامیسازد آب در پهلوی هوا بحیث و سیله زند گی خیلی پر اهمیت میبا شد هر دو قرار فلسفه ی طبیعی‌قدما ء بحیث عنا صر (مواد او لیه)بشمار می رو ند که گیتی را سا خته اند.

متابلو لیزم (معاوضه موادی) ر و ل سا زند ه بازی می کند . با ید دا نست نصف ما لیکو ل ها ی‌آب بد ن در ۸ روز تعو یض می شوند کمی آ ب در جسم تا ثیر نا گوار دا رد و پس از تقر یبا ۷ رو ز آب نخو رد ن انسا نرا به مر گ می کشا ند در حا لیکه بر خلاف گر ـ سنگی تا انگا هیکه آ ب در اختیار با شد هفته ها تحمل می شودالبته حا لت تغذی نیز یك سهم با رز ی دارد.

بهداشت آب‌بخشی مهمی از حفظ الصحه را میسا زد و این بخش در طب و قایه یی‌رول ارزنده دارد برای بهدا شت متا سفانه یك تعر یف جا معی مو جود نیست ولی دا نش مجمو عی چندین جا نبه مختلف طب حیوانی و انسا نی است .

ازین نگاه دا نش مجمو عی پندا شته می شود . امروز بهداـ شت آب با ما یکرو بیو لو ژ ی و ابید مو لو ژی نزد یکی ز یاد دارد و همه عو امل زیا نمند را از بین می برد . بهدا شت آب ، با بهدا شت عمو می ، بهدا شت‌تغذی و کنترو ل بیماری ها ی زو نو س (بیما ری ها ی مشتر ك ا نسا نها و حیوا نا ت) و رو ش های مجادله با بیما ری ها ی مسر ی ار تباط نا گستنی دا رد . بهر حال‌بهداشت

ـ) با بهداشت آب می توان بـه پیشگیری بیماری های گروهی دست یافت .
ـ) چگونه میتوان منابع بیماری هارا از بین برد ؟
مگر نگفته اند بهترین تداوی، تداوی نکردن بادارو ست ؟
ـ) چگونه میتوان با کنترول آب های محیطی بیماری های واگیر مشترك بین انسان ها و دامها رامهارکرد؟
ـ) بهداشت آب دانش مجموعی چندین جانبه مختلف طب حیوانی و انسانی است .
ـ زردشت میگوید : « آبرا پـاك نگهدارید و آلوده اش نسازید »

آزمایش کیمیائی و آزمایش باکتریولوژیکی (انگیزنده شناسی) .

درپهلوی آن برای تثبیت آب صحی راجع به خصوصیات آب شناسی بهداشتی و توپوگرافی جمع آوری شده مواد کیمیائی چون نترات ها، نایترایت ها، آمونیا ، سلفات ها کلیسم ، مگنزیم سلیکان در آب تثبیت بشوند .

ترکیب کیمیائی آب های افغانستان متفاوت است واین اختلاف مربوط به نوعیت منابع آب های سطحی و زیرزمینی و همچنان شرایط طبیعی اقلیمی چون درجه حرارت هوا، مقدار باراندگی و غیره میباشد آب های افغانستان از نوع سودیم و پوتاشیم میباشد. باید گفت معاینات کیمیائی آب بطور متداوم باید صورت گیرد . تا با این کار ازیکطرف کمیت مقادیر املاح درفصول مختلف سال مدنظر گرفته شود از سوی دیگر خصوصیات کامل و دقیق منابع آبی تعیین گردد. از جانبی مطالعه دوامدار و عمیق و منظم آب ها برای ما این امکان را میدهد که قام درست علمی از نظر بهداشتی بدست آریم و این ارقام برای انتخاب منابع آب جهت ایجاد گسترش پروژه های نو تاسیس صنعتی و شهری کمك به سزایی میکند باید گفت مواد کمیایی فوق شامل گاز ها، مواد معلق ، واملاح آب میگردند .

بهر حال پرابلم محیط زیست سال ها است که از طرف مطبوعات جهان عنوان شده و به جهانیان اخطار می کنند تا برای مهار نمودن بیماری های مسری از آب پاك و صحی استفاده نمایند .

سازمان مواد خوراکی جهان سال ها در تلاش بوده است که به این موفقیت دست بیابد . از گذشته های دور به این سو موضوع جالب و داغ دانشمندان بین المللی ، آنها ئیکه برای سلامتی جهانیان می اندیشند اولتر از همه مساله بهداشت آب و جلوگیری گسترش صحرا ها بوده است استفاده بهتر آب روی زمین وآب زیر زمینی قسمی که به سلامتی خلق الله و به کمیت و کیفیت کشاورزی صدمه نزنند هنوز هم مورد آزمایش قرار دارد و این آزمایشات تا رسیدن به موفقیت ادامه خواهد داشت .

۳/۱ نفوس جهان از دسترسی به آب پاك و صحی محروم اند .

و در ممالك کم‌رشد، پرابلم آب هنوز مساله روز آنها است انگل های بیماری زا، ویروس ها ، باکتری ها ، قارچ ها که بر انگیزنده بیماری های کولرا، محرقه، انواع اسهالات ، و با ، پولیو میلیت ، سالمونکوزس ، التهابات معده ـ امعا اند بوسیله نوشیدن آب های ناپاك انتقال و بروز می نمایند .

سم ها ، بقایا و ساختمانك های کیمیائی فابریکه های تولیدی برق و انرژی اتمی (مواد رادیو اکتیف) نیز ازین شمار اند موجودات زنده آب به اشکال مختلف آب را آلوده می سازند .

۱. موجوداتی که در حال زندگی یا زوال اند و یا مزه بد به آب میدهد .

۲. آنهایی که فقط در مرداب ها ، کود ها یا مواد عضوی فاضل برخی از کارخانه ها خوب رشد می نمایند بنابرین وجود آن ها در آب دلیل آلودگی آن با این منابع است .

۳. آنهایی که فقط در آب های خالص می‌توانند بزیند.

لذا وجود آنها درآب نشانه ی آنست که از منابع مذکور درفوق آلوده نشده باشد .

هایدرو تراپی (درمان با آب) دانش نو نیست بلکه بشر ازخیلی قدیم با آن اشنا بوده اند در مناطق مختلف افغانستان چشمه های آب معدنی و آبگرم وجود دارد و لی متاسفانه بشکل ابتدایی وغیر علمی از آن استفاده می شود .

جمیز کوری در باره اثرات آب سرد مطالعات زیادی انجام داد وی تحقیقات خود را بصورت کتابی بنام گزارش های طبی در باره اثرات آب سرد و گرم در تب و بیماری منتشر ساخت .

ابن سینا خیلی پیشتر از دانشمندان غرب به موجودات زنده آب که باعث بیماری هامی شوند بارها اشاره کرده است و اولین دانشمندی است که مطالعات زیاد در موردی ضرر سازی آب انجام داده است .

بقیه درصفحه ۳۹

تیوب های آزمایشی :
دانشمندان در تلاش اند راه های موثر در تصفیه آب جستجو نمایند .

دوکتور اناهیتا راتـب زاد عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق‌افغانستان ، عضو شورای انقـلابی، رئیس صلح وهمبستگی‌ودوستی جمهوری دموکراتیک‌افغانستان حیـن استقبال از هیات هـای فدراسیون بین المللی زنان در میدان هوایی بین المللی کـابل .

نیرومندباد جنبش زنان

زنان که نیمهٔ از پیکر اجتماع را تشکیل میدهند به یقین در امر عمران جامعه وترقی و تعالی کشور نقش بس بزرگ و برازنده‌ای داشته و دارند که باید با پشتکار و زحمت کشی های بی دریغ وخستگـــی ناپذیر قدم به قدم پروسه های تحول وتکامل را پیموده و در راه تعمیم و تـامین نیازمندی هـــای اکثریت جامعه شتافته و نا بسا مانی ها و عقب ماندگی ها را مصممانه وخرد مندانه به زوال و نا بودی مواجه سازند و آنچه را که یاس و اندوه می آفریند با مبارزه دامنه دار و مجاهده وسیع و گسترده و پیگیر منهدم سازند و در عوض به غرض تنویر اذهـــان عامه ، محو بی سوادی و جهل ، فقر ومرض پیکار بی امان نمایند .

وقتی اوراق زرین تاریخ رابه کاوش‌مـی گیریم دیده می شود که زنان پیکار جو و حماسه آفرین در دراز نای تاریخ و در سراسر جهان بعد از طی طریق راه های طو لا نـــی و گذار از جذر و مدهای چند توانستند در چهرهٔ اجتماعات بشری تاثیر شگرفی ازمبارزه طلبی و حق خواهی را انعکاس دهند وبنمایا- نند و پیروزی های را کمایی کنند .

جای شک نیست که زنان در دورهٔ هایی پیچ در پیچ تاریخ بشری راه ترقی و تعالی و بر عکس آنرا پیمودی اند که خواهی نـــه خواهی از خود نقش مهم وار زندهٔ رابـه‌جا گذاشته اند بعضی اوقات یکجا و پا به پای کاروان وزمانـــی نـــسبت بی عـدالتـــی هـاو کم نگری‌های جوامع طبقاتی‌درعقب‌کاروان‌تمدن بسوی تعالی و ترقی راه پیموده اند . وگاهـ هم اید یا لو گهای بورژ وازی خواسته اند نقش سازنده زن را در رمز ترقی و تکامـل انقلابی جامعه انسان نادیده انگارند.

چنانچه ببرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکـزی حـز ب دمـو کـر اتیـک خـلـق رئیس شورای ا نـقـلا بـی و صـدراعـظم جمهوری دمو کراتیک افغا نستان در بیانیه شان در ارتباط با کنگره سر تاسری زنـــان سازمان دموکـــراتیک زنان افغانستان چنیـن گفتند :

«ما نه تنها با عقب ماندگی شدید و بیماری وبیسوادی جانکاه مواجه هستیم بلکه در گذشته خلق قهرمان و زحمتکش افغانستان بی رحمانه غارت و تاراج شده و زنان مـــا محرو مترین و محکو مترین بخش جامعه را تشکیل میدادند کافی است یاد آور شو یم که نود و هشت فیصد زنان کشور هنــــوز خواندن و نو شتن را نمی دانند تنها با ارائه این رقم می توان بزرگی و دشواری وظایفی را که در برابر ما قرار دارد به وضا حـــت درک کرد ولی ما معتقدیم مردم زحمتکش مـــا که رستا خیز ثور و مرحله نوین تکامل آنرا به پیروزی رسانید از عهده انجام این وظایف تاریخی نیز موفق بدر خواهد آمد .»

همـیـن اکنــــون گـروه کثیری از زنـــان شهر ها وروستا های کشور مان‌در تیر گی جهالت بیسوادی بسر می برند که کمک و رهنمایی همه این زنان و دختران از وظایف و وجایب زنان و دختران جوان ، منور و آگاه ماست .

زنان روشنفکر باید شالوده یك جا معــه مترقی و اید آل را که نماینده از افتخارات و مد نیت اصیل افغانی ماست پایه گــذاری نمایند .

با رشادت و قهرمانی ، فکر و عمل انقلابی ایثار واز خود گذری دربست وتوسعه پدیده های نو از جان و دل کوشا باشند در تلا ش آن باشند که جهات گو نا گون حیات راواقعا منور ساخته وجهش های روشنفکرانه و هدف مندانه را در ارتباط با زندگی قاطبهٔ زنا ن در حیات ملی شان از نظر دور ندارند .

در شرایط کنو نی که همه زنان و مردان و بالاخره کلیه مردم کشور در نتیجه پیروزی های انقلاب ملی و دمو کراتیک در افغا نستان مخصوصاء در مر حله نوین و تکاملی آن بسر می برند و دریچه های تحقق آرمان ها وآرزو حقیقی و راستین مردم راه پیشرفت‌و مسیر تکامل همگا نی رادر پر تو همکاری های متقابل و همفکری های هد فمندانه تعیین‌نموده است و پرو گرام اصلاحی و پلان های‌تطبیقی متر قی دولت انقلا بی و مردمی متوجه حال و احوال تنویر جامعه زنان است متقین هستیم که گام برداری و تلاش پیگرانه خود زنان نیز مسیر پیشرفت حال و آینده را پیروز مندانه مو فقانه و هد فمندانه می پیماید واین است که تعقیب و بسر رسانیدن آرمان ها و پـلان های اصلاحی و مترقی دولت در پر تـــــو رشادت عمل و تبارز استعداد های گو نا گون خودزنان شریف ممکن گردیده وتعمیم پدیده های مترقی و انکشافی هر چه زود تر جامعه زنان افغان را در شئون حیات اجتمـاعـــی ، اقتصادی و فر هنگی رشد و تکامل می بخشد و رفاه مادی و معنوی را فراهم می آورد .

چنانچه در بیانیه اساسی و حیاتی کنگره سر تا سری زنان چنین می خوانیم :

«مرحله جدید و تکاملی انقلاب ثور افق‌های وسعی را جهت ارتقای نقش زنان در تحقق پلان های تکاملی اجتماعی و اقتصادی کشور گشوده است حالا به زنان کشور است که‌از ین شرایط چگونه استفاده مثبت و همه‌جانبه به عمل می آورند .»

جای بس افتخار است که زنان و دختران جامعه مادرا‌ثرپیروزی های‌نوین انقلاب ثوراز قید و بند های خرافی رهایی یافته و بسوی افق های روشان و تابناك در پرواز اند .

زن این نیمه از اجتماع انسانی بسوی جامعه مرفع و عاری از تناقضات اجتماعی روان‌است بسوی جامعه که از بهره کشی انسان از انسان اثری نباشد وازستم های طبقاتی وتفاوت‌های قرون و اعصار گذشته نقش وپل پایی‌مشاهده نگردد .

کنفرانس سر تا سری زنان کشور واهداف بشر دوستانه آن وثیقهٔ وسند پیروزی زنان و رهایی آنها از ستم های طبقاتی ، ملی و لسانی است

چنان که اشتراك کنند گان این کنفرانس چه در داخل کشور عزیز مان و چه در کشور های دوست و حتی تا دور ترین نقاط جها ن پیامبر خو بی از پیروزی های زنان درشرایط کنونی محسوب می‌شوند، فیصله‌هاو مصوبه- بات تا دور دست ها ودر بین خوا هران ما در ولایات ، و قریه ها و قراء روستا ، فابریکات ، مزارع ،اتحادیه ها کوپراتیف‌ها، دهکده ها انعکاس نیکو خواهد کرد جا دارد شعار بدهیم که همیشه پر طنین باد صدای بشکن، بشکن زنجیرهای اسارت ازدست هاو پا های زنان .

جاویدان باد پیوند های دوستی میان زنان صلح دوست سراسر جهان .

زنده باد حزب دمو کراتیك خلق افغانستان حزب تمام زحمتکشان .

وجیزه‌ها

یگانه داروی که گنا هان مارامی بخشدمادر است .

مادرانی که وظیفه واقعی خود را فدای هواو هوس و خود خواهی می کنند ، جنایات غیر قابل بخششی را مر تکب می شوند .

یاد آور از آن دست هاییکه درشب ها ی‌کودکی با نوازش درد های ترا تسکن میدهد .

یاد آور از آن دلی که بخاطر تو زخم هاخورده وبازوفادار وفداکار مانده .

زانوی خود را بزمین گذار و برای مادرت‌دعا کن .

هسته خانواده از پدر قوام می گیرد ، بادست مادر پرورده می شود ، در آغوش مادر برای نخستین بار با پدیده آمو ختن آشنامی‌شود و اسرار زیستن را می آموزد .

پاشیدگی کانون خانواده

نفرت متضمن نفاق،جدایی، دورویی، شقاق مخاصمت وجدال در خانواده هاست.

* * *

محبت، همبستگی ، صداقت ، فداکاری، ایثار ، انبساط خاطر همراه دارد .

«تحقیقات نشان میدهدکه وجودفرزنددرخانواده از موجبات ثبات و دوام سعادت خانواده است و در نتیجه احتراز از بروز جرم .
مسلماء بروز جرم در میان مردان متاهل به مراتب کمتر از مردان مجرد است لهذا با قبول این نکات ومطالب‌گفته میتوانیم که تردیدی در آن راه ندارد »
کانون خانواده را بر محبت و مودت استوار دانسته و از اعجاز ارزش محبت درحدوسیعی صحبت خواهیم داشت .

اما اگر خدای نا خواسته نفرت جا گزین محبت گردد آیا بازهم ثمرات پیشین را می توان انتظار داشت ؟ محبت موجب استواری کانون خانواده است . البته نفرت در جهت معکوس آن جریان دارد به یقین محبت ، همبستگی ، صداقت ، فدا کاری ، ایثار ، انبساط خاطر به همراه ولی نفرت متضمن نفاق جدایی ، دو رویی ، شقاق ، مخاصمت وجدال.
خواننده عزیز با این مقدمه کوتاه وفشرده میخواهیم به خانواده ها یاد آور گردیم که اگرگاه‌گاهی نفرت و اختلاف نظر هابه کانون خانواده پا می گذارد و نظم خانواده را برهم می زند پیش از آن که فرقت و جدایی بال های شومش را باز نماید وبالای خانواده های خوشبخت و سعادت مند سایه افگند وفضای خانواده را تیره و تار ساخته و اطفال خانواده راپر عقده سخنگیر وجنجالی بار آرد وظیفه زنان و شوهران است که با اندیشه سالم و دقت نظر راه ورسمی را سراغ نمایند و زمینه آشتی پذیری را مساعد سازند و در مقام چاره جویی بر آیند بکوشند تا ریشه های شقاق و نفاق را براندازند زیرا گفته اند «صلح بهتر از جنگ است »

تفرقه و جدایی بین‌زن و شوهر و یابه عبارت دیگر بین دو شریك و رفیق زندگی کاریست زشت و زشتر از هر عملی ، زیرا مصائب آن دامنگیر دیگران می شود مثلا اعضای فامیل را نا راحت می سازد کودکان را می آزارد و روح شان را می پژمرد و اغلب آنها را دچار جراحات عاطفی میگرداند واز همین جاست که خسارات اجتماعی ببار می آید آئین اسلام که آئین دوستی و صمیمیت و محبت است در این زمینه بهترین و عالی ترین حقوق را به زنان اعطاء فرموده و بین زن و مرد تبعیض را روا نداشته و بهترین مردان ، مردانی را دانسته که بالا ترین احترام و اکرام را به زنان خود قایلند و با نظر تکریم و تفهیم به همسران و به زنان خود مینگرند .
بهر حال ، روابط زن وشوهر ممکن است گاه گاه تیره و تار گردد و گاهی ممکن است برای مدتی سبب دوری هم گرددو امکان صلح و آشتی برای مدت زمان کوتاه ازبین برودو هر دو طرف مدتی را به تنهایی بسر برند . که بعضا همین تنها شدن ها و منفرد بودن ها فرصتی خوبی است برای گرفتن تصمیم نیکو در مورد زندگی بهتر زنا شوهری .
اکثراء اتفاق افتاده که بعد از دوری های موقتی و زود گذر زن و شوهر با خود تفکر نموده و با اعمال خود تجدید نظر نموده اند و با یك تصمیم قاطع هوا و هوسهای غیر انسانی را از خود دور نموده و تاثیرات آنی و عصبانیت های موقتی را بدست فراموشی گذاشته اند وپس از شکست و ناکامی های زندگی رعایت شرایط خاصی را واجب دانسته و هر دو طرف خواسته اند مانند دو رفیق خوب و دو همسر مهر بان و صمیمی زندگی نمایند وخود را وقف اطفالی که‌آینده سازان فردای جامعه بشری اند بنمایند .
برتراندراسل فیلسوف انگلیسی در کتاب معروف خود بنام «زنا شویی و اخلاق» در مورد طلاق گفتنی هایی دارد که ما برخی قسمت هایی آنرا نظر به قدرت پذیرش خانواده ها اینجا نقل می کنیم .
« تاثیر طلاق بالای مردان طوریست که آنها را افراد غیر متعهد ببار می آورد آمار جنایی نشان میدهد که تعداد این افراد غیر متعهد در میان زندانیان خیلی قابل ملاحظه است .
همچنان این تاثیر در زنان، خلاصه زنانیکه پناهگاه و اتکای ندارند و فاقد استقلال اقتصادی هم هستند سخت خطرناك ودردناك است ، زنان مطلقه خیلی دیر دو باره به‌خانه بخت گام می نهند واکثر ایشان آرزو ندارند که دو باره وصلت نمایند ویاهمسر شایسته را یا فته نمی توانند که شاید سبب راه گشاهی بیشتر ایشان به سوی انحراف گردد.»
همچنان تاثیر منفی طلاق و جدایی پدر و مادر در روح و روان فرزندان متعلق به کانون از هم پاشیده شده خیلی شدید تر وحساس تراست.زیراعقیده‌ای غیرقابل تحمل و توام با نفرت را در آنها به وجود می آورد که شدید تر از یتیم بودن و بی‌پناه بودن است .

بقیه‌درصفحه ۵۸

بهشت

یارا بهشت صحبت یارا ن همدمست
دیدار یار نا متنا سب جهنمست
آرام نیست در همه عا لم باتفاق
ورهست ، در مجاور ت یا ر محرمست
دنیا خو شست و مال عزیز است‌و تن شر یف
لیکن رفیق بر همه چیز ی مقدمست
ممسك برای مال همه سا لـــه تنگدل
سعدی برو ی دوست همه رو ز ه‌خر مست
امشب براستی شب ما رو ز روشنست
عیدو صا ل دوست علی رغـــم دشمنست
باد بهشت میگذرد یانسیم صبح
یانگهت دهان تویابوی لاد نست
هر گز نباشد از تن و جانت عزیزتـــر
چشمم که‌در سرست وروانم که‌در تنست
ای‌پاد شا ه سا یه ز درو یشس وامگیر
ناچار خو شه چین بود آنجا که‌خرمنست
عاشق گر یختن نتوا ند که دست‌شوق
هر جا که میرو د متعلق بـــدامنست

سعد ی

نعمت دنیا

ناصر خسرو به راهی می گـذشـت
مست و لایعقل نه‌چون می خوارگـان
دید قبرستان و مبر ز ر و به رو
بانگ بر زد گفت که ای نظـارگـان
نعمت د نیا و نعمـت خـبواره بین
اینش نعمت اینش نعمت خوارگان

«ناصر خسرو»

تنها کی

زما لاسو نه له تنها کو ډك دی
پدی کی ډیر لوی ارزښتو نه نغښتی
دامی دکاراودزحمت نښـی دی
دی‌کی می ننگ او غیرتو نه‌نغښتی
دی‌کې خو ښی او نیکمرغی دی‌زما
دی‌کی زما دژوند ویاړ و نه نغښتی
داراته ښیی چی څوك‌آزارنکړمه
دی کی‌په ماتیرزحمتو نه نغښتی
دی ته چی گور مه ځان نه هیروم
دی‌کی تعلیم اونیك پندونه نغښتی
داپه خاطر د«آبادی» پیدا دی
دی‌کی دکار اوزیار رازو نه‌نغښتی
دادلتهانو په‌لاس نه راخیـږی
دی کی بی‌سا ری قوتو نه‌نغښتی

دست دعا

یك لحظه غافل از تو نگشتم ، وفا ببین
یك ره مرا تو یاد نکردی ، جفا ببین
حالی به رقعه ای ننو شتم ادب نگـــر
آهی به نامه ای نکشیلم ، حیاببیـن
آوازه ات بـه چرخ رساندم برو بپرس
خود در غمت به خا ك نشستم ، بیاببین
مردم زعشق و بر سر راهت نیامـدم
همت نگر ، غرور نگر ، ادعا ببیـــن
بر من زسنگ کو چگیانت ستاره ریخت
بر بام خود چو ماه برا ماجـــرا ببین
گفتم چو قامت تو شود عز تت بلنـــد
بالا نگـر ، بلندی دست دعـــــا ببین
ضد کرده ای که چشم به چشمم نیفگنی
یارب ترا که گفت که «توفیق» را ببین؟

«استاد توفیق»

داغ عشق

صد غوره از آن شکل شمایل بدل ماست
این میوه از آن نخل غم حاصل ما ست
از سو ختن یك پر پروانه چه حاصل
شمعیم که داغ همه محفل بدل ماست
هر چند که مژ گا ن تو زد خار به چشمم
صد شکر که ابروی تو مایل بدل ماست
با غنچه بگو یید که لب را بگشایـــد
آن عقده پیچیده و مشکل بدل ماســـت
ازعشق تو هرگز نکند واله شکایت
داغ گل روی تو حما ئـــل بدل ماست

واله

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروا

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان حله

سنگر

پته مینه

سباوون راغی شپه په وتلــو
سپیدی‌سپیدی دی په چاودیدلو
تیاری تیاری‌شو ی په تښتیدلو
وخت را نیږدی شود لمر ختلو
وخـت د خوبو راویښیدلـو

* * *

غـږ دی او خوږدی شوردبلبلو
غوټی ، غوټی دی په خند یدلو
دی غوړیدلی غونچی د گـلو
وږمه وږمه ده په نخید لـو
ښه ننداره ده د بـــڼ دگلو

* * *

زه اوجانان یو، یودبل غیږکـی
راغی وخت راغی د بیلید لـو
وروستی شیبه ده دښکلو لـو
گرانه لحظه ده دیار د تللـو
لوغړن زړه شو په غورځید لو

* * *

بیلتون‌چی‌راغی‌هرخه‌یی‌وران‌کړه
شهید می لاړه په بیړه بیړه
ویره یی داوه چی رسوانه‌شی
دمینی رازیی خوندی کـو لو
وه پته مینه د پټو لـو ....

د چنگابښ «۲٤»
کال «۱۳۵٦»
کندهار «مرستون»–۲۸ کور

میدان جنگ

بدستی قلم ، دست دیگـر تفنگ
ز گردن جـدا سـازم و بـردرم
نتر سم ز پیکا ر بـا دشمنـان
زنـوك قلـم بر دل خصـم دو ن
بخون عدو تیـغ صیقـل کنیـم
که همچون شغالان گـریـزان شود
به کشور دمد تا کـه خو رشید صلح
ز سنگـر عقب کـی روم یك وجب
بـه عشق وطن مردن بـا شـر ف
توای خصم ، ای‌خصم عقـل وشرف
از این قتـل و غارت چـه حاصل کنی
که این سـر زمین عقا با ن بـود

بدشمن هجوم آورم چـو ن پلنـگ
سر گر گـ خو نخوار و کام نهنگ
کـه من نره شیر م نـه رو باه لنگ
نشا نم زخمها همـچون خد نگ
کـه‌شمشیر ما باز بـگـرفـتـه زنگ
بد شمن کنم آن چنان عـر صه تنگ
دمی پا نگیـرم ز میـدان جنـگ
زمیـن گر ز خو نـم شود سرخ رنـگ
بـه از زنده بود ن پـر از داغ‌ننگ
تو ای را هـزن ، جیره خوار فرنگ
تـرا فتح هر گز نیا یـد به جنـگ
سرت را چه کو بی به این سخره‌سنگ

عظیم شهبال

نا امید

زتاب آتش عشقش گداخت دل به برم
دعا کنید که ریزد فروز چشم تـرم
چه جلوه میکنی ای نو بهار در نظـرم
که من ز شوق خیا لش به عالـم دگرم
در ین حدیقه من آن نخل خشك‌بی ثمرم
که نا امید به سوی بهار می نگـرم
چه شو د گر کند آزادم از قفس صیاد
کنون که سنگ حوادث شکست‌بال وپرم
یك امشبم مگذارید دوستـان تنهـا
چو شمع نیست امید حیات تا سحـرم
صدای قافله سالار مر گـ گشت بلند
شنیده بانگ درا در تدارك سفـــرم
اگر «نوید» وصا لش بیاوری قا صد
ز فرط شوق به گرد تو گشته‌جان‌سپرم

«استاد نوید»

سمسور سپا هی زوی

دشاعر سوغات

زما له‌لاسه سره گلان‌وا خله
ددی زخمی زړگی ارمان واخله
ته د مستی نه پیمانی کړنگـوی
پیمانی‌ماتی کړه پیمان وا خلــه
ته‌د خپل حسن گل‌کخو کښی‌ناځی
کباب دزړه هسی بریان واخله
لکه‌لالا سوی تمر وگـــو ره
لږ یی تپوس ته دنیرا ن وا خله

ته دنازو نو په جهان کښی‌ډوبه
را څه خبر دی د جانان وا خله
دزړه په مینه تاته وا یم گلی
دپخـــی مینی امتحـان وا خلـــه
ستا د جمال مو سم‌به تیرشی‌کله
گوره‌لږ حال ما پر یشـان‌وا خله
ته هم انسان یی زړه کښی‌مینه‌لری
په مینه ، مینه زړه داشا ن وا خله

دځوانی حسن ډیر تیر یږی‌ژر،ژر
حال دښکلا څه له بو ستان وا خله
خپل دو صال په بد لی کښی‌وایم
زمانه ټول ساز او سا مان وا خله
په ما تیری او جفامه‌کوه تــــه
ته‌په خندا زما نه توا ن وا خلـــه
«سمسور» زیږ یږی‌چی‌داستاله‌غمه
څه‌او س‌خبر یی له زعفرا ن‌واخله
سمه نیته

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان حله

نیمه های شب بود . آسمان تبه و تار دیوار ها سیاه و سنگین ، و چار دیواری حیاط در ظلمت شب ، و هم انگیز و ترسناك به‌نظر می آمد.

ابرهای پائیزی روی‌آسمان‌راسیاه‌کرده بودند. باد خنك شبانگاهی‌نرمك نرمك می‌وزید ستاره هااز آسمان کوچ کرده بودند . ماه‌نبود به آسمان دیگر سفر کرده بود .

همهمه گنگی از دور دست ها به‌گوش می‌آمد شاخه های مجنون بیدبه‌نجوای آرام شب‌گوش فرا داده بودند . دریا کنار اخور بلندش ،با پلکهای فرو بسته ، آرام وخاموش ایستاده‌بود وچرت می زد . شاید به فکر دشت های پراز گل و علف بود شاید خواب میدید که بامادیان های آشفته یال و سر کش، در دامنه های‌البرز وشادیان می تازد ، و عشق بازی می کند. پرنده یی با سنگینی بال خود پرده هوارا شگافت. برگی از شاخهٔ مجنون بید روی‌کفلش فروافتاد که چرت در یا راپاره کرد. پلکهایش راگشود اطراف را نگریست، نه دشت بودونه گل‌نه علف و نه مادیان های آشفته یال ونه دامنه های سر سبز .

سیاهی شب بود که چار سویش را درچنگال می فشرد. دریا احساس کردکه حجم سنگین تاریکی بر پهلو هایش فشار می آورد .شاخه ها ی فرو خمیده مجنون‌بید،کناراخور ناراحتش می‌کرد. به‌نظر ش میرسید که شاخه های فراز سرش همواره به کمین او نشسته اند تا اورا بیازارند .دریا هیچوقت ازین شاخه هاخوشش نیامده بود. از مجنون بید نیز خوشش‌نمی آمد چون همیشه باعث اذیت و ناآرامی اش میشد.

آرامشش رابرهم می زد، خلوتش را اخلال می کرد و رشته چرتهاش را می درید. تصور می کرد که شاخه های‌فروآویخته‌بید، طنابیست که‌می خواهند اورابرای‌همیشه‌در بند نگهدارند.

ناچار چشمانش رادو باره بست . تاظلمت شب، ناراحتش نسازد . و تصور طناب های اویخته بید از ذهنش بیرون رود. چشمانش راکه بست ،کابوس دیگری به سراغش آمد. کابوس وحشتناك و هراس انگیز. در یاچنین پنداشت که دیواره اخوارش قدکشیده، بلندو بلند گشته ، و بشکل هیکل مرموز و ترسناکی درآمده است .واین هیکل‌خوف انگیز می‌خواهد برپیتش سوار شود. و باز تصور کردکه بید کنار اخورش به هیات حیوان ناشناخته و هولناکی درمی آید و برتحت پشتش سوار می شود .

دریا سنگینی طاقت فرسایی رابر کمرش احساس کرد، واز تصور اینکه هیکل مرموز وهولناکی بر پشتش‌سوارشده است، وحشت زده گشت، بلا اراده شیهه خوفناکی‌بر آورد.

بانگ شیهه گوشهایش را بصدا در آوردو انعکاس آن لحظاتی درچار دیوار حیاط پیچید.

دیگر کابوس رهایش کرده بود. چشمهایش راکشود. پلکهایش دردمی کرد .غصه‌ناشناخته یی‌دردلش راه یافته بود .درین اثنا صدایی شنید. سراسیمه گوش خواباند صدای بازشدن درحیاط بود. کسی از دربدرون آمد. هریکینی دردست داشت . هریکین روشنایی خیره و ضعیفی می پاشید ،دریا صاحبش تاش فولادرا شناخت ولی ندانست چرا یکبار با دیدن او قلبش لرزید و چشمانش تارگر دید. سیالی ازغم و اندوه در جانش هجوم‌آورد در نظرش تاشفولاد دگرگونه رسید، مثل پیرمردی ناتوان مثل آدمها ی از سیاهچال بر آمده ، مثل آدم های مریض مثل ... مثل چیز ها ی دیگری که مغز دریا نتوانست تصورش را بکند .

تاش فولاد چند قدمی بیش بر نداشته بود که رویناکی بزمین افتاد. هریکین دور تر ازاو افتاد و شیشه اش شکست . تیل هریکین روی زمین‌ریخت وآتش گرفت.آتش‌کوچکی که گویی

اززمین سرکشیده بود.

دریا طاقت نیاور د. شیهه ترس آوری‌کشید وخیز بر داشت ،و خودرابالای سرصاحبش‌که دراز افتاده بود رسانید.با چشمان وحشت‌زده اورا ورانداز کرد. تاشفولاد آخرین نفس‌هایش رامی کشید .کار دی تادسته در تخته پیتش فرورفته بود .دریا بازهم شیهه‌زد. شاید مـی خواست بگوید که برخیز ، بلند شو. چرا اینجا افتاده‌ی . مگر چیزی شده ات ؟

پوزش را بررخسارتاش‌مالید . تاش‌چشمش راکشود .دریا را بالای سر خود دید،کوشید که‌بر خیزد ، نتوانست. نمی خواست درنظر دریا ناتوان و حقیر جلوه کند. باز هم کوشید که بلند شود .ولی زحمتش بی فایده بود .به زحمت با انگشتان لرزانش پوزه دریا را لمس کرد. انگشتهایش می لرزیدند. لبهایش پس رفت از میان لباهایش‌کلمات کنده کنده بیرون شد :

«دریا ... دریا مره کشتن ... مره بخاطر تو کشتن ... نامردا ... مره از پشت خنجر زدن ... از پشت ... ها. نامردا»

دستش از پوزه دریا لغزیدو بخاك افتاد. تاش مرده بود و آخرین حرفهایش را برای دریا گفته بود. برای یگانه دوست زندگیش. برای یگانه رفیق وفادارش . در یا با پوزه مرتعش ،رخسار به‌خاك نشسته تاش رابویید بوی سردی و بوی خون به مشامش رسید. رخسارش سرد سرد بود. مثلیکه مدتها پیش مرده باشد .

آتش رو زمین همچنان‌می سوخت و چهرهٔ رنگ پریدهٔ تاش رارنگ‌میداد در پرتوسرخفام آتش که‌اند ك اندك به‌خاموشی می گرایید،دریا چنان مصیبت مجسم ایستاده بود ومی گریست دریا دانسته بود که صاحبش مرده. دریا درك کرده بود که صاحبش‌راکشته‌اند. غم جانگاهی درونش رامیخورد ،ورنج جانگدازی مـــــی سوختاندش .

دریا اشك میریخت.وآتش بسان شمع‌نیمه جانی می سوخت‌وشب میرفت تا اشکهاو غمها رافراموش کند .

دریا باهیکل درشت و غم زده اش، درزمینه سربی رنگ صبح ، چنان پارهٔ سنگ سفیدی کنار اخوردش خاموش ایستاده بود.

یالهای بلندوآشفته اش دردست‌نسیم‌پگاهی پریشان بود. سمکاسه‌های‌پهن و گردش درد می‌کرد وتحمل بارتن رنجور اورا نداشت. پلکهایش بسته بود.دیگر آن گردن برافراخته وخوش تراش عاج مانندش ، زیبایی نداشت تکیده و شکسته به نظر می آمد. گوشهایش فرو افتاده‌و مرده بود.ساغری هایش چین‌افتاده پژمردگی و فرسودگی‌ازآن‌می‌ریخت .در قلبش مصیبتی برپابود .سایه شوم غم بر فرازسرش تاریکی می‌کرد . روز گارش تباه شده بـــود. شاخه ها ی بید در مصیبتش شریك بودند. شاخه هااز درخت آویزان گشته و بیخ گوشش بانجوا ی‌درد ناکی پس پس می کردند.

برگهای خزان زده ،گرداگردش ریخته بودند ودریا در زمینه زرد بماتم ایستاده بود. مرگ تاش ،غم بزرگی بود، مصیبت درد ناکی بود. مانند صاعقه بودکه بر او نازل گشت . مرگ او دریا راشکست وریخت . ارکان وجـودش ر از هم جد کرد . بندبند تنش ر از یکدیگر فروپاشید قلبش مالامال از غصه گردیـــــد. چشمانش کور و تارشدند مفاصل استوارش مرتعش گشتند ، و سردی عـــجیبی در تنش چسپیده بود .

فریاد و ضجه زن واولاد های تاش‌از حویلی بگوشش میرسید. صدای چیغ‌وفریاد وابستگان تاش قلبش را سوراخ سوراخ می کرد. دریا چرت می زد :

«آخر چرا اورا کشتند . چرا ؟ اوکه‌آنهمه خوب بود . او که آنهمه مهربان بود .او که بهترازهمه مرد ها بود ...»

و یکبار دیگر صحنه مرگ تاش در نظرش جان گرفت . قلبش خله زد، خلهٔ درد ناكو تحمل ناپذیر . اشکهایش جاری شد و روی زمین ریخت . روی برگهای زرد فرو چکید. برگها اشکهارا چشیدند و مزه کردند. لحظهٔ بعد که برگها در دست باد اسیر بودند شوری اشك هارا ،فراموش کرده بودند.

دریا همچنان‌باپلکهای بسته و گردن افتاده وکج ،اندوهگین ایستاده بود و حرکتی نمی‌کرد گویی به زمینش میخکوب کرده بودند. گویی مرده بود. هیچ جنبش در وجودش دیده نمیشد مثل سنگ بی حرکت بود، مثل سنگ خاموش بود . شب از راه فرامیرسید. دریا کنار اخور بلندش با پلکهای فرو بسته ، و گوش های افسرده که‌بی‌شباهت بگوش مرده نبود،ایستاده بود .

روز مصیبناکی را سپری کرده بـــود .روز فلاکتبارو بد فرجا م. و اکنون شب غمناك و درد آلود دیگری از راه میرسید . شب سگینی که‌سنگینی وثقلت آنرافقط قلب دردمند دریا احساس می کرد .

دریا با چرتهای‌دردناکش ، تنها بود .آرامش غم انگیزش راباد پائیزی‌برهم می‌زد .شاخه ها نیز مزاحمش بودند. برگها که باوزش بـــاد اینسو وانسو میرفتند .

فضا ی خاموش ـ اطرافش‌را اخلال می‌کردند گذشته ها درذهن دریا جان می گرفت وزنده میشد .

«آن روز های خوب آفتابی ـ آن روز های شادی آور و مستی آفرین‌ـآن روز های‌که‌جوان بود و نیرومند و سوارش‌تاشفولاد ـ نیرومندتر ازاو .شاید نیرومندتراز او نبود ولی اواینطور احساس می کرد .

دریا ـ تاش‌رانیرومند تراز خود می‌پنداشت حتی نیرومندتر از همه مردان دنیا. هیچ‌ـمردی رابه نیرو و قوت بازوی او برابر نمی دانست در تصور او تاش یگانه قهرمان بازی‌هـــاو مسابقات بزکشی بود. یگانه نام آور عرصه هااوبود .اوبودکه درهمه جای‌می‌درخشید واو‌ـ ازه می آفرید. اورا همه می شناختند . مانند اسپ قشقه پیشانی در سراسر و محل مشهور بود‌ـ و بیرقش در همه جا بلند بود .»

شب تارمی تنید .تارسیاهی‌واندوه ـوبرگرـ داگر دتن در پامی پیچید .شب و حشتناکی‌بود شبی که‌در یا هرگز نظیرش را به‌خاطر نداشت شب طولانی و شو م .شب دلهره انگیزو خفه کننده ـکه یکسره دریا و همه چیز رادرنکبت خود غرقه گردانیده بود.

ستاره هااز آسمان رفته بودند. ماه نبود ماه‌به آسمان دیگر کوچ‌کرده‌بود. بیدطنات‌شاخه هایشس رابر چیده‌بود تابرای دریا اذیتی‌فراهم نیاورد. گویا بیدنیز درد اورا احساس می‌کرد. اخور خالی ازکاه وبیده مانند دهان مرده باز بود .اخور که خالی بودن‌راتاهنوز بیاد نداشت حیران ماندکه چرا خالی مانده است .

حیاط خاموش خفته بود ،گاه‌گاهی فر یـــاد دردناکی از حویلی بگوش‌میرسید. فریاد هــا غصهٔ دریا را بیشترمیساخت . غمش را افزون می کرد. خله های دردناك قلبش را افزایش می‌داد . شب هوار هوار میرفت، غصه هـــاو مصیبت را درچادر سیاه خود پیچیده بودو با خودمی بردتادر پس کوهستانهای فراموشی دفن کند وبه خاك بسپارد روز دیگرکسی از اقارب تاشفولاد ـ بسراغ دریا آمد برایش‌کاه وجور یخت .ولی دریا به آنها زبان نزد.نه‌کاه خوردونه جو . همچنان با تصورات دردناك‌خود چرت می زد .

«تاش مردهـدیگران مردنیرو مندوجودندارد رفیق یك عمر زندگی اورا کشته اند دوست زمان کره گی ،رفیق دوران بلوغ ورشدش را نابود کرده اند. یگانه همراه‌و همرزم زندگی اورا از میان برداشته اند بعد از ین اوچگونه میتواند زندگی کند. چگونه میتواند این غـــم جانخور را تحمل کند. چگونه‌میتواند آن‌مصیبت بدفرجام راپبذیرد چگونه ؟»

بارسنگینی بردلشس‌گرانی می‌کرد.تمام‌تنشس دردمی کرد. ولی دردناك ترازهمه رنجی بودکه برجانش ستم روامیداشت . برای دریـــا باور کردنی نبود که تاش را از دست داده باشد، هیچ باورش نمی آمد که چنین کاری واقع شده باشد . تاش در نظر ش نیرومند تر ین‌و نیستی ناپذیر بود .چگونه ممکن بوداو بمیرد .او که یاروفادارزندگیشس بود . چگونه ممکن بود اورا تنهابگذارد .دریاتازندگی شناخته‌بود اوراشنا خته.دوران کره‌گی‌زمان جوانی‌ودوران‌بالندگی وپختگی اوهمه‌باوجودتاشفولا پیوندخورده‌بود وجوداوجزهستیشس به‌حساب‌می‌آمد.حرف‌هایشس طرزراه رفتن و گفتارش‌بوی تنش ، همه چیزش برای دریا خو شایند بود.

وقتی تاش باآن دست های ستبرو قوی‌بـر پشتش دست می کشید تمام اندامش ازخوشی ورضایت به‌مور مورمی افتاد.ودر زیرپنجه‌های کلفت و سنگین او‌ـ جلدـستبرش مانند پارچه مخملین نرم و ملایم می گردید . هر گاهیکه‌او سوارش میشد، قلب دریا از خوشی پر میشد آنچنان سرو ر ی‌جانش را می انباشت که غیر قابل تصور بود .به نظرش میرسید که نیروـ مندترین مرد دنیا سوارش گشته است .بـا اطمینان گا م برمیداشت وخود رانیرو مندترین اسپ جهان می پنداشت .

سنگینی بدن او آرامش اش می بخشید.در زیرپای‌اوقدرت‌و توانایی عجیبی‌در خودسراغ میکرد وگوشهایشس‌کج میشدند چشمانشس‌برق می‌زد.گردنشس‌برافراخته وبرافراخته‌تر می‌گردید

* * *

روز دیگر بازهم همان مردی که روز قبل برایش گاه وجورپخته بود بسراغش آمد .

برایش آب آوردوبه سرو پوزش دست‌کشید ونوا زشش نمود. ولی دریانوا زشش راحس نمی‌کرد .هیچ‌چیزرا نمی‌دید آوازنوازش های دوستانه آن‌مرد خوشش نمی‌آمد.ازدل سوزی ومحبت های او کوچکترین‌احساس برایش‌دست نمیداد . در چرتهای خود غرق بود: دریامی انگاشت که تاش نمرده ـ بکله این خوداوست که مرده ـو مرده اش را برارابه‌بار کرده اند وتاش ارابه رابسوی گورستان می راند. هیچ بیمی از مرگ نداشت از مرگ خود راضی‌بود راضی بودکه مرده‌اش راتاش به گورستان‌می بردوخاك می کند .و بازمیدید که مرده تاش‌را اوخود بر پشت حمل می کند و بسوی دشتهای پراز لاله و شقایق می تازد . همه‌دشت‌ـ هارا درمی‌نوردد . همه کوه هارا زیرنعل می‌کشد آنقدر می تازد و می تازد که همه دشتهاخاك می شوند ،غبار میشوند ،واو با نعش آن عزیز در غبار دشتها گم می شود . باز می دیدکه مرده تاش از پشتش به رود خانه ای می غلتد خودش هم به رودخانه ـ می افتدورود هردورا غرق می سازد، تصوراتش را آن مرد برهم‌زد مردبر پشتش دست می کشید وگویا ازاومی خواست‌که جوبخورد .دریاپلکهایشس‌راپس‌برد پس بردو بمرد نگریست . چشمان مردنمناك بودند . مردهم می گریست .دل دریا بحالش سوخت خودش ،به‌حال بید پهلوی آخور، به حال اخورو گاه و بیده‌وجو به حال همه،سوخت بازبه چرت رفت: این بار چرت می‌زد ،تاعلت کشته‌شدن صاحبشس‌رادریابد. اودرجستجوی انگیزه‌کشته شدن تاش‌بر مغزش‌فشار می‌آوردو گذشته هارامی پالید و جستجو می‌کرد :

یادش آمد که یکروز تیمور بیگ بسراغ صاحبش آمده بود. همان روز های که آنها تازه بعداز مسابقات کابل ، به شهر شان‌برـ گشته بودند.

آن روز بیگ‌از تاش خواسته بودتا دریارا برایش بفروشد . این توقع تیموربیگ نفرت تاش رابر انگیخته بود. خشمش جوشیده بود. واز غضب سیاه شده و دود کرده بود. این خواست احمقانه یی بیگ آتشش زد ،ودرش داد.

ناتمام

نگارش : حفیظ آذر

رسالت هنر و هنرمند در روند تکامل جامعه

هنر همان‌قدر که تصویر گرو انعکاس‌دهنده واقعیات عینی وجهات مختلف زندگی مادی واجتماعی آدمی زاد است . به همان پیمانه باید خلق کننده وایجاد گر اندیشه های نو باید باشد چنانچه در گذشته هاهنر وهنرمندان فقط به انعکاس ظواهر زندگی می پرداختند و اشیا و محیط فعالیت آدمیزاد را هما نطوریکه بود انعکاس میدادند اما امروز دیالکتیك فلسفی حکم میکند که وظیفه هنرنه باید تنها منحصر به افشاگری وانعکاس پدیده های‌عینی‌جامعه باشد بلکه رهنمودی نیز در مورد داشته باشد که این رهنمود بتواند مفاهیم واندیشه هایی مبنی برتغییر جهان کنونی ومناسبات بین پدیده هارا خلق کند سفینه دانش مردم رادر جهت به خصوص رهنمون سازد .

دانشمندان و فلاسفه در گذشته ها مجادله ها و مناقشه های زیادی درین‌مورد نموده اند که چگونه‌نمی توانند به خوبی جهان عینی راتصویر گر واقعی باشنداما در حالیکه‌مسئله بر سر تغییر آن است ، مسئله آن است که‌نه باید کلیه فعالیت ها بر آن باشدکه چگونه زندگی اجتماعی ومادی را انعکاس و تصویر کنند بلکه چگونه آن راطوری که بایدباشد نشان دهند این یکی از عمده ترین خصوصیات ورسالت هنر و هنرمندان است .

این محصل جوانی است که درراه تحقق آرمانهای آتی خودبه نظر تعمیق به‌محیط وماحولش‌نظر می‌اندازد

اما عدة بر آن نظر اند که وانمود ساختن ویژه گی های جهان عینی یکی از اصول اساسی ریالیزم‌است در صور تیکه رهنمود درآینده‌صوری بیشش نیست واین صور راا ندیشه اوتوپی میدانند .اما امروزاین‌مفکوره واندیشه اتوپی تنها به آن مفهومی که تو ماس مور سیاستمدار وجامعه شناس انگلیسی درسال ۱۴۷۸ – ۱۵۳۵ بنیان گذاری نموده نیست‌اما امروز علوم پیوسته روز بروز در دایره های پرخم وپیچ که هر دایره آن از دایره های قبلی متکامل تر ، پیچیده تر وثابت است حرکت‌نموده به پیش می رود ودر هر گام‌وجهش که بر میدارد بادرنظر داشت ارتباط دیالکتیکی پدیده ها وارتباط وپیوند ناگسستنی گذشته باآینده که هیچ پدیده بدون تسلسل وارتباط دیالکتیك تاریخ از هیچ بوجود نمی‌آید واز هر مرحله وپروسه امکان به واقعیت عینی مبدل میشود به چشم می خورد .

آنچه در گذشته نظر به‌محدودیت زیربنای‌زندگی وشرایط زمانی ومکانی وعقب ماندگی نیروهای مولده ومناسبات تولید که تاثیر مستقیم برافکار نهاد ها واندیشه ها داشته بوده است آن‌نظر ها درجامعه آنروزی تصور خیال واتوپی بود امروز به واقعیت پیوسته چنانچه در گذشته های دور امکان سفر به فضای خارجی یك خیال و تصور بودکه تاآن زمان نظر به محدودبودن ساحهٔ علم وعقب ماندگی نیروهای مولده نمیتوانست جامه عمل‌بپوشد بنابرآن انسانها چنین نهاد ها یی‌را اتوپی وانتزاعی میدانستند . اما دیالکتیك فلسفه وهنر بر ین مبنی استوار است که هر امکان به‌واقعیت تبدیل میشود آنچه در گذشته‌امکان نداشت امروز بشر بر آن چیره‌شده است بنابر همین وضع است که می توان گفت که هر واقعیت امکانی است که تحقق یافته پس هنر نیز باید از سطح ومحدوده کنونی بر جهیده کلیه فعالیت هایش را نه‌فقط در قسمت انعکاس ظواهر اشیا و پدیده های محیط سازد بلکه دارای مفهوم واندیشه دهی نیز باید باشد یعنی برای تماشا گر، بیننده و خواننده پیامی داشته باشد به آنها

این تابلو نمایی است از استبداددوره های عتیق و رژیم های فرسوده که‌هنرمند آن رابه رخ مردم‌می‌کشاند که‌چگونه اطفال معصوم مورداستثمارقرار می گیرند

تفهیم کنند که وظیفه هنر آن نیست که زندگی را آنطور یکه هســـت انعکاس دهد بلکه باید زند گی را آنطوریکه باید باشد انعکاس بخشد.

ارنست بلاخ دانشمند معا صر المانی میگو ید که : اتو پی چیز ی است که هنوزوجود ندارد ولی امکان وجود داشتن ورسید ن به آن‌هست امادر گذشته ها این اندیشه ها و پندار هاوجود داشت اما به صور ت مجرد که نمیتوانست هنر مند ، و دانشمند در راه تحقق آن فعا لیت کند ،مبارزه وتلاشی به خر چ دهد زیرا هر چیز به اثر پراتیك(مبارزات طبقا تی، آزمون ها ی علمی، کـار های تولیدی) تکامل نموده راهش‌را به جلو می کشاند در غیر آن اگردر روند مبارزه وتلاش قرار نگیر نـد پوسیده شده ازبین میروند.

اندیشه های عالی و خـو ب و ارزشمند راکه اگر در راه تحقـق آن مبارزه نکنیم به مانند آن‌خواهد بود که‌مرغك خوش الحـان را در قفس طلایی زندا نی کرده با شیم که‌در گذشته ها دانشمندا ن ، هنر مندان نظرا ت مصائب در موردجامعه ارائه میکردند اماز پراتیك اجتماعی کاملا بدور بوده نمیتوا نستند ارمان های شان رادر عمل پیاده نموده ،و در راه تحقق آن مبارزه کنند . بنابر آن چنین اندیشه ها میتوانست‌جنبه وشکل اتوپی رابخود بگیرد زیـرا هنر مندان وطرا حا ن این اند یشه جرأت انقلابی آن رانداشتند کـه‌در کورهٔ مبا رزات انـدیشه هـا را آزمون کنندصحت وسقم‌آنرادر یابند هرپدیده در پروسه مبـا رزه پی- گیر تکامل میکند و صحتشـــس را ثابت مینما ید .

والتر بینا مین متفکر و هنر مند دیگری است اودر مورد هنر ورسالت هنر مند میگوید که : ((در هـنر و ادبیات باید مردم رابا زند گی حاضر شان بیگانه کرد)) یعنی بد ین معنی که ازیك طر ف هنر باید واقعیت‌های موجوده ،مناسبا ت کنو نی در حا ل زوال راتغییر داده در تغیر آن بی باکانه سهم گرفته واز طرف دیگـر مفکورهٔ از دنیا ی بهتر و انسانی تررا بتواند ایجاد نماید .

آری همان طوریکه‌هنرو سیـنه انعکاس جهان ماحو ل وطبیعت است همچنان رسالت دارد که در تعمیم انسانیت کوشیده این امر ارتبا ط متقابل ودیا لکتیکی با طبیعت دارد

چون جهان مادی پیوسته از یـك پروسه تکامل به پروسه تکا مـل دیگر جهیده بنابر ین اسا سـی و بنیادش را تغییر دایمی که در حال صعودی پیشرو نده است تشکیل می دهد لذا روبنا ی ایدیو لو ژیك آن نیز که بر مبنای‌آن ایجاد و تاسیس میگردد نیز نمیتواند مستقل از پایه هـای ما دی خود بوده و کا مـلا ثابت قرار گیرد و پروسه پویندگی- اش را از دست بدهد .

هنرمند در اینجا مرد باعزم واراده‌راترسیم نموده که در حالت مبارزه و تقلا باهیولای اجتماعی ایستاده‌است.

برتو لد برشت هنر مند بزرگ معاصر عقیده داشت که هنرجاودانی نیست تغییر پذیر است)) او که‌در خانواده متوسط چشم بدنیا گشوده بود در برابر اعتقادا ت ،اند یشه‌ها وقید های کهنه خانواده خویشش به مخالفت‌برمی خیزد او میگو ید((از زمانی که بزرگ شد م به اطرا ف خود نگاه کردم از مردم هم طرا ز خودم دلم گرفت .به همین سـبب مردمی راکه از شمار ایشا ن (طبقه) بودم ترك گفتم به فرو دســتا ن پیوستم ».

آری این یك حقیقت مبر هــن و آشکار است که هنر جزء رو بنا ی اید یو لوژیك جامعه است با تغییر جامعه روبنا ی آن که جز لاینفك آن است نیز دستخوش تغیر شده ودر خدمت آن قرار می گیرد لذا هنر نیز نمیتواند از ین امر کاملا مبرا ومجزا باشد هنر در جامعه طبقا تی درخد- مت طبقا ت مربوط قرار دارد لـذا رسالت هنر مند آن است که آثـار هنری اش را در خدمت مرد م وستم کشان قرار داده در پیش برد مبا- رزات طبقاتی وتغیر جامعه قد م های استوار ومحکم برداشته جـهـا ت مختلف زندگی طبقاتی را عـریا ن سازند وجامعه ومرد م را بسـو ی زندگی عالی تر ،انسانی تر که‌همان جامعه بدون طبقات است رهنمـون سازند بنابر ین اندیشه هنر برا ی هنر، اندیشه ایست انتزا عی که‌نمی تواندپاسخگوی نیاز مندی های‌عینی عینی جامعه وآدمیزاد گردد زیراهنر مفهومی نداشته و مفا هیم التفا طی وگمراه کننده ومخدوش سا زنده‌را جهت اغفال توده ها از مسیر انقلابی شان می رساند بنابرا ن وظیفه هنر وهنر مندا ن این است که هنرشان را در خدمت مردم‌و در خد مت جامعه قرار دهند در پرورش‌وتکامل هـنر انقلابی توده ها همت گمارند ز یرا زندگی توده ها سر چشمه و منبع اساسی نهاد ها وهنر ها ی‌سازنده وتغییر دهنده است که باید از آن الهام گرفت ورسالت خودرادرقبـال خلق ومردم انجام داد .

برشت در تیاتر و صحنه ها به زبان توده ها، مردم کو چه و بازار صحبت میکرد . هنر مندان ودانش مندان در آن زمان معتقد بودند کـه باید هنر درخدمت توده ها قرارگیرد روی این اساس گفته میشود که‌توده ها درکجا هستند ؟ موقف طبقا تی شان چه گونه است ؟ در چه سطحی قرار دارند ؟ باتحلیل این وا قعیت

است که میتوان اسلو ب دیالکتیکی هنر درخدمت خلق را به تحقق‌رساند زیرا ما سنگی را وقتی میتوانیـم برداریم وازهمان جا آغازمیکنیم کـه سنگ درهمان جا قرار دارد نمیشود آنرا از آسمان برداشت . لذا گفته میشود که هنر نیز نمیتواند جدا از مردم قرار گیرد و از فاصله دور که ازمردم بدور است در خدمت آنها قرار گیرد روی این اصل است که باتحیلیل موقف ومشخصا ت‌اجتماعی وموقف طبقا تی مردم هنر و هنـر- مند باید اسلوب حر کت و نقطه آغاز حرکت مردمی شا ن رادر ك کـنند تابتوانند واقعا چکیده ها ی هنری تراوش های فکری و آثار هنری‌شان درخدمت توده ها،مرد م وستم‌کشان جامعه که آفر یننده گا ن تاریخ اند قرار گیرد .

دوه گلنه ویکوله خپلې مور سره .

له سپو تنیک څخه

ژباړونکی : غلام حسین صدیقی

کو پر اتیفي فعالیتو نه

د کوپراتیف یوه هنري ډله د نڅا په حال کې لیدل کیږي .
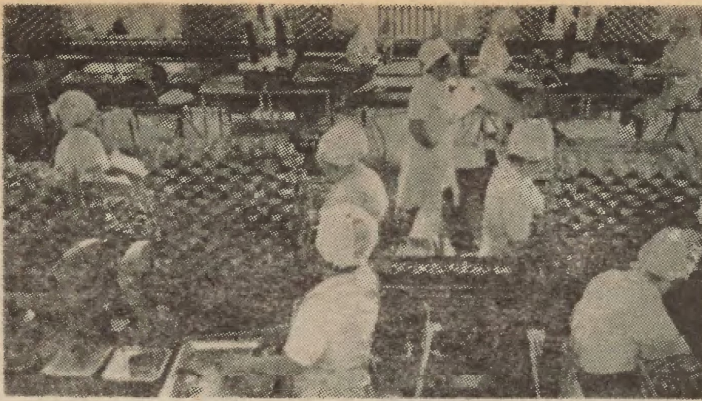
دبالتیك په سمندر کې دکب نیولو بـوه ځنله چه کوپراتیف ته په ملیونو روبلو ګټه رسوي.

لود میلایاپو دشوروی اتحاد رابنیسك په مرکز ی ښارکی زیږیدلی او دطب دپوهنځي څخه دوتلو نه وروسته دلیرت ریاپوپه نامه دیو استو نیایـــي ځـلمي سره یـــي واده وکـــړ او څـو کاله وروسته لـــه هغـــه استونیاته یانې دخپل میړه ته ولیږدیده .

البرت دموټر چلوونکی اولود میلادروغتون دنرسی په توګه په کار بخت شول ۰ دکیروف دکب نیولو کوپراتیف چې دوی یې غړیتوب تر لاسه کړی ؤ دیـو کـور د جـوړولـو لپاره پور ورکړ یوکال وروسته لود میلااوالبرت دبالتیك دسمندرکی ترغاړه پخپل پنځه کوټه ئیز کورکی دبوریا کوبی لمانځنه وکړه۰ اوس دغه میړه او ماندینه ۱۲ کاله کیږي چې پـــه کوپراتیف کې کار کوي ، اوخپل یې ګټې پوریي له ډیره وخت راهیسی خلاص کړیدی ۰ سربیره پرهغه ددغه پور شپږمه برخه دکوپراتیف له خوا ورته ښبنل شوی وه دغسی بخششونه دکیروف دکب نیولو دکوپراتیف چې کالنی محصول یې ٦۰ ملیونو روبلوته رسیږی په وسه کې دی ۰ خالصه ګټه یې په کال کې د۱۱ملیونو روبلوڅخه زیاته ده (دتبادلې دروال ریټ په پرتله یوروبل ۱٫٤۰ ډالره کیږي ۰)

دبریالیتوبونو سر چینه

دغه کوپراتیف په ۱۹۵۰ م کال کې ددوهمې نړوالې جګړې نه پنځه کاله وروسته هغـــه وخت جوړ شوی ووچې استونیا داشغالګر نازي دورانوو یجاړو څخه لابهبودی نه وه میندلې ۰

کب نیوونکو چې خپل مالي سر چینې زیرمه کړې او ددولت مرسته یې هم ترلاسه کړې وه دساحلې کب نیولو لپاره دلازمو بیړیوپه رانیولو پیل وکړ اوورپسی یې یوه ستره کب نیوونکې بیړۍ وپیرودله ۰ دحالاتو په نظر کې نیولو سره بدپیل نه و۰ په هغه لومړي کال کې دکوپراتیف ګټه له ۱۱۰۰۰ روبلو څخه واوښته اواوس ۱۱ عصری کوچنیو بیړیواو د۳۹کب نیوـ نکو بیړیو خاوند دی همدغه شان ستونزه چې دځانګړو کـب نیوونکـی او وړو ار تلانـو ژوندیی خراب کړی وو او هم دکبانوزیرمه کوي او دخرڅلا مسئله حل شوه۰ددولت سره یې داوږدې مودې دقرار دادله کبله کوپراتیف وشو کولی چې یو آاد اوثابت بازار ترلاسه کړي۰ له دغه امله په کال کې له ۳۰ ملیونو ډبلیوکبانو څخه زیات برابر وي ۰

دکوپراتیف عواید په پنځو تیرو کلوکې نژدې دوه چنده ته ورسیدل ۰ آیاکوپراتیف پدغو پیسو څه کوي ؟

(آزاد ملیونونه)

د٦۰ ملیونو روبلو څخه پنځمه برخه یې په مزدوریو (اجورو) کې مصر فیږي چې دکوتراتیف هرغړي ته دمیاشتې ۲۵۰ روبله رسیږي ۰پدغه کوپراتیف کې ۵۰۰۰ کارکوونکی ، کب نیوونکی دکبانو پروسس کوونکی ، دکبانو روز ونکی ترمیمونکی دودانیو کارګران او داسی نـــور. کار کوي ۰

د۱۱ملیونو روبلو خالصه ګټې څخه ٦ملیونه روبله دپراختیا یې چارواودنوو تجهیزاتودراـ نیولو لپاره سپمیږی دبورد غړي چې ددریوکلو لپاره دکوپراتیف دټولو غړوپه عمومي غونډه کې ټاکل کیږي دګټې دور کړی او دتقاعد دخزانې لپاره له یوملیون روبلونه زیات تخصیص کړیدی دمثال په توګه له دغو تخصیصاتو څخه هره کار ګره ښځه دماشوم زیږولو په وخت کی یوه اندازه پیسی تر لاسه کوي، همدغه زیرمه شوی پیسی دهغوکورنیو لپاره چې له دریو ماشومانو څخه زیات لري دمیاشتنیو ګټو سرچشمه تشکیلوي دغه پیسی دوی ته په هغو پیسو سربیره ورکول کیږي کوم چې دوی یې ددولت دټولنیزی بیمې له صندوق څخه ترلاسه کوي څنګه چې ماشومان لوی شي که چیرته موراو پلاریې وغواړي کولی شي چې یوله هغو خلورو ماشو مانوباغچوکی داخل شي چې دکوپراتیف په لګښت چـلیږي سربیره پر هغه دغه باغچې دښوونځیوزده کوونکو ته تاوده خواړه هم برابروي په اوړي کی ماشومان کمپ ته ځي او هلته دلرګیو نه جوړ شووکوـ چنیو کورونو کی استو ګنه کوي۰ دغه کورونه چې د زنغوزیو دونو تـــر منځ شکلتــډ لـــه پاسه دسمندر کی په لور مایله لمن کی جوړـ

تللی وله‌وول‌ووول‌جایزو او تصدیقونوسرهوطن
نه ستانه شول کو پراتیف حتی خپل نریوال
اتل‌لری که چیرته ټولی هغه پیسی چی دغړویه
ټولنیزو اړتیاو کی لګیږی حساب کړونوبردی
پنځوملیونو ته رسیږی،چه‌پدغه حساب هرغړی
ته ۱۰۰۰روبله رسیږی.

داټول په هغه‌ټولنیز و لګښتونو سربیره‌دی
چی دښوونځیو دزده کړی اوروغتیایی‌خدمتونو
اوداسی نور ارزښتناکه ټولنیزو اړتیاولپاره‌چی
ددولت له بودجی څخه ورسره مرسته کیږی

کوم‌وخت چی دکوپراتیف له مشرو سکار
کول څخه پوښتنه وشوه چی ایاپدی هکله
یی‌کوم‌سوچ کړی دی‌چی‌د غړو په شخصی‌ګټو
باندی ددغو پیسولګول بیځایه‌دی په ځواب
کی یی داسی وویلی:دیولویدیز ملیونر له‌نظره
ښایی بی ځایه وی خوشوروی ملیونرله نظره
بی‌ځایه نه‌ده.

درایاپوکورنی چه له هغوڅخه څما دغه‌کیسه
پیل شویده ، پدی ورځو کی دخپل مشرزوی
دواده،مراسم‌ونمانځل څنګه ددوی په زړه کوډله
کی‌ګنه‌ګونه زیاته شوی وه نو کوپراتیف‌دغه
نوی جفت ته قرضه ورکړه چی خانته پری‌کور
جوړ کړی.

له۱۰۰۰کسو څخه‌زیات دی یولویغالی ،دلوبو
دګراوجمنازیوم جوړشویدی دکوپراتیف‌لوبغاړی
چی‌د لوړوسویومسابقو داجرا کولو لپاره‌بهرته

پورتنی : دکوپراتیف دژمی بڼ . کښتنی:دکوپراتیف یوه غړی ښځه خپل پنځو سمه
کالیزه نمانځی

شوی دی دښاپیریو د استوګنځیولر غونی‌کیسی
راپه یادوی . دغه کمپ دکوچنیانو داستوګنی
لپاره دکوپراتیف له خوا جوړشوی او ماشومان
تری په‌وړیا ډول استفاده کوی.

دکو پراتیف مرکزکه‌څه هم له‌تالین‌څخه‌چی
داستولینا مرکز دی له ۱۳کیلو مترونه زیات
لری ندی په تیره بیاچی ډیری‌کورنی خپل
شخصی موټر هم لری خوسره‌دهغه دهیوادپه
مرکزی ښار (تالین) کی یی په خپلو پیسویوه
لویه‌ودانی جوړه کړی چی په ځینو سرویسو
نولکه دګنډلوهټی،آرایشګاه اودسلمانی هټی

او داسی نور شیان دی او دځو خلایوه ستره
مغازه‌یکی پرانیستی‌ده. کوپراتیف پخپله‌یو
کلینیک‌لری چی ډاکتران یی دطبابت په۱۲
ساحو کی تخصص لری .

همدا شان د۱۲۰کسو لپاره دکانی اوبودځینو
اودیوروغتون‌اودیوسناتوریم دجوړولولپاره‌پیسی
تخصیص ورکړل‌شویدی .دروغتیایی اړتیاود
لری کولولپاره‌هرکال ۱۰۰،۰۰۰ روبله‌تخصیص

ورکول کیږی.همدارازدغه کوپراتیف خپل‌دژمی
بڼ هم‌لری چی غړی‌یی دهغه‌په درلودلوویاړی
بورد هرکال نژدی یو میلیون روبله دغړود
رخصتی او هوسایی لپاره باسی او هرغړی‌په
کال کی له ۱۵تر۲۰ور ځو تفریحی رخصت
استحقاق لری .دکوپراتیف راز راز اماتوری
ډلی(لکه سندرغاړی ، نڅیدونکی،اودمو سیقی
آلاتو غږوونکی)دپروپیشنل کسانوله‌خوا څارل
کیږی . دلوبو د علاقه لرونکو لپاره چی‌شمیر بی

دګوپراتیف دګڼه ګوڼی مرکزی یو واټ .

دکوپراتیف دغړواستوګنځی چه په ټولوعصری وسایلو سمبال دی .

در باره طفل آزمایشی

بعد از تولد اولین‌طفل‌آزمایشی در ۲۵ جولای ۱۹۷۸ در لند ن ، دکتور (پتریك ستیپ تو) (و دکتور رابرت ادوارد) محققین این آزما یشس‌ازطرف بعضی دکتورا ن امریکا یی به خا طر آشکار نسا ختن تما م جزئیا ت کار شان شدیدا مورد انتقاد قرار گرفتند که درنتیجه (ستیپ‌تو) مجبور شدتا یك لکچر یك سا عته ترتیب و در محضر دکتورا ن امریکا یی قرا ئت نماید. این لکچروی یك تاثیربرجسته از خود گذاشت واز طـــر ف ۱۲۰۰ داکتر ومتخصص‌بیوطبی‌امریکابه‌گرمی استقبا ل گردید . (جان بر ما ن)یك دکتور امریکا یی بعدا اظهار نمودکه ما اکنو ن میدانیم که آنها چه چیز را انجا مداده اند .و هیچ کسس نمی تواندبگوید که‌آنها جعل‌کرده‌اند.

داکتر (ستیپ‌تو) در بیانیـــه خویشس اظهار نمود که وی و داکتر ادوارد از ماه نومبر ۱۹۷۷ تاآگست ۱۹۷۸ ۳۲ بار کو شیدند که جنین را در رحم مادر بداخل یك ظـــر ف در لابراتوار قرار دهند . ولی نتیجه این کوشش شا ن فقط چهار حمـــل بود که از آن جـــمله دو ولادت آن اطفال سالم را باخود داشت یـــکی (لویسس براون) ودیگر ی (الا ستیر صونت گو میری) درسکا تلند بود. گرچه هر دوی شان قبل از میعاد تولد گردیدند ولی اکنو ن به قسم اطفال نور ما ل رشد می کنند .دوی دیگر آن ضایع گردید که یکی آ ن بعداز هفتهٔ بیستم در اثر گسیختگی اتفاقی غشا های احتـــو ا کننـــد کودك بوقو ع پیوست طفل نور مال بود ولی نه آنقدر که خار ج‌از رحم مادر زیست نماید که بعد ازدوساعت تلف گردید وضایع شدن دیگـــر در هفتهٔ یازدهم دراثر غیر نور ما ل‌بودن کرو موزو می صور ت گرفـــت . وی گفت که‌این طریقه دیگر آزمایش نیست بلکه آماهٔاستفاده در کلینیك هامیباشد .

پیوسته بگذشته

اطفال وکار های منزل

ازطرفی‌دیگر با کمی توجه درزمینه این نکته درك میشود که خانم هم حق بجا نب است ازساعت اول صبح از خواب بلند میشود تا ساعت های نیم شب مصروف پخت وپزودوخت ودوزوپاکی ونظافت‌است اوباید ازهمه ما توقع انجام کاری را داشته باشد از من‌ازدختر ها یش...

گاهی که بگو ، مگو هازیاد میشود یکبار با خود میگو یم برو م درزمینه بایشان کمك کنم وبه‌این‌جاروجنجال هاخاتمه دهم واین کمدی را خامو ش سازم، مگر می بینم که حو صله اش راندارم‌وباخود اندیشه می‌کنم که کار های د فتری ام کم است‌که بکار های خانه هم دست پیشی کنم‌و به اصطلاح دست خانم را سبك‌ساز م‌و بازممکن در آینده توقع خا نم زیاد شود ویك قسمت زیاد امور منزل را بمن‌وا گذارد که دشوار است به آن پا سخ مثبت گفت وبه این ترتیب ممکن جز یانات روزو ا خبار رادیووتماشا ی تلو یز یون را مش کنم.

این بودجاروجنجال های اعضا ی یك خا نواده کو چك برسرانجام‌امور روز مره .

بروالدین ومخصو صا بر زن‌خا نه است تابا سازماندهی درست و آگاهانه قضایا راحل وفصل‌نموده و نخواهند بدین ترتیب ریشه ها ی

عداوت ومخا لفت‌فامیل هارا در آب بگذارند .

از آن‌جا ییکه انجام امور خا نه برای اطفال‌جزبازی وساعتیری‌روزانه محسوب میشود وپدرو مادر میتوانند باشیوه خاص اطفال را دعو ت به انجام‌آن سازند وباید متذکرشد که دانستن این شیوه کار سهل وساده نیست بلکه ابتکار عمل‌در ین ساحه ضروری است مثلا اگر به د ختر ویا پسر هجده یا هفده سا له گفته شود تومجبور و مکلف به انجام همین کار هستی و یا ترا گاهی بینم پیوسته در کتاب ومطا لعه مصرو ف هستی وازکار خا نه خبرندا ری من باید به تنها یی همه‌کار ها را انجام دهم‌وتو باید را حت بنشینی و نان بخوری وظیفه دیگرنداری .

مادرا ن عز یزومهر با ن میدا نند که‌گفتن این چنین کلمات و جملات آنقدر خو ش آیند نیست و به یقین بالای اطفال تاثیرمنفی دارد اطفال غیر از ینکه همکارو رفیق خو ب‌برای مادر شده نمی توا نددر کار های منزل‌و سا یر امور نیز او را مدد نکرده وبالاخره طفل پر عقده ،عاطل وبیکارو لجوج‌بار می آید . که‌باردو- ش‌فامیل‌و جا معه خوا هد بود .

مگر هستند مادرا ن معقو ل وآگاه

که باتدبیرو زر نگی خا ص شوهرو اطفال‌رادرکارهای‌منزل‌دعوت نمو ده وکار های روز هر یك از اعضای فا میل معیین ومشخص میباشد .

بازبان شیر ین و لطف ما درا نه که صفت زنان‌وما درا ن است کار هارا تقسیم میکندوبا سا ختن یك تابلو وظا یف هر یك رامشخص نموده که بد ین تر تیب‌نه خو دش زیر بار کارخسته میشود و نه‌اطراف فیانش .

همچنان در روی تا بلو سا عت تفر یح، در س خوا ند ن، مطا لعه شنیدن‌رادیوو دیدن تلو یز یو ن‌نیز معین میگردد.

وقتی یکی از اعضای خانه به‌انجام کاری دعوت میشود با لطف خاص و صمیمیت ودو ستی به او گفته می شود: احمدپسرشیرینم ظرفهای‌نان‌را مرتب کن، ماری دخترناز نینم‌دستر- خوان وظروف نا ن را آما ده کن، پدر تان باید در کشید ن نان با من کمك کند.

بد ین تر تیب دیده میشود که‌همه کار هادرمجرای‌خوب‌و پیروز مندا نه اش اجرا شده وهمه از یکه یگرشاد ورازی اند وچوق پروانه بدور هم می چرخند و هیچنو ع فضای کدورت خلق‌نشده وهمه‌کار ها راطبق‌مرام اجرا شده میبا بیم .

بقیه صفحه ۲۷

آب وزندگی...

در طبیعت مو جود یت آ ب عاری از انگیز نده ها یعنی آب پا ك نادر است تنها میتوان گفت شا ید آب بخار شده در طبقا ت فو قا نی عاری از ین اجسا مك ها با شد، لا کن در و قت ترا کم یعنی با تشکل با ران ژا له و بر ف ، آب با ما یکرو ار گا نیزم ها ی هوا تا اندازه زیاد ملو ث می شود .

بد ین سبب آب ها ی روی زمین ،آب ها ی ایستاده ، در یا ها وسطح ابحار مکرو ار گا نیزم های زمین وهوا را ا حتوا می نما یند.

زمانیکه آب های روی ز مینی به طر ف طبقا ت عمیق زمین ر خنه و نفو ذ میکند . یك قسمت عمد ه این انگیز ند ه ها ی بیما ر ی زا با عملیه فلتر یشن تو سط خا ك جذب میگر دد . اما این حا د ثه را نمیتوا ن کلی گفت . بنا آ ب های رو زمینی بهتر می توا نند نشمین گاه این انگیز نده هابا- شند . انگیز نده ها ی بیما ری زا که از طر یق بد ر فت ها با ، آب دا خل می‌شوند قا بلیت تکثر را در آب ندا شته ومعمو لا بعد از یك مد ت کو تاه از بین میرو ند .

این ها در آ ب ها ی سردزلال نظر به آبهای نسبتا گرم که مقدار بیشتر مواد عضوی دا ر ند بیك مد ت طولا نی تر ز یست می کنند .

آب ها ی که به مقا صد نو شیدن استفاده می شوند از طر یق بد رفت ها با انگیز ند ه ها ی بیماری زا، آب حوض ها ی شنا مستقیما توسط افراد بیما ر ملوث می شود . لا کن عملا یگانه طر یقه ملو ث شد ن آب مشرو ب ذریعه مکرو ب ها ی بیما ری زا نفو ذ آ ب بد ر فت به ذخا یر آب ها ی نو شید نی میبا شد .

کو لرا از جمله بیما ری ها ی ایست که‌بو سیله آ ب نا پا ك بروز میکند در اکثر مما لك آسیائی به شمو ل افغا نستا ن بحا لت اند میك سیر نمود ه و گا هی هم شکل اپید میك را بخود می گیرد .

بیما ری ها ی انترو پا تو ژنیك درامریکا وارو پا کمتر با عث مر گ و میر می شود زیرا در آنجا آب نو شیدنی بعد از تصفیه مکرر مورد استفاده قرار می گیرد اما متا سفانه در کشور ها ی عقب نگهدا شته شده بو یژه کشور ما تلفا ت ا زین بیما ر ی ها فو ق- العاده زیاد میبا شد و به شکل اند میك سیر میکند . نظر به پژو هش وتحقیق ده‌سال ا خیر که با لای اطفا ل کشور صو ر ت گر فته ، رل پیچش ها در و فیا ت اطفا ل در جه او ل تثبیت شده است .

تصفیه آب بد (۷) شکل صورت می گیرد :

محا فظه آب از ملو ث شد ن با مواد فا ضله ، رسو ب داد ن ،فلتر نما ئی ، از دیاد کلور ، تشعشع ماورای بی‌نفش، جو شانیدن و ا ز دیاد اوز و ن ، بی ضرر سا ختن و امحا ی بد رفت ها بهتر ین طر یقه محا فظه آ ب از ملو ث‌شدن با مواد فا ضله میبا شد ، هر گاه چا ه ها ی عمیق آ ب با مواد غیر قا بل نفوذ آ ب تقو یه شو ند آب ها ی بد ر فت به چاه ها ی متذ کره نفو ذ نمیتوا ند . آ ب‌ها ی بد ر فت که از شهر ها وفابر یکه ها به در یا ها می ریز ند با ید قبلا ضد عفو نی بشو ند دور نگهدا شتن آب ها ی بد ر فت از نفو ذ به آب ها ی نو شیدنی قد م او ل تصفیه‌آب است . آ ب صا ف آب صحی ا ست که بر ا ی نوشید ن، شستن وغیره ازآن استفاده می شود . باید این آ ب‌از مکرو ب های بیما ری زا ، مو ا د مضره کیمیاوی، بوی‌ولذت غیرمطلوب عاری باشد .

آب ها ی ملو ث شده با مو اد فضله معمو لا با کتر ی ها ی جنس کو لی ، کلسر ید یم و ستر پتو- کو ك را دارا میبا شد .

در صور تیکه بعد از تصفیه آب با کتر ی ها ی جنس کو لی تثبیت بشود معنی اینرا مید هد که تصفیه بصور ت در ست ا جرا نشد ه ا ست . بدر فت ها و فا- ضلا ب ها و در منا طق رو ستا ئی مر دا ب ها از لحا ظ بهدا شت در زنجیر انتقال ا مرا ض اهمیت خاص را داراست.

بی ضر ر سازی بدر فت ها به سه شکل ذیل صور ت می گیرد رقیق سازی ، بی ضرر سا ز ی قسمی و بی ضرر سازی کلی بی ضر ر سازی بدر رفت ها و فا- ضلا ب ها در قدم او ل جهت کنترو ل آب های‌محیطی وبالا خره بهداشت آب رول خیلی ار ز نده دا رد .

نگاهی به‌آینده :

ازآنجائیکه نفوس کره‌زمین درسال‌های ۲۰۰۰ و فو ق آ ن به ۷ میلیا ر د نفر خوا هد رسید طبعا حجم تو- لیدا ت مواد خو را کی نیز به مراتب بلند میرود بنا نیاز به آب در آ ن سا ل ها د هها چند بلند خوا هد رفت .

آیند ه نگرا ن بخش بهدا شت متعقد اند که با ید در مصر ف آب حتی ا لمقد ور صر فه جو ئی‌گردد و ذخا یر آ ب صحی بصو ر ت دوا مدا ر کنترو ل و بر رسی گردند البته ا ستفاده بیشتر از آ ب د ر سا لیان آینده میتوا ند بو سیله کا شف ذخا یر نو آب و صر فه جو یی مو ثر از آ ب صور ت‌گیرد.

دانشمندا ن میگویند به یقین در سا لها ی آیند ه بشر به ایجاد شهرك هادر ز یر ابحار مو فق خوا هند شد . و این به شنا سایی بیشتر آ ب بستگی دارد .

دوپیر مرد باعلاقه و صمیمیت‌خاص یکدیگر رادر آغوش کشید و پرس وجویی از زندگی یکد یگر می‌نمایند .
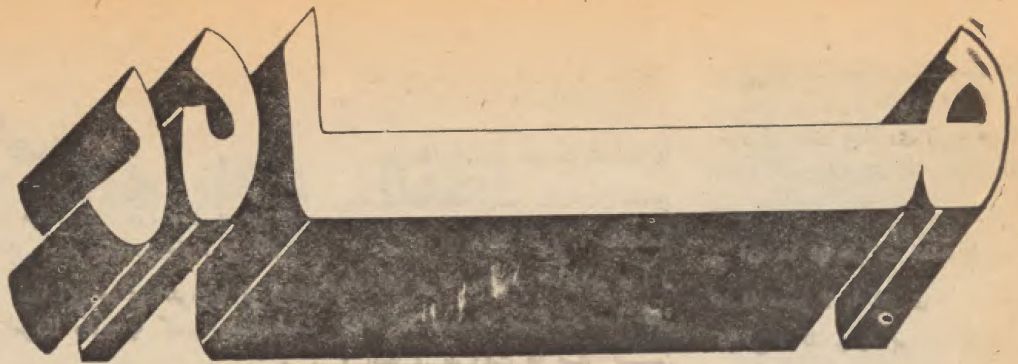
نوشتهٔ بر تولت برشت

ترجمهٔ دکتور نجیب الله یوسفی

بر تولت برشت

در طول تاریخ جوامع بشر ی ،در نبرد حق وباطل وبالاخــــره در پیروزی مبارزات طبقا تــی قلم‌نویسندگان همیشه نقش مو ثر ی داشته است. هنرمند و نویسنـدهٔمتعهد ، به‌خاطر دفاع از منافع توده ها وبسیج ساختن اذ هان جوا مــع‌بشری ،نظر به وظیـــــفه ودر ك مسوولیت خویش، همیشه درین راه‌کار وپیکار نموده است.

به اساس همین در ك‌سیا سـی‌وادبی بودکه بر تولت بر شـــت قلمش را در دست گرفت وبه‌میدان‌پیکار شتافت واز آنجا بر ضـــد فاشیزم جهان سوز ، مبارزه‌خودراآغاز نموده ودر رهایی جهان آزاد ، به‌سرودن اشعارپرارزش‌ایجاد و نمایش نامه های موثر پرداخت.

نامش ایو ن بر تولت‌فرید ر ش‌برشت بود و به‌تاریخ دهم فبروری سال ۱۸۹۸ چشم به جهان گشود . درطول دورهٔ تحصیلا تشـــی در رشته های فلسفه وطب پو هنتون‌مونشن (۱۹۱۷) ، به‌خاطر ضدیتش باجنگ ،به مبارزهٔ اساسی دســـت‌یازید .اولین نما یشنا مه اش در سال ۱۹۲۲ تحت عنوان ((دهل درشب)) مورد نمایش قرار گرفت . بعدا منحیث دراما تورگ ورژیسوربه کار تیاتر پرداخت .

در سالهای قبل ازجنگ جهانـی‌دوم، هنگامیکه هیتلر برای نابو دی بشریت ، توطئه می چید وی بعنوان‌مخالفتش بااین شرایط ، المان راترك گفت وروانهٔ سویس ، دنمار ك ،سویدن (۳۹-۱۹۳۳) فینلند ، اتحاد جماهیر شوروی و بالا خره رهسپارکالیفورنیای ایالات متحده گردید . (۴۷-۱۹۴۱) .

در سالـــها ی (۴۹-۱۹۴۸) وی‌دوباره راه جمهوری دیمو کرا تیك المان را در پیش گرفت و به کمك‌خانمش تیاتر را دوباره در آنکشور پی افگند .

وی درطول دور هٔ زندگـــی ا ش(۱۹۵۶- - ۱۸۹۸) اضافه تر ازسی نمایشنامه ، یکهزار و سه صـــدپارچه شعر ویك سلسله کتا بهادر مورد موضوعا ت روز نوشت .

نمایشنامه‌زیر که‌تحت‌عنوان (مادر)درینجا پیشکش خوانند گا ن‌گرامی میگردد ، یکی از عمده ترین اثــراین‌نویسندهٔ بزرگ میباشد .

مترجم

معلم : ایوان ،تو یك احمق هستی •• بعد خطاب به خانم والسوا، در آشپزخانه یك کوچ و شما میتانین از او به جای بستره خواب استفاده کنین خوب‌لباس که‌باخودآوردین اونه ،اونجه آشپزخانه س •

مادربطرف آشپزخانه میرود و آنجا را برای خود جمع وجور میکند •

ایوان : تشکر برادر • لطفا مواظب اوباش اوبه آرامش ضرورت داره ، روز اول ماه‌می روز دشواری برای اوبود. ضمنااوبخاطر بچیش بسیار فکر میکنه • مه همه‌ره به تو میسپارم

معلم: مه سرآوره مثل شمابه کلمات‌بسیار خشك وپوچ سیاسی بدرد نخواهم آورد •

چندروز بعد ، معلم وقتیکه به دهلیز خانه وارد میشود صدای مادررا میشنود که‌بایکی از خانم های همسایه داخل مذاکره است •

خانم همسایه‌ما شنیدیم که‌انقلابیون مردمانی بسیارجانی هستند •

مادر:ای درست نیس •انقلاب یگانه راه نجات ماس ، چه‌چیز میتانه عکس اینرا ثابت کنه•••• مادر به آواز خوانی میپردازد:

او فلسفه معقرلیست وهمه اینرا میدانند•
گرچه که‌درکش‌کمی مشکل است•
توکه جز استثمار گران نیستی
اورا بزودی درك‌خواهی کرد
اودوای درمان تست ، اورا
مطالعه کن
احمقها، اورا فلسفه حماقت مینامند•
ولی او مخالف حماقت وکثافت است •
استثمار گران ، اورا خیانت میدانند •
واما ، ما میدانیم که او
پایان خیانت ها ست •
او مصیبت نیست ، جنایت نیست
او ساده ترین‌کاریست‌که
به مشکل انجام خواهد شد

خانم همسایه: اماچرا ای‌موضوع ره همـه کارگران نمیدانند؟

مادر: زیکور شکی کروز گفت که‌چون‌سرمایه داران میدانند که اگر کارگران ای موضوع‌ره بفهمند که استثمار میشن ، دیگر آرام نخواهند نشت، ازینرو نمیگذارند که کارگران ای موضوع ره بفهمند •

آنها صدای پای معلم را که در اتاق پهلو داخل شده است میشنوند •

معلم : هر جای که‌بری باز هم همی بحثو جنجال روی موضو عاتیکه اصولا‌به‌هیچ‌نمی‌ارزد تاهمین چند دقیقه پیشس در رستورانت بودم‌و همرای زخار بحث داشتم •او همیشه بر ضد مه استدلال‌میکد• اما مه‌می‌فهمیدم که حـــق بجانب هستم ودلایل مه درست بودند •خوب شد که بالاخره از شر• آنها خلاص شدم ••• (بصورت کنایه خطاب به مادر) میگوید•دیگه حوصله ایطور گپ هاره ندارم ••• خـــوب شما یك چای دم کنین مه میرم تاچای‌دم شوه پاهایم ره میشویم ••• اخبار امروز کجاس آوردن یانی ؟

مادر : بلی ، در آشپزخانه س •••

معلم می‌خواهدکه بطرف آشپزخانه‌برود مادر مانع‌اوشده‌میگوید:

راستی خوب شد که آمدین • زن همسایه گفت که‌رفیق شمازخارآمده بودو می‌خواست عاجل روی یك موضوع مشخص باشماصحبت کند •

معلم: خانم والسوا• مه تا همین لحظه همرای‌زخار یکجای بودم •

مادر: خو؟ نمی فهمم، اما آشپز خانه بسیار نامرتب است • لباس های شستگی شماره اونجه هموار کدیم•••(زیرزبان‌چیزی میگوید)

معلم: از کی تاحال شما لباسهای مره ده آشپزخانه هموار میکنین ؟••• ای سماوار چای چرا می‌جوشه ؟

مادر :می بخشین ، مه باید بریتان میگفتم که زن همسایه‌آمده ومه برش یك پیاله‌چای دم کلم •••

معلم : خو ؟ ای کدام زن همسایه س؟

مادر: مه درست نمی فهمم ، امافکر میکنم که سرو وضش چندان جوانباشه وشما حتماز صحبت با آنها خسته خاد شدین •

معلم : آها ، فکر میکنم باز شما را جـــع به‌موضوعات‌سیاسی‌گپ‌میزدین ، ای آدم بیکار وتنبل زیکورشکی هم او نجه س :

مادر :بلی ،اوهمرای‌زنش اینجه‌س ،برادرش همرای بچیش و کاکا یش ••• همه اونجه هستند ••• او نامردمان خوب هستند •بری بسیار موضوعات تفاهم دارند• فکر میکنـــم

اشخاص نمایشنامه

خانم والسوا : مادر
پاول : (کارگر فرزند خانم والسوا)
اندریج ناخودکا : کارگر
ایوان : کارگر
اندری : کارگر
انتون : کارگر
سیسدور : کارگر
ماشا : (خواهر سیسدور کارگر)
خانم‌کورسونوا : (فروشنده‌درصحن‌فابریکه)
کارپوف : نمایندهٔ کارگران
سملگین : (پیرمرد) کارگر
شالینوف : صاحب ورئیس فابریکه
نیکولای ایوانوویچ : معلم
زیکور شکی : کارگر
زخار : رفیق معلم
تیور : نام دهکده
خانم نیلونا : نام زن علاقمند به جنبش
اودیسه : نام دهکده (محله)
لوشین : دهقان
پیروکود : نام محله
کریفنا : نام محله
شولینوشکی : دهقان
تیریك : دهقان
توبرایا : نام محله
زیمرنوف : خان محله (فئودال)
وایشل : قصاب خان
الکساندروف : همسایه
عیسی : کارگر

شما هم از صحبت باا‌و ناخوش خواهین شد .

معلم : خانم‌والسوا،آیامه‌به شما نگفته‌بودم که مه‌ده‌خانه خودایطور مجلس های سیاسی ره تحمل ندارم ؟ حالی مه ازرستورانت مانده وتکه‌تکه به خانه میایم ومی‌خوایم چند دقیقه آرام باشم ••• در حالیکه می‌بینم که آشپزخانه مه درسیاست می‌جوشه•••• شما باید بفهمین که‌ای عمل شما بری مه بسیار غیر مترقبه‌س• اصلا فکر شه هم‌نمی کدم •••

مادر: شمامی‌بخشین ازینکه درخانه خودهم آرام ندارین،مه از عمل خود مغدرت می‌خواهم• اما اینها باید را جـــع به حادثه اول مامی چیزهای می‌فهمیدند•اصلا اینها از موضوع خبر نداشتند •

معلم : خانم‌والسوا ، شماره به سیاست‌چی شما اصلااز سیاست چی‌می‌فهمین؟ می‌دانین •• مه امشب به رفقیم زخار که آدم بسیارهوشیار وروشنفکر س گفتم که مسایل سیاسی یکی از جمله مسایل بسیار مغلق وپیچیده س که در روی زمین وجود داره •••

مادر : کاش شما مانده نمی بودین ،ماهمه اشتیاق داشتیم تاازشمادرموردمسایل مغلـــق سیاسی چیز های میپرسیدیم • مخصوصادر بارهٔ حادثه ماه می ••••

معلم: شما نمی فهمین که`مره از آدم های بیکار مثل‌زیکورسکی‌اصلاخوشم نمیایه، وهیچ نمی خوایم که همرای اوبحث کنم، اما راجع به چنداصطلاح‌سیاسی که شماباید‌اوره بفهمین همرا یتان گپ میزنم •••

واقعا وقتیکه در باره شمامیاند یشم،فکر میکنم که شما نباید دربین چنیـــن اشخاص بنشینین ... خوب بهر صورت . پس‌چای دم کنین ••• نان‌خوردارین؟خوب،پس بریم بـــه آشپزخانه•••••

آنهابه آشپز خانه میروند •

معلم: به نظرمه شما ازهمه اولتر با یـد نوشتن وخواندن رابیاموزید ...(بعد بـطرف تختهٔ کنار آشپزخانه رفته) ادامه میدهد : گرچه که مه‌نمی‌فهمم‌که شماده‌ای‌سن‌وسال چرانوشتن وخواندن ره بیا موزین ، خوب ، باز هم‌مساله شخصی خودتان است••• آیاهم شما قلم و کاغذدارین؟ خوب شروع‌میکنم‌مه‌سه‌کلمه بسیار ساده ره روی تخته نوشته میکنم :

شاخ ، آشیانه ، ماهی ••••نوشته کنین••• زیگورشکی برای چی‌ای‌سه ای‌کلمه‌ره نوشته کدین ؟

مادر آقای ایوانوویچ آیا غیر ازین شا خ آشیانه وماهی چیزدیگری نبودکه‌نوشته میکدین شمامی فهمین که ماآدمهای پیرهستیم وچندان وقت زیاد برای آموزش نداریم •لهذ امی‌ـ خواهیم کلمات ره‌بخوانیم که‌به آنها ضرورت داریم• •

معلم خنده‌کرده میگوید : اصلابی‌تفاوت‌است که‌چی کلماتی ره شما نوشته میکنین، هدف‌یاد گرفتن است•

مادر: چطور؟ مه یقین دارم‌که زیگورشکی ره کلمهٔ کارخوشش میاید خوب کارگر چطور نوشته میشه ؟

زیکورسکی : شاخ اصلا در بحث پیش‌نخاد آمد•

مادر اشاره به زیکورشکی : اوکارگر دوب آهن است •

معلم :اما شناخت حروف درینجا مهم است وبس •

زیکورشکی : مثلا مبارزه طبقاتی چطـور نوشته میشه؟ مادربانوشتن ای‌کلمات حروف رهٔ هم خواهیم شناخت •

معلم :درست‌است ولی بهتر است که‌شما از آسان به طرف‌مشکل بروید •

مثلا نوشتن شاخ آسان است •

زیکورشکی : مبارزه طبقاتی آسانتراز‌شاخ است •

معلم: مبارزهٔ طبقاتی اصلا وجود نداره، شما هم حتما به ای مساله متیقن هستین .

زیکورشکی ازجایش می خیزدومیگوید: اگر شمابه ای عقیده باشین مه‌از شما هیچ‌چیزیاد گرفته نمیتانیم مادرخطاب به‌زیکورشکی لطفا بشنین، شما دررنمه‌نوشتن‌وخواندن‌را میاموزید وای خود مبارزهٔطبقا تیست •

معلم: اینهاهمه الفاظ بی معنی هستنـد • خواندن و نوشتن رابه مبارزه‌چی! خوب نوشه کنید : کارگر••••

مادر: وقتیکه مه میگم که خواندن ونوشتن خود مبارزه طبقاتیست ، منظورمه ایست که‌اگر عساکردرتیورشعارهای ماره خوانده میتانستن هرگز بالای ما فیر نمیکدن • تمام عساکر فرزندان دهاقین غریب وبیچاره همین کشور هستند •

معلم : خوب دقت‌کنید: شمامیفهمین‌که مه یك معلم هستم‌وتقریبا هرده‌سال است‌که مه خواندن ونوشتن رامیاموزانـم . امـــا امروز می خواهم اعتراف‌کنم که‌همه‌ای موضوعات‌پوچ وبی معنی است • کتاب بدرد کس نمی‌خورد• انسانها بواسطه همین کتابها منحرف شده اند یك دهقان ساده که‌ازتمدن اصلاخبری‌نداره به نظرمه انسان به تمام معنی واقعیست یك انسان پاك وشریف .

مادر : خوب، مبارزه‌ی طبقاتی چطور نوشته میشه؟ وبعدخطاب به زیکورشکی میگوید: آقای زیکورسکی ، خوب متوجه باش ودستهایته قایم بگی که نلرزه، در غیر اوخطاره هیـــچ کس خوانده نخاد توانست .

معلم نوشته میکند : مبارزه طبقاتی : بعد خطاب به‌زیکورشکی میگوید : کوشش کنید که خط تان راست باشد وکج ووج نوشته نکنین کسیکه راست نوشته نتانه ،در زندگی هم راست نخاد بودو قوانین جامعه ره احترام نخاد کد. ای موضوع ازنسل های گذشته‌بما ثابت شده وکتابهای زیادی درین باره هم نوشته شده • تخنیك امروز پیشرفت کده• اما فاید یش‌چی؟گمراهی‌هاهم دراوایل ساده‌بود اماامروز مبتکرانه صورت میگیرد. اگه به دل مه میبود مه همه‌کتابها وماشین هاره دراعماق بحر میانداختم تادیگر آثارش باقی نمانه••• خوب نوشته کدین ؟••• می‌فهمین بعضی وقت ساعت هامه درهمچوافکاری‌غرق هستم‌واز خود میپرسم که آیا اینهابه مبارزه طبقاتی‌ارتباط دارن یاخیر ؟

زیکورسکی :وقتیکه شما در افکار خودغرق هستین مااستثمار میشیم (... زیرزبان جیزی میگوید)•• مادر خطاب به زیکورسکی :لطفا آرام باشین ازمعلم میپرسد:خوب استثمارچطور نوشته‌میشه:

معلم: استثمار، ایره‌هم‌درکتابها نوشته‌اند• مثل اینکه کسی ره مه‌درزندگیم استثمارکده باشم • بعدکلمهٔ استثمار رااروی تخته‌نوشته میکند •

زیکورشکی : نارضایی او بخاطر یست که نمیتانه‌از ثمره استثمار مستقیم سود ببره•

مادر: حرف الف هم‌در کله کارگر آمدموهم در کلمه استثمار

معلم : دانش که‌به تنهایی کمکی کرده نمیتواند •••

مادر : برای ماکه فعلا دانش مهم است••• بعد خطاب به دیگران میگوید :

خوب به نظر مه برای امروز کافیست • نفرما وشما دیگر جوان نیس که‌ساعت‌هابتانه بیا موزد ، مه یقین دارم که زیکورسکی ره‌از شوق تمام شو خونخادبرد . خوب‌آقااز شمایك جهان تشکر ، باور کنید که‌ای‌یك کمك‌بزرگ درحق ماست که شما بری ما خواندن‌ونوشتن ره‌یاد میتن •

معلم‌باورم نمیشه ،اما بگذارین که‌مه هــم اینجه یك گپ گفته باشم • حرف های شما مره‌هم بسیار به فکر انداخته وای حرف هابری مه‌هم بسیار باارزش بودند • روزدیگه در اطراف ای حرف ها صحبت خواهیم کد •

ایوان بعد از مدتی به خانه برادرش‌در ـ استوك آمده است •

ایوان : رفقا امروزدراستوك دورمره گرفتند وراجع به فعالیت های خود همرای مه مذاکره کردند . درضمن خوشم آمد که‌آنها اشتباهات خوده با شیوه انتقاد ازخود بررسی کردند••• راستی خانم نیولو ناا از مه ••••

ادامه‌دارد

نو شته : اکاد میسن نیکو لای بو لکین :

ترجمه: بریالی علی زاد

سعی و تلاشهای خستگی نا پذیر

در جهت امحای کامل سر طان!

در جهان تا پا یا ن قر ن نو زدهم هیچ ا نستیتو ت و جود ندا شت تا درا ن مر یضا ن مصا ب بـه سر طا ن تداوی میشدند .وفقـط زو لو جست ها مور لو ژ یست‌هاو با کتر یو لو جست ها و ظیفـه دا شتند تا مر یضا ن مصا ب به مر ض خطر نا ك را تحت مشاهده شا ن قرار داده و تا زما ن مر گ شا ن که خیلی نزدیك میبود ازایشان دستگیر ی نما یند . گر چه تما می اطبا ی آن زما ن معتقد بودندکـه بهترین طر یقه کمك به مر یضا ن مصا ب به سر طا ن و تداوی ایـن مرض عملیه‌جراحی است مگر نظربه کمبود و کا فی نبود ن ساما ن و لوازم لا زمه جرا حی قادر به ا جرای عملیات جرا حی نبوده و بصور ت ابتدا یی میکو شید ند که فقطمر ـ یضا ن مصا ب به این مر ض خطرـ نا ك رابا تر کهای مختلف شا ن برای چند سبا ئی بیشتر زنـده نگهدار ند تا اینکه در سال ۱۸۹٦ یکی ا ز مشهور تر ین جرا حـان جها ن بنا م و یلیم ها لستید بـا ایجاد یك متود جراحی جهت تداوی این مرض خطر نا ك مشعل فروزانی را در سا حه طبا بت با لخا صـه جهت تداوی ا شکا ل خا ص ایـن مر ض خطر نا ك ا فرو خت . در اتحاد جما هیر شوروی دا نشمندان وا طبای این کشور در سا ل ۱۹۰۳ عیسوی برای او لین بار او لیـن ا نستیتو ت انکو لو ژی (تو مور شنا سی)در جها ن را بنیادگذا ـ شتند . باید گفت که در سا لیا ن او ل آغاز فعا لیت این مو سسـه کار کنان آن مفت و را یگا ن کـار میکر دند و مصارف ا نستیتو ت از درك بخشش ها ئیکه مرد م بـه آن میدا د ند تا مین میگر د ید .ودر سا لیا ن اول تاسیس این‌انستیتوت مسئو لیت ا مور ریا ست آنرا یـك جرا ح مشهور وممتا ز شهر مسکو بنام‌ولادیمیرزیکوف بعهده دا شت.

دو دانشمند مشهور رو سـی زلینسکی ((دا نشمنـد کیمیـا) و لبید و ف (دا نشمند فزیـك) از دا را یی ها ی شخصی شا ن برای دا نشمند ا ن ا نستیتو ت ا نکو ـ لو ژی فو ق الذ کر یکتعدادساما ن آلات مورد ضرور ت شا ن را طرح و دیز ا ین نمودند .

بمجر د یکه شا یعه کاردانشمندـ ان رو سی بتما م ارو پا پخش‌گردید با استقبا ل گر م و پشتیبا نـی لیبر فرانسو ی (دانشمند فز یك) موا جه‌گردیده وماری کوری مقدا ری را دیوم را بشکل تحفه ا نستیتو ت متذکره فر ستاد . که به این ترتیب در آغاز قر ن حا ضر برای او لیـن بـا ر را د یـو ترا پی در شوروی آغاز یا فت .

بعد از انقلاب کبیر ا کتو بـر وظیفه ا نجا م اموررياستانستیتوت متذ کر ه را دا نشمندبزرگ‌شوروی ((لیبتر هر زن)) نواسه((الکساندرـ هرزن))بدوش‌گرفت. دردهه دو م و سوم قر ن حا ضر در ا تحـاد جما هیر شوروی یك پرو گـرا م وسیع انکو لوژی تحت تطبیق قرار داده شد که مطابق به آن بـدون هیچگو نه تبعیض بتما می با شندـ گان این کشور زمینه معا ینه وتداوی امرا ض سر طا نی مسا عدگردید واز هما ن و قت‌تا کنو ن سا لیانه ده ها میلیو ن تن از با شند گا ن این کشور به همین مقصد معا ینـه ودر صورت‌کشف مر ض نزد شا ن تا حد امکا ن معا لجه و تـداوی میگر د ند .

با ید گفت که دا نشمندا ن‌انکوـ لوژی (همیش) و بصورت مدا وم‌با این سوا ل موا جه شد ه ومیشو ند که چه و قت به پیروزی‌کامل‌برمرض سر طان نا یل خواهند شد. انکوـ لوژی یك علم بکلی تازه است کـه سال به سا ل در محتوا ی آن‌باهر کشف جدید گستر ش قابل ملا حظه پدید ار میگر دد . و حال بکما ل‌جرـ ئت میتوا نیم‌بگو ییم که سر طان‌در آغاز مرا حلش قابل تداوی است.

شا ید سوا لی پیدا شود که‌آیـا بمقا یسه بیست سا ل قبل مرگـ و میر از ا ثر امرا ض سر طانـی کاهش یا فته ا ست ؟

ا گر بجوا ب بگو ییم بلی !شاید اشتباه نما ئیم . زیرا و قا یـع سر طا نی نسبت به چند سا ل قبل تزا ید نموده ا ند . که یکی ازعوامل آن تزا ید تعداد ا شخا ص دا رای سن متو سط و اشخا ص مسن‌در جها ن از با عث صعود تو قع‌حیاتی است و کا نسر (سرطان)مرضیست که بیشتر در نصف دوم زمان‌حیات بسرا غ ا نسا ن می آید .

میتوان گفت که در اتحادشوروی

مر یض مصا ب به سر طا ن‌تحت عملیا ت جرا حی قرار دارد .

درین سا لیا ن اخیر نیز فیصـدی پذیری ونتایج حاصله از معا لجـه مرگ و میر از ا ثر ا مراض‌سرطانی تزا ید ننمود . که البته شو اهـد موثق ا حصا ئیو ی در دست داشته قنا عت بخش خواهد بود . همچنان مو قعیت تو مو ر نیز در تـداوی یك وا قعه سر طانی تا ثیر مستقیم داد . چنا نچه یك تو مور سطحـی هم به بسیار زودی و سا د ه گـی تشخیص و هم تداوی میگر دد .

بطور مثال : ـ حال بگمان‌اغلب هیچکس از ا ثر کا نسر (سرطان) جلد ی نمیمیرد همچنان سر طان‌لب پا ئین که فقط چند سا ل قبل خیلی خطر نا ك بود حا ل قابل تداوی ا ست و خیلی کم مرد م از ا ثراین مر ض میمیمر ند . مگر در مقا بـل تشخیـص و تـــد ا و ی سر طا ن ها ی مر ی ریه هـــا (شش ها) معد ه و با لخا صــه کانسر (پانقراس) نسبتاء مشکل ا ست .

دا نشمند ا ن ا نکو لوژی‌درتداوی کو ر یو ن اپتلیو مار حـم کـه بیشتر حیا ت خا نمها ی جـوان را بخا طر ه میا ندازد مو فقیتهـای چشمگیر ی را نصیب شده اند.

سوال د یگری که انکو لو جست هااکثراء به آن بر میخو رند اینست در حا لیکه جهت ظهور تو مورهـا عوا مل گونا گو ن و جود دارد آیـا سا ینس به چه حد مو فق به دریاـ فت این عوا مل گردید ه است ؟

جوا ب کو تاه سوال فو ق‌اینست که ا مروز دا نشمندا ن به ا ندازه یی در باره ا نکشا ف تو مورهـا معلو ما ت دارند که میتوا ننـددر لابراتوار ها یشا ن بصورت تجرـ بوی در حیوانات لابرا تواری طبق پلان مطروحه خود شا ن کا نسـر های جلدی کبدی و تومور هـای گونا گو ن سیستم امعا یی و سارکو ماهای ا ستخوا ن را ا نکشاف‌دهند.

(امرا ض سر طانی و یـرو س المنشه اند) موجود است کـه یك تیوری بنا م تو سط دا نشمند بزرگ شوروی زیلبرو بهمکـا ری د یگر دا نشمندان انکولوژی اتحاد جما هیر شوروی ا نکشا ف داده شد ه ا ست .

مگر در تیوری فو ق الذکرآمده که‌نزدیك شخص و یروس ز مانی در ٦ نکشا ف یك تو مور رول بازی می نماید که شخص مذ کور مبتلا

به عا ملین سینه و بغل سر خکان وغیره ا مرا ض انتانی نبا شد .

در اوا یل دهۀ پنجم قر ن بیستم یك دا کتر پو لندی بنام کلاراقو نتی شو هر ش را که مصر وف(تمرین) طبی در ایتالیا بودو مصاب‌سرطان گردیده بود از دست داد خوا ست در جهت ا ثبا ت تیو ری ((ا مراض سر طانی ویروس المنشا انـد)) سهمی بگیرد همین بود که خودرابه مر ض منتن سا خت . اندکی قبـل از مر گ یکی از مر یضانش کـه مصا ب تو مور ا ستحا لــو ی غد ء شدید بود با قو ت ز خـم سر طا نی مر یض را ما لش‌داد.

چند ی بعد نزد فو نتی یك تورم عجیب که فکر میشد تو مورسرطانی در حا ل ا نکشا ف ا ست پیدا شد مگر خیلی زود دریا فت گر دیـد که فو نتی مصا ب سر طا ن نبوده بلکه تصاد فا ء برا یش تورم‌عادی پیدا شد ه که تو سط دا کتر هـا تداوی شد .

آیا وا قعه فو ق تیوری (کانسر-ویروس المنشا ا ست) را رد کرد؟ نی ! از وا قعه فو ق فقط چنیـن استنبا ط گر دید ه که سر طا ن‌از اثر تما س مستقیم از شخص مریض به شخص صحتمند سرا یت نمیکند اگر به صورت کل بگوئیم در اکثر-یت و قایع از حیوا ن بحیوا نـی نیزقابل سرایت نیست مگر فقـطاز وا لد ین به اولاد ها یشا ن توسـط عوا مل از ثی انتقا ل پذ یر است

یکی ازدستگاه‌های رادیو و تـرایی دید ه میشود و یك مر یض‌تحت عمل رادیو ترا پی دریعه د ستگـاه‌مذ کور دید ه میشود .

نقطه قابل تذ کر دیگر ا ینست‌که سر طا ن ر یتا ن ده مر تبـــه بیشتر نزد کسا نی که به سگر ت معتا داند بمقا یسه کسانی کـه سگر ت نمیکشند د ید ه میشود.مگر حال یك معلو ما ت بسیار جا لـب رابرای شما باز گو میکنم: در لا-بلندرس وا قع در فنلیند شما لـی دود کرد ن سگر ت از سن‌ســه سا لگی آ غاز میبا بد و اطفال‌ایـن منطقه قبل از آنکه از شیر مادرجدا شو ند به دود کرد ن سگر ت‌شروع مینما یند (اطفا ل این منطقه تا سن سه سا لگی با شیر مادر تغـــذی میشو ند) بعد از یك دور مطا لعات و تحقیقا ت طـو لا نـی هیچ وا قعه‌سرطانی نزد هیچ یـك از با شند گا ن این منطقه که تعداد شا ن به سیصد هزار نفر میر سید در یا فت نگر دید . مگر بمجر دیکه با شند گان لا پلند ر س بشهری نقل مکا ن نما یند ما نند سا یـر شهر یا ن مصا ب به سر طـا ن میشو ند .باید دانشمندان همیش‌در مورد وا قعا ت خا ص و ا شتبا یـی وا قعه فوق‌را در نظرداشته‌وقضاوت محتا طانه نما یند . در سا حه‌انکو-لوژی بسیا ری کشفیا تی که متکی بر ا حسا سا ت اند صور ت‌گرفته است مگر نتایج حا صله از دسـت پا چگی نمیتوا ند کو چکتر یـن رهنما یی برا ی دا نش را ستیـن گر دد .

سر طا ن یك مر ض منفرد نبوده بلکه یك گروپ ا مرا ض ا ست و هیچ متود عا می و جود ندارد تـا با استفاده از آن تما می انواع‌آنـرا معا لجه وتداوی نمو ده و بشر یـت را از شر این مر ض خطر نـاك نجا ت داده برای تداوی و معا لجـه ا نوا ع گو نا گو ن تومورهـــای سر طا نی از تجهیزا ت و متود های گو نا گو ن ا ستفاده مو ثر بعمـل میا ید .

ا نکو لو ژ یستا های ا تحـاد جما هیر شوروی معتقد ند که در تداوی ا مرا ض سر طا نی بهتر ین نتیجه را ز ما نی میتوا ن‌تو قــع دا شت که در تداوی ا مـــرا ض سر طانی از عملیه جرا حی ، تداوی شعا عی و شیمو ترا پی بصو ر ت مختلط استفاده بعمل آید.

بایدگفت درین‌نزدیکها‌متودهای‌خیلی مو ثر تداوی سر طا ن که نتا یـج
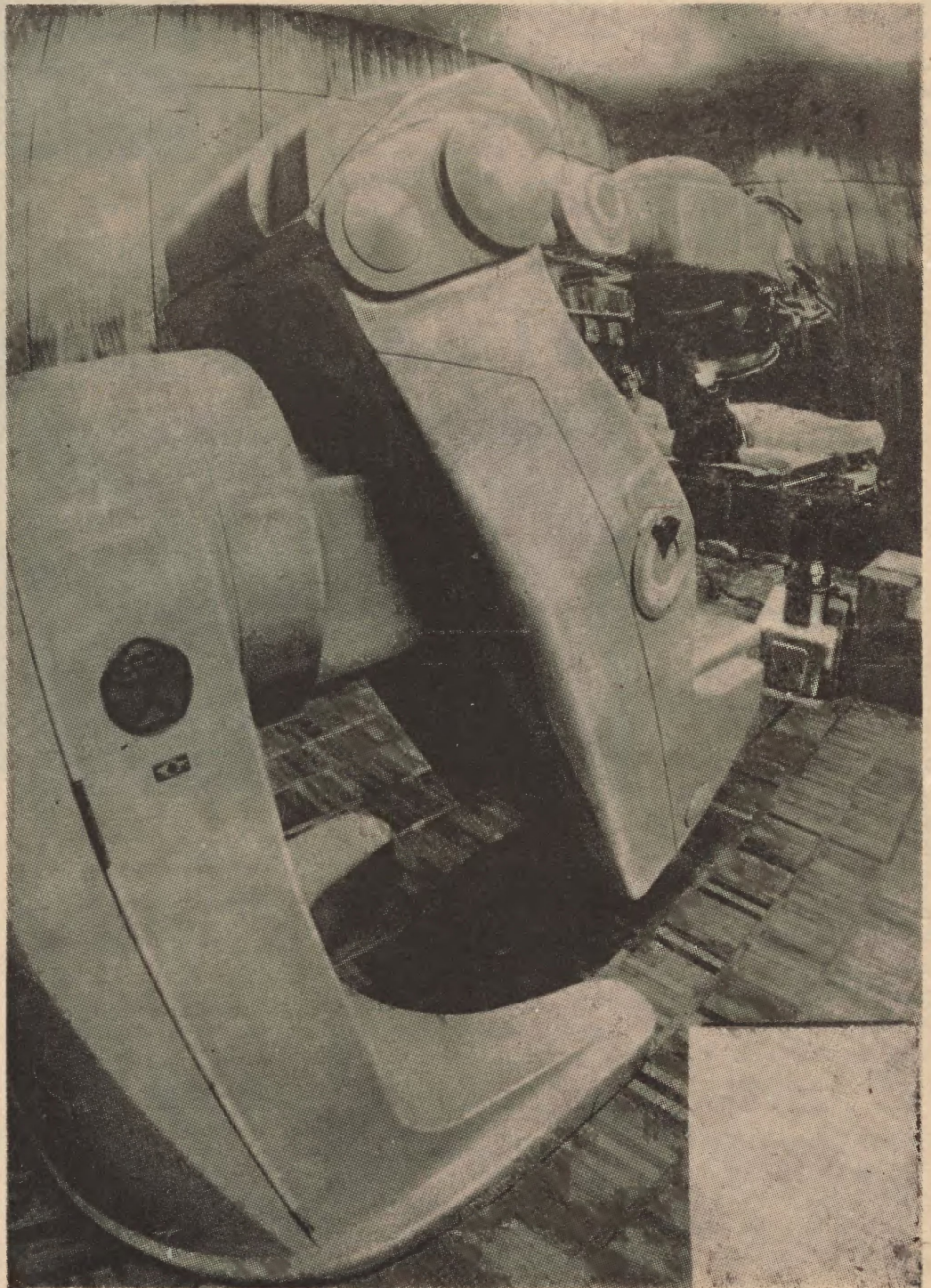
بقیه‌درصفحه٤٦

نقاش میناتور یست بیسواد ، با :

دست‌های هنر آفرین نقش گذاری روی ظروف گلی

او میگوید فقر انگیزه‌یی بود که نتوانستم کارهایم را در سطح بالاتر هنری عرضه کنم

چهل و چهار سال از عمرشــــ میگذرد اما چهره شکسته او سال های زندگی اش را خیلی بیشس از این نشان میدهد ، خطوط در همی که به‌شکل شیار های نا منظم روی را در کار نقاشی پـــروراند و

چهره اش جای پای باز کرده است و حالت ابهام آمیز همیشگی ایکه در نگاهشس خفته دارد ، باآن لبخند زورکی که به اجبار اندکی چاك دهانش را باز میکند ، همـه حکایتگر روز های دشواری انــد که بر او گذشته است ، ، فقیرانه لباس میپوشد .

با آنکه بیسواد است از نوشت و خواندن فقط نامشس را می شناسد، کار های مینا توری او از ارزشس هنری بر خوردار است و این نشان میدهد که وی استعدادی و افرو چشمگیر دارد که اگر امکانات و شرایط به او ساز گار می شد و می توانست ظرفیت‌ها و توانایی هایش

شگوفان سازد ، اکنون با کار هایی درسطح بالاتر هنری از اورو بـرو بودیم ، به کارش و هنرش عشق دارد و همین وابستگی عاطفی است که وادارش میسازد . شب و روز بدون ابراز خستگی کار کند و در تلاش باشد تا آثاری بهتر وارزنده تر را از خود به یاد گارگذارد هرچند احتیاج و فقر سبب میگردد که‌مجال کمتر برای اندیشیدن بیشتر روی یك اثر خود داشته باشد و ناگزیر به سرعت با دقتی کمتر کار‌یکند تا زود تر اثر را آماده فروش‌گرداند و لقمه یی نان بدست آورد .

* * *

محمد یعقوب نقاش‌مینا توریست تلویزیون راکه در بیشتر دیکورهای تلویزیونی از آثار وی اسـتفاده میگردد در کار گاهش در عمارت تلویزیون ملاقات میکنم ـ وی در جواب نخستین پرسشن در مــورد اینکه هنر نـقـاشی میناتور روی

ظروف گلی را ازکی آموخته و درآن راه چه کسانی با او مدد گار بوده اند ، میگوید :

ـپدرم استاد رجب علی نقاش از استادان مشهور کابل بود که کارش علاقه مندانی فراوان داشت و شاگردانی زیاد را به تربیت گرفته ، او شاید نخستین کسی بود که نقاشی در روی ظروف گلی را دو باره رواج داد و آن را ازبوته فراموشی بیرون کشید من هم از خرد سالی به این هنر ظریف علاقه گرفتم‌و نزد پدربه شاگردی پرداختم و بالاخر هم مانند او این کار را حرفه خود قرار دادم و آن راوسیله کسب نان ساختن .

از او میپرسم چند سال است که نقاشی مینا تور را حرفه خود قرار داده و برای کدام موسسات هنری کار کرده است پاسخ میدهد که :

ـبیست‌و پنج سال و شاید هم بیشتر میگذرد که در این زمینـــه مصروفیت دارم و تا پیشــ از تاسیس تلویزیون در کشور در تیاترهای پوهنی ننداری ، افغان ننداری و صنایع مستظرفه و قت به سمت نقاشی دیکورها کــار کرده ام .

وی در پاسخ به این پرسش کـه آیا تا کنون آثار وی درنمایشگاه های داخلی و خارجی به نمایشس گذاشته شده است یا خیر ، ابراز میدارد ، که چهار سال قبل برخی از نقاشی هایم که بروی ظروف گلی کار شده بود در یك نمایشگاه مشترك با آثار گل محمد هنــر جو

بقیه‌درصفحه۵۷

از بالا به‌پایین : دوائر میناتوری محمد یعقوب نقاش میناتور یست و عکس وسط مو صوف را در حال‌کار- های میناتوری نشان میدهد .

بزم سخن:

بوی جوی مولیان آید همی...

وهاب مددی مدیر عمومی پروگرام های موسیقی رادیو تلویزیون و هنرمند با احساس کشور، استاد سلیم سرمست موزیسن و آهنگساز معروف و ننگیالی ترومپت نواز برجسته نیز که در این سفر همراه بودند و نظر به معذرت های جداگانه نتوانستند در ملاقات جمعی ما شرکت جویند در روز دیگر به بازگویی فشرده یی از خاطرات خود می پردازند.

وهاب مددی در این جمع سه نفری گوینده نخست است و به پاسخ یک سوال در این زمینه که وی چه خاطره هایی جالبی باخود از ان سفر به همراه آورده است، میگوید:

— بهترین خاطره من از سفر اخیرم به کشور شوروی در این مورد است که در باز دیدازجمهوری ترکمنستان در شهر چهارجوی جمعی از هنرمندان محلی به افتخار ورود هیات افغانی کنسرتی را دایر ساختند، در ختم این کنسرت انانسر پروگرام که زیبا رویی بلوچ بود انانس داد با توجه به اینکه تعدادی از هنرمندان موسیقی نیز در هیات دوست افغانی شامل میباشند، ما خواهش داریم آهنگ محلی افغانی ((سیاه موی وجلالی)) که در این دیار دوستدارفراوان دارد به وسیله یک آواز خوان افغان بهاجرا آید، ووقتی آنها دانستند که خواننده اصلی این آهنگ در جمع مهمانان حاضر در کنسرت میباشد با چنان استقبال و هیاهویی به استیج بردندم که فراموشم نمیگردد.

قصه کوتاه، ما آرکستر موسیقی نداشتیم و به همین سبب دایره یکی از نوازندگان رابه ملنگ دادم و اکوردیون را هم‌به محمد حنیف اکوردیون نوازرادیو تلویزیون سپردم و سیاه موی و جلالی‌رابا همین ارکستر ناقص برای شان خواندم، اما سیل احساسات و کف زدن ها به‌حدی گرم بودکه احساس کردم در قالب جلالی اصلی فرو رفته ام و بدون شک اگر من در همه عمرم دو بار این آهنگ را با تمام احساسم خوانده باشم یکبار آن در همین محفل بود و اگر دو بار هم این آهنگ با تمام عظمت یک آهنگ خوب مورد توجه تمام شنوندگان قرار گرفته باشد باز هم یکبار آن در همین محفل بود.

دومین سخن من از جریان این سفر در این مورد است که من شاهد تحولات چشمگیر در کار موسیقی جمهوری های آسیای‌میانه شدم به این معنی که اکنون همه آرکستر های این جمهوریت ها مجهز به وسایل مدرن و آلات عصری موسیقی میباشند در حالیکه در گذشته چنین نبود من در تاشکند یکبار دیگر شاهد ثمردهی محیرالعقول‌فعالیت‌های دست جمعی داوطلبانه شدم. به این معنی که تاشکند امروز کمترین شباهتی به تاشکند ده دوازده سال پیش که من آنرا دیده بودم نداشت.

در سال های گذشته زلزله‌یی شدید شهر تاشکند را به ویرانه‌یی بدل ساخت که در اثر کارداوطلبانه کشور های سوسیالیستی دوست شوروی و نیروهای‌انسانی ازبکستان از این شهر ویران‌شده شهری بازسازی گردید که نه تنها در کشور های آسیای میانه بلکه حتی در کشور های اروپای غرب هم به حیث شهری زیباو مدرن شناخته میشود.

تاشکند امروزی با آسمان خراش هاو تعمیرات مدرن، جاده های عریض، خطوط مواصلاتی منظم و گوناگون و خاصتاً متروی زیبای خود که یکی از بهترین‌مترو های جهان به شمار میاید در میان شهر های بزرگ و مدرن جهان جایی برای خود باز کرده است.

در این سفر مجالی فراهم آمد که بتوانم زندگی ازبک‌های کشور خود مان را با ازبک های کشور شوراها، تاجیک های این طرف دریای آمو را با تاجیک های آن طرف دریای آمو وترکمن های این طرف دریای مرغاب را با ترکمن های آن طرف دریای مرغاب دریک دید کلی و در تمام شئون اقتصادی اجتماعی و فرهنگی به مقایسه گذارم و درهمین مقایسه ذهنی بود که متوجه تفاوت فاحش و عمیق میان زندگی این گروه های انسانی در دو کشور نزدیک به هم شدم.

رفاه و آسایش همگانی ملیت های جمهوری های آسیای میانه در شوروی نه تنها از نظر من بلکه از نظر تمام کسانی که از نزدیک شاهدآن‌شده اند معجزه یی است که آنرا انقلاب اکتبر شوروی با خود به همراه آورده است.

استاد سرمست در زمینه‌پیشرفت های کشور شوروی در هنر موسیقی سخنان جالب دارد، او میگوید:

— چند سال پیش من دیداری داشتم از جمهوری های آسیای میانه در کشور شوراها، در آن زمان در تاشکند و عشق آبادمراکز ازبکستان و ترکمنستان صرف یک یا دو مکتب موزیک وجودداشت، اما اکنون علاوه از اینکه در هر یک از این دو شهر و دیگرمراکز جمهوری های آسیای میانه صدها مکتب موزیک وجود داردحتی‌کلخوز ها هم دارای مکاتب موزیک میباشند که این همه پیشرفت در ساحات هنری و خاصتاً در ساحه موسیقی اثر همان گفته معروف لنین است که‌میگوید:

هنر از آن خلق است.

به همین سبب دولت شوروی در تدویر مکاتب موزیک‌توجه خاص مبذول داشته و میدارد، تا جایی که اگر قرار باشد در یک کلخوز دومکتب گشایش یابد یکی آن حتما مکتب موزیک است.

رشد هنر دریک جامعه ارتباط دارد به میزان رشد معنوی همان جامعه.

من در کلخوزی به نام «لنین» که جمعا یکهزار خانواده در آن زندگی داشتند و در شهر چارجوی موقعیت داشت دیدم که مکتب متوسط موزیک گشایش‌یافته است که هنر موسیقی با تمام اساسات و در سطح استندرد جهانی به محصلان تدریس میگردید.

در همین کلخوز من آهنگ‌افغانی «رقص گلها» رانوت کردم.

و به رسم یادگار و تحفه هیات افغانی به مکتب موزیک هدیه دادم وهم وعده اینکه در آینده همکاری های متقابل میان ما در زمینه های موسیقی وجودداشته باشد.

در تالار ورودی مکتب موزیک کلخوز چارجوی اسمای شهدای جنگ میهنی نقش شده بود واین

بقیه‌درصفحه ۵۷

گوشه دیگری از شهر فرونزه

بقیه‌صفحه ۴۳

سعی و تلاشهای ...

حا صله از آن خیلی قنا عت بخش بوده بو جود آمده که البته از ینکه با ا ستفاده ازین متود ها صحت و توا نا یی هزارا ن نفر دو باره تامین گر دیده ه از بو جود آور نده گـان متود ها ی مذکو ر سپا سگذاریم در انکو لو ژی از مواد گونا گو ن بطور

و سیع ا ستفاده بعمل میا ید که این خود ا میدو ار کننده آنست که دیر یازود یك تیوری جامع و یا اقـلا مبد ا یی برای این چنین یك تیوری ار مغان خوا هد آمده انکولوجست

ها ی تما می کشور ها ی جوا ن بطور خستگی نا پذیر در تلا ش اند تا از هر جهت که با شد با لای ایـن مر ض خطر نا ك حملات شا نـرا ادامه داده تا این ینکه چاره مطلـق

برا یش در یا بند مادر تلا ش هستیم تا فکتور ها ی مختلفی را که درظهور سر طا ن ا شترا ك مینما ینـد مطا لعه نما یم . و مطا لعا ت اپید یمو لو ژیکی برا ی دریا فت ایـن حقیقت که کدا م شکل خا ص مرض در کدا م منطقه از اثر کدا م عوامل اتحاد شوروی بالای ا نوا ع مختلف تو مور ها ی سر طانی جریان دارد بو جود میا ید در نقا ط مختلـف

و برای این منظور رسو م ، عادات، شرایط کار و ضع ز نـد گـی و اجتما عی و طر ز تغذ ی مردم مورد ارزیا بی قرار داده شده ا ست. مطا لعات جالب رو ل و یروس هـا در ظهور لو سیمی (سرطا ن خو ن) ا نسا نی ا نستیتو ت تجر بـوی

پتا لو ژی و درما نی سو خو مـی جریا ن دارد . فقط چند سال قبل آنها چند میمو ن رابرای ما بـه مسکو فر ستادند که ما در آنهـا خو ن فلتر شده ا نسا نهای راکـه مصا ب به لو سیمی بودند زرق نمودیم بعد میمون را وا پس به سو خومـی فر ستادیم .

هژده تا بیست و چهارمـاه بعد نزد حیوانات مذکور یك مر ض مشابه به لـو سیمی ا نسا نـی تظا هر نمود . گر چه مر ض حاصله نزد حیوانا ت مذ کـور از بسیاری جها ت به مر ض لو سیمی ا نسانی شبا هت دا شت مگر از بعضـی اختلا فا ت ا سا سی نیز بر خورد

دار بود . از خو ن حیوا نا ت مذکور یـك نوع ویروس تجر ید گـر دید که حالا ویروس مـذکور نـه تنهـا تحت مطا لعه دا نشمندا ن شوروی قرار دارد بلکه تحت مطا لعه مشترك دا نشمندا ن شوروی وامر یکا یـی که در تحت یك پرو گرا م تو حیـد مسا عی شوروی امریکا در سا حـه

انکو لو ژی دور هم گرد آمـده اند قرار دارد .

مر کز انکو لوژی ما در سا حـه انکو لو ژی با دانشمندا ن بسیا ری کشور ها ی جها ن همکاری دارد طبیعی ا ست که انکشا ف همچـو همکا ر یها روا بط ما را بادانشمندان

متو د ها ی گونا گو ن در ما نـی عملیا ت جرا حی، رادیو ترا پـی و شیمو ترا پی میشو ند در هـر جمهوریت اتحاد جما هیر شورو ی یك مر کز متودو لو ژ یکی مو جـود است که امور روز مره شا ن مطابق به سوا لات انکو لوژیکی جریـان دارد .

مر کز تحقیقا ت انکو لو ژیکی مربو ط ا کا دمی علو م طبی ا تحاد جما هیر شوروی بز ر گتر یـن مو سسه تحقیقا ت در نو ع خـود میبا شد .

کاراین مرکز هم آهنگ نمو دن و طرح پلان تحقیقا ت در سا حه تومور های خبیثه میبا شد . و صد هـا دا نشمند ا تحاد جما هیر شوروی
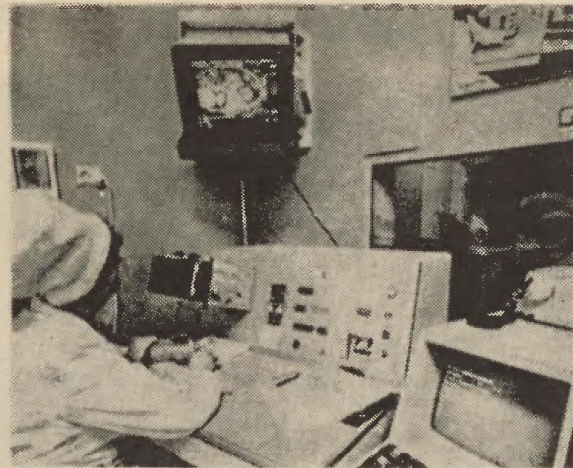
یك دا کتـر هنگا م مشا هده فو تو گرا فهادر اطا ق کمپیو تر دید ه میشود .

جها ن گسترده تر میسازد . مـن همچنا ن ایجا دیك پروگرام مشترك ((شوروی امریکا را جهت مطا لعا ت شیمو ترا پیك تو مور ها ی سرطانی ضروری میپندارم . همین حالا انکو لوژیست ها با چهل نو ع تداوی کاتی د ستر سی د ا ر نـد کـه در تداوی تو مور ها ی گونا گون مو ثر یت آن ها قبلا به اثبـات رسید ه ا ست .

در اتحاد جماهیر شوروی درحدود (۲۵۰) شبکه مخصو ص انکو لوژی جهت تشخیص و تداوی تو مورهای خبیثه مو جود ا ست درین شبکـه مر یضا ن دا خل و خارج بستر بـه

درین مر کز تحقیقا تی مشغو ل کار اند که در لابرا توار ها ی تحقیقاتی دستگا ه ها ی مر بو ط به طرح ودیز این ساما ن آلات مخصو ص انکو لو ژی و غیر ه وایفای وظیفه مینما یند و به این تر تیب هریکی شا ن به اندا زه توا نش در راه جستجو ی طر ق بهتر کشف سبب معا لجه و تداوی این مر ض خبیث سهم فعا ل دارد.

انکو لو جست ها در سعی و تلاش اند تابه تعداد ا شکا ل سر طان های تداوی پذ یر بیا فزا یند.همین حالا در اتحاد جما هیر شوروی در

حـدود دو میلیون نفر که تـد ا وی سر طا ن گردید ه اند در قیـد حیات اند.که از مدت تداوی نصف آنها ده سا ل و یا بیشتر میگذرد مگـر هنوزهم صحت دارند .

در اخیر باید گفت که بااستفاده از تجارب و کشفیا ت حا صله اخیر که درسا حه علـوم طبی و تکنـا لو ژی بسر رسید انکو لو ژی در تداوی و معا لجه ا مرا ض سر طان انکشا ف قابل ملا حظه نمـو ده ا ست .

بقیه صفحه ۲۴

کشف مجسمه

وثقا فت کشور به وضو ح بمشاهده میرسد . بعدها یعنی از او ایل قرن اول میلا دی هما نطور پیوسته تـا اوا خر قر ن دو م میلا دی آئیـن سوریا در بین اها لی وساکنین باختر زمین ترو یج یافت و در پهلوی سایر خدایان و اد یان معمول آنعصر یکی هم

سوریا جایش رابرای عبادت و نیا یش، آدمیان آن سا مان بازکرد.ومبتکر نقش این عنصر درسکه های آن دوره های کوشانی یعنی کنشکا و هویشکاه بود ،درسکه های طلایی که توسط دا نشمند «روز نفلید » مو لف کتـاب هنر درباری در عصر کوشانیان مطا لعه شده در یکی از سکه های طلا یی عصر سوریا باکلمه ورسم الخطیو نانی بنام میرو یاد آور شده است در سکه سوریا بصورت استا ده بنظـر میرسد که اطرا ف سر آنرا اشعه فروزان احتوا کرده ولبا س به تیپ لباسهای با خترداشته دا رای موزه ها یست که میتوان پیهم با مجسمه های مکشو فه کو تل خیرخا نه معاینه کرد.

ببیه صفحه ۱۶

مردمان قایق نشین

ا زدود و برای زندگی کرد ن دشوار خواهد بود . و به این سبب است که چشما ن این بو می ها درد مند است .

اگر پوست و چر م حیوانا ت برای ساختن کلبه د ردسترس نباشد فقط یك دیوار سنگی بلند میکند و از آن‌منحیث .پناهگاه استفاده مـی نماید و اگر این کارهم مقدور نبـود از طرف شب ما نند حیوانا ت با هم یکجا می خوابند .

بدست آوردن غذا

در پر تگا ه های بلند نزد یك به سا حل بعضی پر ند ه ها آشیا نه می سا زند .و این مردما ن از تخم آن ها به حیث غذا استفاد ه میکنند. آنها میدا نند که در آشیا نه ها حتماً تخم موجود است . اما رسیدن بـه آشیا نه ، به نسبت لشـم بود ن نشیب های کو ه خطر نا ك میباشد. دراین جابار دیگر زن نقش ارزنـده خودرا دربدست آوردن غذا ایفامیکند اومیتواند به‌آسا نی به کو ه بالاشود و تخم ها را از آشیا نه بدو ن اینکه آنرا بشکند پائین بیاورد .

از طرف شب یکی از افراد فامیل به سو ی صخر ه ای که خوابگا ه و نشیمن گاه پر نده گان است پارو میزند ، او آهسته یکی از پرندگا ن را قا پید ه و فورا سر او را می کند بعضی او قات برای گرفتن پرندگا ن دام می نهد و یا اینکه پرندگا ن را در حال پرواز توسطوسیله ای تقریباً مشا به تور که از چو ب و پوست سا خته شده است می گیرد .

بعد از چند روز تمام صد ف های که درسا حل های مجاور موجود اند توسط این فا میل ها صید می‌شو ند و آن هامجبور اند تا بار دیگر سوار بر قایق های شا ن شده و به ساحل دیگر بکو چند آنا ن مجبور اند تا منبع دیگر ی را که برا ی شا ن غذای کافی تهیه نما ید پیدا کنند . و حتی امکا ن دارد که بعد تر به هما ن جا ها ییکه قبلا بود و باش داشتنــد برگردند بعد از یك مدتی صد ف های جـد یدی بر روی صخـره هــای دریا به وجود خواهد آمد و آنگا ه این مردما ن غذای‌به حدکا فی خواهند داشت .

لباس های پوستی :

اطفا ل از پوست حیوا نی که به نام «سیل» یاد می شود برای گر م نگهداشتن بد ن شا ن منحیث لباس استفاد ه می نمایند . سیل ها در آب عمیق و سرد زند گی داشته ، ما هی و دیگر حیوانا ت کو چك بحر ی را میخور ند . حیوانا ت مذکو ر به جا ی پاها اعضا ی شناور دارند از جمله شنا گر ا ن و غوا صا ن ماهری به شمار میرو ند بعضی او قا ت‌روی پارچه های بزرگ یخ دید ه می‌شوند و گا هی در سا حل و یابالای صخر ه های نزدیك سا حل دراز می‌کشند . وبومیا ن مذکو ر توسط نیز ه ها ی دراز آنها را صید مکنند .

پاها ی اطفا ل عریا ن بود ه و تا امرو ز با بو ت نا آشنا هستند و بعضی او قا ت اطفا ل مذکو ر کفشس های از پوست سیل به‌پا میکنند . مرد ها و زن ها قبا یل بو می لباس های نیمه عر یا ن پوشید ه و حتی هنگامی که باد ی سرد ی وزید ن دارد از خنك نمی لرز ند این ها گر یسی را روی بد ن شا ن میما لند و آنگا ه هروقتی که باران باریدن می گیـرد آب به سر عت از بد ن شا ن پائین ریخته و نارا حتی بیشتر ی از بابت سردی احساس نمی کند .

قایق ها :

آن ها وقت‌زیاد ی‌را برا ی ساختن یك قایق و ساختن یك کلبه مصر ف نمی کنند . قایق باید محکم و برا ی نگهداشتن فا میل و تمام اسبا ب و لوازم زندگی شان مقاو م باشد .بومی های مذکور عاد ت کرده اند که قایق های‌شا ن را از پوست در خت ها ی ساحلی بساز ند پدر فا میل با ید قطعات کلان از پوست در خت ها را توسط‌تبر سنگی کنده وآن ها را باهم بدوزد .ساختن این قا یق ها آسا ن اما معمو لا سورا خ دار بوده و آب در آن ها نفو ذ میکند و در هنگا می که دریا تو فانی باشد درتصاد م باصخره ها ی دریا نا مقاو م اند .

سرزمین قایق نشینان :

این منطقه را که قبلا سر ز مین آتشس نا مید یم یکی از تو فا نی ترین منا طق جهان است که هوایش تقر یبا همیشه تو فانی بود ه.و کمتر ساعا تی وجود دارد که شعا ع آفتاب در آنجا نیاید و باد نه وزد . ایـن منطقه معمو لا آسما نش ابر ی و هوا یش مرطو ب است .درز مستان (که‌معمولا در وقت تابستان ها ، در آنجا شرو ع می شود) هوا بر فی بوده و دانه ها ی برف همرا ه با قطرا ت بارا ن میبارد .

زمین از سنگ و صخر ه پوشید ه شده است. قله‌های اکثرکوه هـای آنجا پوشید ه از بر ف ویخ میباشد . و بعضاً از بعضی قسمت های این کوه ها قطعا ت بزرگی از بر ف به امتداد پائین به سوی در ه ها سرازیر شده و به بحر می ریز ند و هنگا م رسید ن به بحر قطعا ت بزرگ آن از هم پاشید ه و به رو ی بحر به حرکت می افتند . در این هنگا م مردما ن بو می باید محتا ط باشند تاقا یق های شا ن را به سو ی این قطعا ت بزرگ یخ و برف نه رانند .

هوا آنقد ر سرد و تو فا نی است که غله جات هر گز نمیتوا نند در آنجا برو یند رو ی این ملحو ظ بومی ها ی مذکور نمیتوانند که‌چطور نباتا ت می رو یند .

هر کس که به این منا طـــق (جزا یری که این مردما ن قا یــق نشین ز ند گی دارند) بـر و ند شاهدزندگی عجیب ایشان میگـردند

بدو ن شك‌تمام موضو عا ت واحوالی را که تاریخ در باره زند گی و طرز زیست انسان های چند ین هزار سا ل قبل از امرو ز خواند ه است به صور ت زند ه در پیشس چشما ن خویشس خوا هد دید .

بقیه صفحه ۲۱

کارخانواده

اجرای امور منزل زود احساس خستگی مینمایند . اگر امکان‌داشته باشد این وضع خانمتانرا درك‌کرده وسر وقت در رفع خستگی و ی برائید . خا نم حامله نبا ید کـار سنگینی انجا م د هد و یا فشـار بالای عضلات قسمتهای شکم وکمر خود دارد نماید . بهتر است‌تقسیم کار صورت گرفته و کار های که انجام دادن آنها به فشار و قو ت احتیاج داشته باشد به‌شوهر تعلـق گیرد. شما ازخانم تان گاه گا هــی دلجویی کنید زیراوی احتیاج بــه محبت دارد .

در نگهداری و مرا قبت نوزاد و پرورش کودك پدر میتواندشیر وغذای فرزند خودرا تهیه کرده و بوی بخوراند . لباسها یشـــی را عوض کند و بسترشس‌راپاك ومرتب نماید برایشس قصه بخواند وسوال هایشس راپاسخ بگوید و پاره ای‌از وظایف مطابق لیاقتشس رابــو ی محول ساخته و نظارت کند تادرست انجام دهد . اگر پدر علاقمند کـار دستی است ویابا افزار کــــار دسترسی دارد ، اسباب‌بازی‌کودکان خودرا بدست خود درست کرده و باهمکاری کودکان به سا ختن آن بپردازد،ویااسباب‌بازی‌کهنه‌ومستعمل رادریافت نموده ترمیم کرده و به صورت نو در آورد .

پدران میتوانند در اجرای امور عادی خانواده نیز سهم گر فته و کار های از قبیل خرید اجنا س، تهیه غذای فامیل ، شستن ظرو ف مرتب نمودن بستر خواب ، پـاك نمودن منزل و شستن‌البسه راانجام دهد .

روزی نیکو خواهد بود که‌پدران درك نمایند که نگهداری ومراقبت ازکودکان دارای ارزشس و اهمیت مساوی باکار و مصرو فیت خارج ازمنزل شان میباشد. پدر خو ش ــ بخت آ نست کـه و ظایف خار ج‌از منزل و نقشه کار خودرا طـور ی تنظیم کندتا وقت کافی بـــــرای رسیدگی درامور منـزل و گفـت و شنود ودید وبازدید بـا دو ستا ن کودکان خودرا داشته باشد.

زیرا کوکان بدو ستی و محبت پدر نیز ضرورت دارند بهمان‌پیمانه که بدوستی و محبت مـادر نیاز ــ منداند .

شگفتی های رنگارنگ جهان

ورزش در کیهان

شطرنج، مصروفیت خوب فضانوردان

در بین انواع سپورتهای که فضانوردان با ن مشغول میشوند شطرنج در بین آنها جای ویژه ای دارد. این موضوع را چطور توجیه می‌کنید؟ .

رهبری سفینه های فضایی طالب خصوصیات زیادی ازیك فضانورد است که از جمله آنها یکی هم، توانستن سریع جهت یابی است در ماحول که تغییر میکند . اتخاذ قرار در شرایط یك کمبود وقت خاصه فعالیت هر اوپراتور است . لازم نیست بگوییم که چرا این خصوصیت در فضا نوردها اهمیت خاصی کسب میکند .

دربازی های شطرنج با حرکت هر مهره وضعیت تغییر میکند. ودر هر نوبت لازم میشود که یگانه راه حل صحیح ومناسب جستجو شود. وظیفه باز هم مشکلتر میشود اگر برای اجرای رفتن هر چال صرف چند ثانیه وقت داده‌شود.درپرورش عکس العمل سریع در فضا نوردها بازی شطرنج به طریقه ای خاصی کمك میکند .وبرای این منظور ترجیح میدهیم که «بلیتز» بازی نماییم که برای جانبین بازی صرف پنج دقیقه‌وقت‌داده میشود. درشرایط مذکور رفتن هر چال برای بازی کن یك سانحه ای تیپیك است که باید فورا به عمل بگذارد در «شهرك ستاره » جای که فضانوردان اتحاد شوروی پرورش می شوند مسابقات وبازی های شطرنج بطور دوامدار برگزار میشود.

دربازی های شطرنج،علوم،هنر واحساس مسابقوی به طرز هم آهنگی با هم توام میشوند.این بازی عالی وپر شکوه که از یکطرف بر قوانین خاص وتیوری موزون مبتنی است از جانب دیگر افق وسیع را برای اختراع وابداعات میگشاید . این بازی به‌مردم شادی ،استقلالیت وانکشاف فانتیزی که خاصتا برای جوانان لازم‌است هدیه میدهد. شطرنج به آن‌عده از دختران وپسران که‌می خواهند عمر خودرا وقف علوم‌نمایند کمك شایانی مینماید . هیچ بازی دیگری به اندازه شطرنج‌سبب‌تمرکز فکرنمی شود. وازاین جاست که ریاضیات عالی برای آنعده جوانان که‌شطرنج راخوب بازی میکنند قابل فهمتر است . تجربه نشان داده‌است که در آن مکاتبی که شاگرد ها یشس به بازی شطرنج می‌پردازند قابلیت فهم شان برای درك هر موضوعی انکشاف بیشتری مینماید .

آبدیده شدن فزیکی جسم انسان زمینه آنرا مساعد میکند که یك شطرنج باز بتواند هیجان‌و فشار مسابقه را تحمل نماید . وتصادفی نیست‌که‌درپلان تعلیم وتربیه بسیاری از استادان بزرگ شطرنج‌کمپلکس تمرینات فزیکی نیز شامل میشود. اجرای فعالانه واکتیف انواع سپورتها به انسان احساس نیرو،اعتماد به نفس‌وزنده دلی میدهد واین خصوصیات سبب میشود که انسان برانواع مختلف مشکلات فایق‌شود. خاصتا شطرنجبازان که در هر بازی‌در هر مسابقه و هر حرکت در معرض فعالیت شدید عصبی وروحی قرار میگیرند ، باید خصوصیات فوق‌الذکر را در خود انکشاف بیشتری‌بدهند . .

آیاشطرنج آینده فضایی دارد!؟

شطرنج یکی از انواع معدود سپورت ها یست که یك فضا نورد که در شرایط بی وزنی‌قرار داردبه اجرای آن‌پرداخته می تواند . در فضا که ثقلت مفهوم خود را ازدست میدهد ودر نتیجه اهمیت بسیاری‌از ریکارد های سپورتی از بین میرود، مثلا وزنی راکه الکسیف قهرمان جهانی وزنه بردار زمین بلند میکند در شرایط آنجا به‌پرکاهی مبدل‌میشود، خیز بلند ودراز به ده ها وصد ها متر اندازه خواهد شد . دیسك و نیزه را میشود آنچنان دور پرتاب نمود که‌به قمر مصنوعی زمین‌مبدل شود .

بدیهیست که در پرواز های کیهانی باید حتما فورم فزیکی‌وجود نگاه داشته شود ور نه ارگانیزم‌وجود که‌بقوه جاذبه‌زمین‌عادت‌نموده به‌سرعت خاصیت طبیعی خودرا از دست میدهد. اما تمرینات فزیکی با لای آلات مخصوص شباهت بیشتری‌به حرکات طبیعی دارد تا به سپورت .

دور از سیاره زمین ضرورت به اجرای مسابقات سپورتی زیادتر احساس میشود . فضا نوردان که‌دور از زمین در فضای‌بیکران در پرواز اندباید خودرا جدودور از مردم احساس نکنند چه قدرت کارنمودن زیاد تروابسته به‌وضع روحی انسانی است . این جاست که شطرنج وهوس بازی آن به کمك‌فضا نورد می شتابد.مسابقات‌از طریق‌رادیوبین چندین ایستگاه‌وسفینه فضایی‌وخود زمین‌دایر شده‌می‌تواند واین‌باعث میشود که فضا نوردان‌در پرواز های دراز مدت کیهانی دشواری فشارهای‌روحی‌را آسانتر تحمل نمایند .

شاید عده اولین مسابقه‌فضایی شطرنج‌را که بین زمین وفضاجریان‌داشت بخاطر داشته باشند.

این مسابقه نهم‌ماه جون ۱۹۷۰ بر قرارشدکه بین تالیا سیواستیانوف واندریان نیکولای و ویچ‌ازپارتی ساپوزوف وکاما نین وگورباتکو از طرف زمین بازی میشد . بازی‌مساویانه خاتمه یافت .

بجاست گفته شود که درمسابقه ازشطرنجی که ساختمان مخصوصی‌داشت استفاده‌میشد .مهره‌های آن‌بالای خود تخته نصب شده وبر استقامت مطلوب‌حرکت‌کرده می توانستند. در غیر آن مجبورا دانه های شطرنج را که از اثر بی‌وزنی به‌هر طرف‌آزادانه شنا کرده می توانستند از فضای سفینه جمع‌می نمودند .

البته آینده خوبی برای مسابقات شطرنج بین زمین وسفینه های فضایی‌وایستگاه های مداری‌پیشبینی میشود. فضا نوردان به شوخی می گویند که لسان بین المللی شطرنج سبب‌خواهد شد که‌ماباموجودات ماورای زمین‌به‌آسانی ارتباط‌برقرار نماییم. به آنعده از جوانان که سر ازاکنون به فکر پرواز های کیهانی هستند توصیه میشود به گروپ شطرنج‌بازان شامل‌شوند. و این‌به زندگی‌به‌دردشان خواهد خورد.

آب صحی، نعمت برای باشندگان دهات

آب هر چند یك متاع عادی محسوب میشود اما ملیون ها نفر در اوقیانوس و آسیا قادر بداشتن آن نبوده وبسیار کم ازآن متمتع می شوند .

متخصصین می گویند که منبع آب محفوظ (آب مشروب) رو به قلت میباشد . در حقیقت تنها برای یك فیصدی قلیلی نفوس دهات در آسیا و منطقهٔ اوقیانوس که نفوس آن به ۸۴۵ ملیون بالغ می گردد میسر است .

احصائیه ها از تعداد بیست مملکت وقلمرو در آسیا و اوقیانوس نشان میدهد که فقط از جمله سه مملکت یعنی بنگله دیش ، فیجی و تانگاقا در گردیده اند که آب محفوظ برای پنجاه الی هفتاد فیصد نفوس دهات خودتهیه نمایند در یازده مملکت دیگر مثل افغانستان برما ، هندوستان ، اندونیشیا ، مالداویز ، نیپال ، پاکستان ، پاپووا ، نیوگینی ، سری لانکا ، تایلند و ویتنام فقط پنج الی بیست فیصد باشندگان دهات به آب نوشیدنی دسترسی دارند . در گروپ آخری شش مملکت که عبارت اند از ایران ، مالیزیا ،جمهوریت کوریا ، فلپاین ، ساموآ ، جزایر سولومان که آب محفوظ فقط به بیست وسه الی چهل ونو فیصد نفوس دهات شان میرسد .

از مطالعه سازمان صحی جهان بر میاید که دسترسی به منابع آب برای مردم دهاتی از ضروریات حیاتی است . بدون آب آنها نمی توانند بطور کافی غذا تولید نمایند تاکالوری مناسبی را در وجود حفظ نمایند و صحت شان خراب میشود ، و در نتیجه بهبود و صفی حیات شان به مشکل بدست میاید . مطالعه همچنین ادامه میدارد که نیروی تولید اجتماعی و رشد اقتصادی مربوط به انکشاف منابع آب و وسایل حفظ الصحه اساسی در مناطق دهات میباشد .

قسمت های عمده انکشاف منابع آب درمنطقه اسکاپ شامل آبیاری قوه برق آبی ، کنترول سیلاب و تهیهٔ آب شهری و دهاتی میباشد در صورتیکه برای مردمان بیشتر در آسیا و اوقیانوس مخصوصاء در مناطق دهات آب کافی دارای صفات مناسب برای مصرف منزل و همچنین برای زراعت و صنعت مورد ضرورت شان تهیه نماییم به روش های استراتیژی های جدیدی نیازمند هستیم .

ساختمان بند ها به اندازه متوسط وبزرگ ساحهٔ زمین قابل زراعت را در تحت آبیاری درشانزده مملکت از۱۹۷۷ به ۲ر۳۸۳ ملیون هکتار تزئید بخشیده .

تقسیمات فیصدی زمین های تحت آبیاری به اساس قسمت های منطقه قرار ذیل می باشد : آسیای شرقی(چین و جمهوریت کوریا) چهل شش فیصد ، آسیای جنوبی (افغانستان بنگله دیش ، هندوستان ، ایران ، نیپال ، پاکستان و سری لانکا) بیست و هفت فیصد و آسیای جنوب شرقی (برما ، اندونیشیا ، جمهوریت دموکراتیك خلق لاوس ، مالیزیا فلپاین ، تایلند و ویتنام) بیست فیصد .

یك ارزیابی انکشاف و تنظیم منابع آب نشان میدهد که یك ظرفیت عظیمی برای انکشاف آبیاری در چندین مملکت منطقه سکاپ برای تزئید تولید غله جات موجود است .

اما از منافع بند های بزرگ و پروژه های تولید برق آبی نسبتاء یك تعداد محدود مردم در سطح قریه مستفید گردیده اند . درتولیدات شان تزئید به عمل آمده در حالیکه قیمت ملکیت شان بلند رفته است .

یك سند از کمیتهٔ منابع طبیعی این تقسیم غیر مساویانه عواید را مربوط به عدم پلان گذاری در سیستم انتقال آب برای دهقانی می داند ، بعضاء سیستم تقسیم کانال تکمیل نگردیده و حتی در جا هاییکه ساخته شده برای فعالیت و حفظ و مراقبت آن پیش بینی نشده است .

در شمال شرق تایلند شبکه های بزرگ آبیاری فقط برای تقریباء سه فیصد نفوس در منطقه آب میرساند . اما با اصلاح سیستم تقسیمات ساحهٔ تحت آبیاری ۹ر۸ فیصد یا از دو چند بیشتر تعداد استفاده کنندگان را توسعه می بخشند .

بند های بزرگ و ساختمان های تولید برق آبی ،تاثیرات زیان آوری بالای حفظ ـ الصحه محیطی وارد نموده است یك مطالعه سازمان صحی جهان ارائه می دارد که پروژه بزرگ منابع آب موازنه طبیعی سیستم محیطی را بر هم زده می تواند و معلوم گردیده که مشکلات غیر مترقبه راازرهگذر طفیلی های که با آب رابطه داشته و تولید امراض رامی نماید به ظهور رسانیده مثلا برای تکثیرپشه در مناطقی که زابر صحیح وجود نداشته باشد در حواشی آب کم عمق در اطراف ذخایری که سبب بروز ملاریا ، ملبدریا وحتی تب زرد (یرقان) میشود .

مطالعه سازمان صحی جهان اصرار می ورزد که موفقیت هر استراتیژی درجهت انکشاف منابع آب به اندازهٔ زیادی مربوط به سهم گیری مردم میباشد . روش کمك به خود برای موفقیت ضروری است و مملکت ها این را باید قبول نمایند و در جهت انسجام آن در پروگرام های تهیه آب دهات و نظافت پلان گذاری نمایند .

یك مشکل دیگر مورد علاقه عبارت از رقابت است در ادعای آب برای آبیاری ،تهیه آب برای جمعیت و صنعت . با داشتن یك ساحه معین و فصل مشخص مقدار آب برای زراعت کم و بیش یك اندازه معین میباشد . رشد نفوس و بلند رفتن سویهٔ زندگانی احتیاج آبرا برای جمعیت بصورت مداوم افزایش می دهد .

اما در سکتورصنعتی بزرگترین مجال برای تعدیل در استفاده از آب موجود است .

تکنالوجی جدید تخنیك های نوی را برای تقلیل استفاده از آب در بعضی فابریکه ها و هم چنین در تولید انرژی برق آبی روی کار آورده . لیکن بیشتر طریقه های جدید عبارت از تشدید انرژی می باشد بحران موجوده در تولید انرژی سراسر جهان شاید تاثیری در رشد آینده احتیاجات آب برای هردو یعنی در سکتور صنعتی و هم در سکتور انرژی برق حرارتی داشته باشد .

استیشن برق برفراز کوه

استیشن آزمایشی «انزوب» مربوط وزارت برق اتحاد شوروی در ساحهٔ «گیسارسکی» واقع در جمهوری شوروی تاجکستان به ارتفاع ۳۴۰۰ متر از سطح بحر موقعیت دارد. دانشمندان درآن ساحه بصورت دوامدار مشغول مطالعه وتجربه درمورد خواص عایق دار کردن لین های برق درارتفاع کوه ها واستیشن های فرعی میباشند . این کاروتجربهٔ آنها دراقتصاد ملی آنکشور دارای اهمیت بخصوص می باشد واهمیتش دراین است که تاجکستان یك جمهوری نسبتا خورد کوهستانی بوده وازنگاه منابع برق آبی مقام دوم را دراقتصاد مملکت دارد . یك تعداد استیشن های برق آبی درمیسر دریاهای آن جمهوری اعمارگردیده است که از جمله می توان استیشن برق آبی «نورك» راتذکرداد که دارای بند وکاسهٔ خیلی بزرگ بوده وسامان آلات قابل اعتماد آن بایك ولتیژبلند نقش عمده رادرآن دارا است .

کار آزمایشی استیشن «انزوب» در حدود یانزده سال قبل آغاز گردیدو نتایجی که ازآن بدست آمده این امکان را بدست داده است که قیمت لین های برق وساختمان های استیشن های فرعی تقلیل یافته ایمنی وبی خطری پروژه های صنایع برق افزایش یابد.

پسر من فقط شش ماه دارد

دو نفر مسافر در موتر با هم آشنا شد ند ... ضمن صحبت یکی از آنها رو بد یگری کردو گفت :

ـشما اولاد دار ید ؟

ـبلی ، یك پسر دار م .

ـسیگار میکشد !

خیر !

ـمشرو ب هم نمیخورد ؟

ـابداً

ـ معتاد به هرو ئین هم نیست؟

ـنی .... بیهچ و جه .

ـاز این کار ها ی جوانها ی امروزی هم نمیکند !

ـ ابد اً ... هیچ .... هیچ .

ـ پس چکار میکند ؟

ـهیچ کار !

ـخو ش بحا ل شما ... وا قعـاً پدر خو شبختی هستید ، خو ب پسر شما چندسال دارد!

فقط شش ما ه .....

زن : عزیزم اشتباه کردی من اینجاهستم .

زن : بسیار عجیب است مـن پنج سال کوشش کردم که عینك بخری وحالاکه عینك خریدی، هیچ حرفی همرای من نمیزنی .

احمد کوچك

احمد پنج ساله جاروی خانه‌را برداشته و مرتبا بصورت برادرش مـی زد. مـادرش که شاهد این موضوع بود باتعجب گفت :

احمد .... این چه کاری است ... چرا جاروی خانه را بصورت برادرت می زنی ؟

احمد کوچك به سادگی جواب داد :

ـمادرجان .... میخواهم وقتی پدر جانم صورتش را می‌بوسد...به ریش او عادت‌داشته باشد !!

بدون شرح
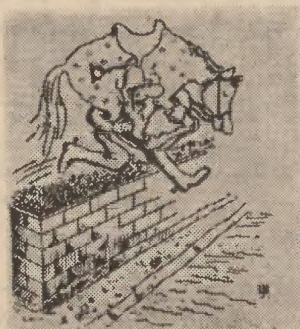
ازتو پنهان نمیکنم

مردی تازه چند هفته ای بودکه ازدواج‌کرده بود ... روزی‌روبه زنش‌کردو گفت :

ـ عزیزم ... باورکن من آدم خوشبخت و سعادتمندی هستم .

ـچرا عزیزم ...من نمیتوانم رنگهارا ازهم تشخیص بدهم ....

زن عشوه‌ای کردو گفت :

ـاوه عزیزم ...واقعاکه‌سعادتمند هستی... من هم ازتو پنهان نمیکنم‌که من هم همینطور هستم .

وقتیکه کرنکار عاشق شود .

بسیار عصبانی بودم

رئیس محکمه روبه متهم کرد وپرسید :

ـ آقا، چراوقتی اشخاص مسوول تراگرفتار کرد اسم خودت را راست نگفتی ؟

متهم سری تکانداد وگفت :

آقای قاضی‌صاحب ... وقتی من را گرفتار کردند، بسیار عصبانی شدم ... هر وقـت که‌من عصبانی باشم دیگر اصلا خودم را نمی‌شناسم !

و قتیکه قهرمان بخواهد که لقب قهرمانی خودرا حفظ کند .

نکته‌های خوشمزه

ـ اگر یك میلیون مارك به ارث برایتان برسد با آن چه خواهید کرد

ـ برای خود یك خانه می سازم .

ـ اگر یك میلیون مارك به ارث ببرید ؟

ـ آنوقت قرض‌های خودرا میپردازم.

* * *

دو هنر پیشه سینما سه ساعت دریك رستوران نشسته با هم صحبت می کنند . آنوقت هنر پیشه اولی که سه ساعت سخن زده است می گوید :

ـ به بخشید که تاکنون صرف را جع به خود صحبت کردم ، اینك نوبت تو است بگو ، به بینم آخرین فلم من خوشت آمده یا خیر ؟

* * *

شنیدم دیشب به «اوپرا» رفته بودی ، چه را شنیدی ؟

ـ بسیار زیاد، فامیل (شولس) به‌کلی ورشکست شده اند. (کال مایر) رابندی کرده اند ومحاسب رستورانت (کوزه طلایی) با تمام پول های رستورانت گریخته و مفقود الاثر شده است .

ـ من افکار آنان را خوانده می توانم. و تمام چیز های را که فکر می کنید می دانم .

ـ اوه ... پس خیلی معذرت می خواهم .

* * *

معلم کیمیا به شاگردان خود می گوید :

ـ اینك خوب دقت کنید ، من يك‌تجربه خطرناك را انجام می دهم . اگر موفق شدم با انفلاق آن به هوا خواهم پرید ... و ... وحالا نزدیك‌تر بیایید تا تجربه مرا خوب تر مشاهده کرده بتوانید .

* * *

آقای مولر آهی کشیده می گوید :

ـ راستی زندگی خیلی مضحك است . هنگامیکه طفل بودم باید هر چیزی را که‌والدینم می خواست همانطور می کردم و امروز باید همان چیز های‌راکنم که اطفالم می خواهند .

* * *

ـ «شوزی» مثل اینکه توبا‌رمان عشقی می خوانی ؟

ـ نه خیر مادر جان ! تمام اشخاص کتاب ازدواج را مطالعه کرده اند.

جواب قناعت‌بخش

مدیر مکتب ازپسری‌که درس کشتی رانی‌را می‌آموخت در روز امتحان‌سوال کردو گفت .

احمدجان اگر ناگهان دریا طوفانی شدوشما داخل کشتی بودید چکار می‌کنید ؟

شاگرد جواب داد :

فورا لنگر میاندازیم .

ـ خوب... از طوفان سخت تری آمد چه؟

یك لنگر دیگر میاندازیم .

طوفان قبلی آمد چکار میکنید ؟

ـ باز هم یك لنگر دیگر می‌اندازیم.

ـ خوب ... اگرطوفان سخت تری آمدچه؟

شاگرد بلافاصله جوابداد :

ـ ازهمانجاییکه‌شماآنهمه‌طوفان‌رامی‌آورید..!

پدر: توخودت گفتی که‌ماهی هاآبش کم‌شده

ماك تاويش داماد می‌شود
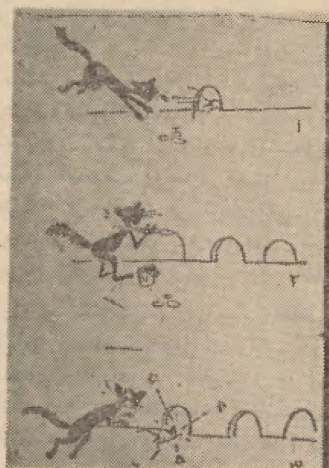
روزی «ماك تاویش» در عهد جوانی تصمیم به ازدواج گرفت ...

دختری را درنظرگرفت‌ونزدپدرش رفت و گفت:

ـ من دختر شمارا دوست دارم ...ممکن است‌مرابه دامادی خود قبول کنید .

پدر دختر جوابداد:

ـ ولی آقا ... دختر من هنوز وقت شوهر کردنش نرسیده .

بسیارخوب ... پس خواهش میکنم فعلا ازبابت جهیزیه او مقداری بمن مساعده بدهید...!

بدون شرح

بدون شرح

علت جنگها

پسرکوچکی‌پس ازمرورکتاب تاریخ خود ، روبه پدرش کردو گفت :

ـ پدرجان میتوانی به‌من‌گویی که‌علت این جنگها چه است ؟

پدر فکری کردوجوابداد:

ـ هیچ پسرم ... تصورکن که انگلیس بافرانسه بنای جنگ را گذاشته باشد .

ناگهان زنش‌که‌متوجه حرفهای آنهابودفریاد کشید .

ـ نی ... هرگز انگلیس بافرانسه بنای جنگ نداره !

پدرادامه داد :

ـ البته که نداره ...من خواستم مثالی‌آورده باشم :

زن مجددا فریاد کشید :

ـ توهمیشه مثلهای بیجای می‌آوری وبچه رابه افکار بد عادت میدهی .

ـ نی... هیچ‌اینطور نیست...توازمن بدتر هستی !

ـ برعکس ، تواصلا بلد نیستی بچه راخوب تربیت کنی ....

ـ بچه بسیار خوب تربیت میشود اگر پای تودرمیان باشد.دراین موقع پسر کوچك‌آهی کشید وگفت :

ـ پدر جان دیگر ضرور نیست حالا فهمیدم که علت جنگها چیست .

پیوسته بگذشته

از تاریخ باید آموخت

جوانان آگاه و رزمنده وطن! در بحث امروز خود نظر گذرایی بر جنگ دوم افغان و انگلیس و اسباب و قوع و نتایج آن می‌اندازیم قبل از آغاز بررسی جنگ مذبور باید بگوییم که مردم افغانستان در زمان جنگ دوم خویش با تجاوزگران انگلیس بدون کدام حکومت مشخص و مستقل و فعال بودند بعد از تجاوز اول انگلیس و مقاومت‌مردم افغانستان و حدوث جنگ دوم مدت سی و پنج سال متارکه‌بوده‌واگر کدام دولت فعال وطن دوست‌وجود میداشت‌درین مدت تقریباً درازمی‌توانست حد اقل به تحکیم اساسات دفاعی کشور بپردازد ولی متاسفانه فیودالیزم و دولت های فیودالی‌نه تنها نخواستند و نتوانستند یکدولت مرکزی واحد و قوی بوجود بیاورند بلکه با خانه جنگی ها و رقابت های فیودالی خود روز تا روز آنرا تضعیف کردند. علت‌هر سه جنگ افغان و انگلیس از سیاست تجاوزکارانه و استعماری‌انگلیس ناشی می شد و این سیاست همان طوریکه در اولین تجاوز آن مطرح بود در دومین تجاوز نیز با استفاده ازسیاست «فارورد‌پالیسی »در آسیای میانه بخصوص افغانستان استفاده بعمل آمد. در تجاوز دوم انگلیس بر افغانستان امتیازات زیادی نصیب دولت هند برتانوی شده بود به این معنی که فاصله سر حد افغانستان و انگلیس مستقیم و کوتاه شده بود «دولت سك پنجاب وجود نداشت »و همچنان معاهده گندمك جبال‌حاکم و صعب ـ العبوری را که بمثابه سپر سمت شرقی و جنوبی افغانستان بود به انگلیس ها داده شده بود. درزمان وقوع دومین تجاوز انگلیس بر افغانستان انگلیس ها در کنار سرحدات افغانستان به این شرح قوا متمرکزنموده بودند: در پشاور دو فرقه قوای انگلیس جابجا شده بود، در کویته نیز دو فرقه ازین نیرو ها و همچنان درکورم‌یك فرقه عسکر آماده تجاوز بودند و هکذا بایددانست که اردوی صد هزار نفری انگلیس در هندوستان این قوا را از عقب‌تقویه می نمود. در حالیکه وطن پرستان افغانستان حتی اکثرا از ساده‌ترین وسایل ووسایط جنگی محروم‌بودند سپاه کثیر انگلیسی با وسایل مخابرات تلگرافی و وسایل صحی مدرن همانوقت ووسایل ووسایط نقلیه اردو (برای هر فرقه پانزده هزارنفری بیست‌وپنج‌هزارحیوان‌بار بر در نظر گرفته شده بود) هکذا اردوی انگلیس ساز و برگ نظامی فراوان و دو خط آهن فعال نیز در خدمت داشتند در حالیکه اردوی افغانستان (در حقیقت امرافغانستان فاقد اردو بود و تنها داوطلبان وطن پرست آنرا تشکیل می داد) تجهیزاتی که داشتند عبارت بود از تفنگ های دهن‌پروفتیله دار چقماقی و تعداد بسیار محدودتفنگ های پتاقی دار، در عین حال امیر وقت یعنی امیر شیر علی که بصورت بسیار بی موقع و عاجل دست بفرار زده بود اردوی پنجاه هزار نفری وطن پرستان را که از هر گوشه و کنار برای جهاد جمع شده بودند نه تنها بی سر پرست ماند بلکه‌مرکز سوق واداره آنانرا نیز از بین برده بود. دولت قوی هندبرتانوی هنگام حمله بر افغانستان بااردوی

تقریباً منحل شده و بدون سوق و اداره روبرو گردید و با تمام قوا بر آن تاخت. درین وقت‌است که رشادت، وطن پرستی و دفاع ازمادر وطن را در مردم افغانستان بخوبی مشاهده کرده می‌توانیم

زیرا در ظاهر امر در داخل چنین شرایط مقاومت یك ملت رنجدیده و بلا کشیده و تعجیز شده از جانب فیودالیزم و سلطنت های فیودالی بمقابل یك کشور بزرگ استعماری امر محال جلوه می کند ولی مردم دلیروطن پرست افغانستان که مورد بزرگترین آزمون تاریخی قرار گرفته بودند در عمل ثابت کردند که با دست خالی به سراغ دشمن می روند واز مادر وطن‌مردانه دفاع می نمایند. بهر حال دولت تجاوز گر انگلیس بابهانه های پوچ و میان تهی از سه جهت بر افغانستان تاختن گرفت یعنی از طرف قندهار کورم و خیبرداخل افغانستان گردیدند. درین نبرد قوای انگلیسی که از جانب قندهار حمله کرد مرکب بود از دو فرقه یعنی دوازده هزارو نو صد نفر مجهز بانود عراده توپ واین قوا توسط فرقه احتیاط مجهز باهجده عراده توپ تقویه می شد ازجانب کورم پانزده هزار عسکر داشت و از جانب خیبر قوای مهاجم و تقویه کننده آن مشتمل بربیست و پنج هزار عسکر بود. مجموع سپاه انگلیس درین‌تجاوز به بیش‌ازشصت هزار نفر می رسید. تاریخ حمله ذرین قوای بزرگ بیست‌و یك‌نوامبر ۱۸۷۸ بود. و همچنان این سپاه با فعالیت های‌ماکیاولیستی انگلیس نیز تقویه می شد. هکذا بایدگفت که سپاه متجاوز انگلیسی هنگام حمله بر کشور ما سرحدات‌رانسبت اینکه امیر شیر علی قبلا امر عقب نشینی را به عساکر صادر نموده بود. باز یافتند و همچنان مردم افغانستان از چگونگی جریانات سیاسی و مفاهمات در باره با انگلیس و همچنان التیماتوم انگلیس خبر نداشتند و تقریباً غافلگیر شده بودند، و تازمانیکه مردم ما از چگونگی وضع مطلع می شدند انگلیس ها به اشتغال مناطق مهم ستراتیژیك پرداخته‌بودند.

ادامه دارد.

جوانان و روابط خانوادگی

یکی از خصوصیات پسندیدهٔ جوانان، رازنگهداری آنان است. این خصایل پسندیدهٔ از دیر زمان در میان افغان ها وجود داشته و دارد اما گاه گاهی اتفاق می افتد که این خصلت پسندیده از طرف بعضی از جوانان دانا خودآگاه و یا آگاه نقض گردد. بد نیست به اصل موضوع بپردازیم.

جوانی به عنوان شکایت از دوست دیرینه اش چنین گفت: عجب روز گاری شده است هیچ باورم نمیشد که دوستم، دوستی که خویش حساب میکردم از او این حرکت سر بزند، نمیدانم یکی و یکبار چرا او اینطور شد و ازاین کارش چه هدف و منظوری داشت، هر چه بود کاری بدی بود که از او سر زد. زیرا او با اینکار و عملش کم بود زندگی خانوادگی ما را از هم بپاشد وخوش بختی و سعادت یك خانوادهٔ خوشبخت و مسعود را از میان ببرد، قصه از این قرار است: من واین دوست ناعاقبت اندیشم که سالها از دوران کودکی با هم بزرگ شده بودیم و در دوران مکتب و فاکولته نیز یکجا بودیم و بهترین ایام زندگی را یکجا سپری نموده و روز های خوش و سالهای سعادت باری دورهٔ متعلمی را پشت سر گذاشته یکجا درس می خواندیم ولی افسوس‌که همین رفیق دیرین با ناعاقبت اندیشی خودزندگی خوش خانوادگی ما را در سر حد تباهی کشانیده بود. بلی در آن دوران که هنوز در صنف چهارم فاکولته بودم با یکی از همصنفی های خود دوستی بی شایبه پیدا نمودم و رفته، رفته این دوستی جای خود را به عشق آتشین داد و ما می خواستیم که بعد از پایان فاکولته با هم ازدواج کنیم، ولی تقدیر و سرنوشت برای ما خوابی دیگر دیده بود بدین معنی که او مدتی به خارجه رفت و پس از مراجعت با شخصی دیگری با یکی از خویشاوندان خویش نامزد شده بود، و دیگر بین ما هیچ گونه رابطه وجود نداشت صرف رابطه‌هم صنفی گری بین ما حکمفرما بود و بس. خوب از این موضوع مدتی گذشت و ما فاکولته را تمام نمودیم و هر یك بسوی سر نوشت خویش رفتیم.

ماه ها گذشت و من نیز داخل خدمت زیر بیرق شدم و پس از اکمال آن شامل کارشدم

و یکی دوسال بعد با یکی از خوبشاوندان نامزد شدم و پس از دورهٔ نامزدی ازدواج کردیم و در انتظار اولین فرزند خویش هستیم ما زندگی خوش داشتیم و هیچگونه ناراحتی از زندگی خود نداشتیم، با اینکه وضع‌اقتصاد محکمی نداشتیم ولی زندگی ما بخوبی سپری میشد ، تا اینکه دوست دیرین خود را پس از سالها یافتم و با خود به خانه خویش بردم ، او از اینکه من ازدواج کرده و صاحب خانه و زندگی شده ام خیلی خوش شد و برایم‌زندگی سعادت باری آرزو نمود•خوب چون این‌دوست دیرین و این هم صنفی خو یش را به مانند برادری دوست داشتم برایش گفتم که خیلی خوش میشوم که زیاد به منزل ما بیاید ، چون کمتر دوست و آشنایی داریم از این لحاظ اگر گاه گاهی یاد ما کنی و خانه ما بیایی خیلی خوش میشویم ، او هم خاطر مارا خواست و هفته یکی دو بار منزل ما می آمد، در یکی از روز های هفته که ما مشغول‌گردش در یکی از پارك های شهر بودیم آن هم‌صنف سوء داشته بودم و تنها می خواستم که اگر او قبول کند همرایش ازدواج کنم ، این مو ضوع را به زنم نیز بار ها گفته بودم اما دوستم در صحبتش آنقدر غلو کر د و آنقدر شوخی های بی مزه نمود که حسادت خانم را تحریك نمود وگپ بجاهای باریك کشیده شد .

وقتیکه دوستم پس ازآن همه شیرین‌کاری‌ها رفت همسرم مدتی با من حرف نمی زد و و قتیکه ا ز ش پر سید م و بنا ی گریه را گذاشت و با داد و بیداد مرا مرد سبك، دروغگو و بلهوس خواند ، هر قدر برایش توضیح دادم سودی نبخشید زیرا دوستم آنقدر قسم خورده بود که همسرم فکر میکرد که صددرصد من برایش دروغ‌گفته ام و حتی او تصور می کرد که حالا نیز با او رابطه دارم• درحالیکه خودم میدانم وخدای من که نه در گذشته و نه در حال کوچکترین رابطه نا مشروع با او نداشته و ندارم خوب شمارا چه درد سر بدهم که روز گارمن

قدیم را آن دختری را میگو یم که‌درابتداء دوستش داشتم دیدم ، دوستم به مجرد دیدن او با آواز بلند صدایش کرد و او نرد ماآمد و من نیز خانم خود را برایش معرفی کردم ، مدتی با هم حرف زدیم ، از این در و آن در صحبت کردیم بالاخره او رفت و ما نیز به خانه عودت نمودیم روز بعد که دوستم برای صرف غذا خانه ما آمده بود و صحبت ماگل کرده و از گذشته ها یاد میکردیم ، ناگهان دوستم مو ضوع آن دوست سابقم را پیش کشید وبدون ملاحظه اینکه دیگرامروز من صاحب زن و زندگی تازهٔ شده ام از گذشته ها از اینکه من آن دختر را در گذشته دوست داشته بودم و می خواستم که به همرایش ازدواج کنم صحبت کرد . شما میدانید که زن ها چقدر حسود هستند، اگرچه‌قبلامن‌تمام گذشته های خود را به همسرم گفته بودم و هیچگونه‌مو ضوع نا گفته بین ما وجودنداشت با اینکه در گذشته نیز من با آن دختر صرف رابطه نیك و خالی از هر گونه فکر واندیشه را این دوست ناعاقبت اندیشم به‌شب تیره و تار مبدل ساخته بود . و بد تر از همه اینکه دوستم هر گز حاضر نبود که به همسرم بگو ید که تمام آن گپ ها صرف یك شوخی بیش نبود این وضع برای من و همسرم آن قدرگران تمام شدکه کم بود ازهم جدا گردیم . بهر حال پای پدر و مادران باز شد و میان ما میانجی گری نمودند بالاخره همسرم از لج بازی های خود دست کشید و به حقیقت مو ضوع پی برد .

خوب دوستان عزیز شما خود قضاوت کنید که آیا برای جوان تحصیل کرده وآن هم دوستی که سالها با هم یکجا زندگی کرده و به مانند دو برادر در تمام مسایل زندگی یکجا بوده اند لازم است که چنین تهمتی نا روایی بردوست ورفیق خویش ببندو زندگی خوش خانوادگی آنان را از هم بپاشد. اگر احیاناً من درگذشته لغزش های داشته ـ ام آیا برای دوستم لازم بود که این موضوع را باخانمم درمیان بگذارد؟

چقدر گران تمام میشود برای آنانیکه یك عمر به‌کسی اعتماد داشته باشد ولی در آخر بداند که او برایش خیانت میکند . من این مو ضوع را بخاطر این نوشتم که جوانان ما در قسمت انتخاب دوست و رفیق محتاط و دقیق با شند و همچنین روی دیگر سخنان من به طرف آن دخترانی است که فردا شوهر میکنند وصاحب زندگی میشوند ، نکته‌که‌می خواهم‌خدمت‌آنان تذکر‌بدهم‌اینستکه‌آنها‌بگذشته مردیکه انتخاب کرده اند زیاد نپیچند وقتیکه قبولش نمودند ودر ابتدا اورا شناختنددیگر بی‌لزم خواهد بود که باحرف ها وسخن های دیگران که شاید بسیاری آن از روی غرض باشد زندگی خوش خانوادگی شان را از هم بپاشند .

شعر به‌احساس وعواطف انسان تاثیر دارد

عارف «خزان»

این بار سخن در بار ه او ست‌در بار ه شاعر ژرف اند یشی ، آرا م و متفکر :

شعر ونوای احساسش بنا م (عارف خزان) در مطبو عات به چاپ رسیده‌و از لابلای اشعار ش میتوان به رنجها و درد ها یش به عمق و ژرفنا ی اندیشه اش پی برد .

عار ف (خزا ن) گاه گا هی تازیانه انتقاد خویش رابوسیله شعر که بهترین نحو ه بیا ن است به ار بابا ن ستم وارد کرد ه است .

وی را روزی در د فتر کا رش ملاقا ت کرد م وره تو شه از سخنان پرمحتواش برداشتم و اکنون تقدیم شما شعر دوستا ن میگردد .

وی در پاسخ نخستین پر سشم چنین گفت :

سوال شما یاد آن روز ها ی‌دشوار زندگی را در ذهن من تاز ه سا خت که در آن روز گار باو جود مشکلات بیشمار من توا نستم همه موا نع عینی را از سر را ه خود دو ر کنم و شرایط فرا گر فتن خواند ن ونوشتن را برا ی خود مسا عد سا ختم . این فرا گیری باعث شد تا با هنر شعر آشنا شوم، یعنی قبل از آن ا صلا از هنر شعر خبر ی نداشتم . و در هما ن مر حله او ل آشنا یی من با شعر ، در حقیقت با عالم هنر شعر کشانید ه شدم .

از و ی پر سید م در بار ه سبك شعر تان چه گفتنی دارید .

در جوا ب گفت :

مشکل است ادعا نما یم وبگویم که من پا بند «فلان‌سبك» در سرو دن شعر هستم . اگر قبو ل شود که من هم شعر میسرا یم ، با ید بگو یم که من خود م ، خود را پابند و مقید به کدام سبك خا ص نمی دانم . راه کو تا هی را که من تاحال طی نموده ام و آن را دنبال میکنم. از طر ف استادا ن و دوستدارا ن شعر مورد تا یید بود ه و هست . بازهم تعیین نمودن سبك بر ا ی اشعار من مربو ط به قضاو ت دیگران است .

واین هم نمونه از شعر خزا ن:

فریاد نا له ها

در پهنهٔ زمان ، «این» هستی دون
سراسر سکو ت و ، سرا پاسکون
در این هستی کهن ، بدو ن‌رستا خیز
پایدار و استوا ر ، کا خها ی‌بیستو ن
شب ها ی بی سحر ، تاریك وظلما نی
درد ها ی بیکرا ن ، در د ل‌قرو ن
از فر ط رنجها ، از چهر ه ها ی‌زرد
بر خند ه های یاس ، میشودفزو ن
در چشم بی فرو غ ، در قلب ناامید
اشك میزند مو ج، می خروشدخو ن
مگر میر سد «به تو» ، از سینه‌های گر م
فریاد نا له ها ی ، شیو ن‌جنو ن
که میشود از آن ، کا خها ی‌استبداد
در جها ن ما ، واژ گو ن و سرنگو ن

سلام علیکم خوا نندگان وهمکاران عزیز

به آرزوی سلامتی و سعادت شما میپردازیم به پاسخ نامه های وارده این هفته .

دوست عزیز محمد هما یون هژیر مامور وزارت تجارت

بپذیر دوست عزیز ، سلامها را، وهمینگونه قبول کنید عذر ما را. نمی خواستیم چنین اشتباه رخ بدهدو اسم ورسم شما را ناقص معرفی داریم وشما را دل آزرده سازیم. گمان میکنیم در حین تصحیح سطر ها نام شما سهوا از قلم افتاده است که بعد از این توجه بیشتر ودقت فراوانتر بخرچ میدهیم . چند تا شعر ونوشته ادبیات وهنر شما به ما رسید ، اینهم پارچه شعر شما بخوانید .

پاییز وزمستان

با این لبریز پیمانه غم جانانه میریزد
که ساقی مست گشته غم بر این غمخانه میریزد
بس است ساقی که من، مدهوش غم گشتتم
غمی دارم که غمخوارم باین غمخانه میریزد
چو مروارید اشك ازچشم آن جانانه می آید
که پاییز برگ وبارم را بهر ویرانه میریزد
بهار بگذشت کنون فصل خزان آمد نگار من
متاعی زلف جانان بر سر هر شانه میریزد
بافروزشمع درفانوس دل دانی وفایش را
بدور شمع امید هر کجا روشن پر پروانه میریزد
غمی دارد هژیر بر دل که در میخانه جا یش شد
نه درمیخانه میگنجدنه در ویرانه میریزد

• • •

وبه این ترتیب غم جانانه ، نه در میخانه میگنجد ونه در ویرانه میریزد . سراغش را از نامه یی دیگر تان میگیریم که آن غم را در کجا ریختید ودرچه گنجانیدید ؟

خدا حافظ دوست عزیز.

دوست عزیز محمد حسین ازلیسه با ختر مزار شریف

کار کنان مجله همه سلام و دعا میگویند وازمحبت وصمیمیت تان تشکر میکنند . از نظر مبارك و تشویق شما دوست عزیز ممنونیم. اینقدرهم نمی ارزیم که به تعریف مان داد سخن داده اید . اگرازشوخی بگذریم لطف و مرحمت شما دوستان خوش سلیقه و نیك اندیش است که ما را به کار مااستوارترنگهه میدارد .

پیشنهادات تانرا باگردانندگان مجله درمیان میگذاریم ودر اجرای آن خواهیم کوشید ، ولی چه عرض کنم که فلان با بهمان چه قرابتی دارند ؟ آخر شما بیکارهستیدکه فلان اگر شعر نگفت حتما در سوگ او هنوز زانوی غم را در بغل کشیده است... گذشته از همه . چه بدرد میخورد دوست عزیز، که فلان چه نسبت داردبابهمان. القصه قلمزن این سطور در باب این مسایل خالی الذهن است ودر فکر این وآن نیست که چه خویشیی با آن واین دارد و استخوان وریشه اش تا بکجا ست . ای برادر در فکر اندیشه باش مابقی استخوان وریشه است .

ای برادر تو همه اندیشه یی
مابقی خود استخوان وریشه یی

• • •

دوست عزیز رحمت الله غیرت متعلم مکتب اسلام قلعه پلخمری

بپذیرید سلام ودعای مارا نیز. شعر «بهارآمد» شمارا مطالعه کردیم، اما باید چه بگوییم . شما ازآمدن بهار مژده میدهیدولی از پاییز هم گذشتیم و به طلوعی زمستان نشستیم . بخوانیدشعرتانرا :

مبارك باد ای خلق وطن که موسم نوبهار آمد
زطرف بوستان عطر نسیم مشکبار آمد
زمین رنگ سبزه گرفته آسمان رنگ آبی
بردشت و دمن لاله های رنگین بی شمار آمد
بوستان مملو از گلشد صحرا ازلاله رنگین شد .
بگوش من ز مرغان چمن صوت هزار آمد
مرا از صفایی و زیبایی بهار چکار آید
هرخوشی گرسر آید از دیدن آن یار آمد

• • •

ودعا میکنیم که آن یار رخ بنماید و قدم رنجه دارد ، باز مستان وبهار آید. وگرنه بهار بی یار به چه کار آید.

دوست عزیز لیلی احدی متعلم صنف دوازدهم لیسه عایشه بلخی مزار شریف

سلام صمیمانه یی ما را قبول کنید. از لطف ومحبت تان شاکریم. بسیار خوشی خواهیم شد اگرهمکار ماباشید. مابه همکاران خویش به دیده مهمان مینگریم وقدرش میکنیم وپاسشس میداریم، با یك تفاوت که امروزه ، روز گار باژگونه شده است و مهمان را بیشس از سه روز عزیز ندارند وقاش پیشانی بنمایند ورخصت برآمدن بخواهند، امامهمان ما چنین رویه نبینند، زیرا هر چه بیشتر با ما همکاری کنند ، افزونتر قدرو عزت بینند. ازاینرو همکاری تانرا لبیك میگوییم.

بهمتصدیان امور پستی و مراسلات از جانب ما بگویید که شما ازکجا میدانید که این آدرس درست نیست و چگونه می فهمید که این نامه بی بآدرس خانه و منزل،شعبه ودفتری را دق الباب نمی کند. گویا ازغیب آمده اند ویابا بالهای فرشته درپرواز اند وهرجا را زیر نگین خود دارندوازخانه وخانه با خبر اندکه کی در کجا اقامت دارد وکی درخانه نیست ؟!عجب ،خوانندگان ومشترکین مجله ازولایات نامه میفرستند و شکایت می نمایند که ای برادران، مجله یی ما بدست مانمی رسد کمی عجله نمایید واین عجله کار شیطان نیست ،صواب اخروی ودنیوی دارد و زود کنید مجله یی ما را بفرستید . ولی حال خانه نشین بغداد باخبر عرضت میکند که برادراین آدرس، نامه را بجا یی نمی برد ،بگذارید که بگویند ، نامه بجایی رسیده است که میخواستید. باذکر آدرس مجله تردد واشتباه شمارا مرفوع میداریم .

بنویسید : مدیریت مجله ژوندون

کابل ـ انصاری وات، جوار ریاست مطابع دولتی

دوست عزیز عبد القهار امان عاصی از پوهنځی زراعت

سلامهای پراز صفا و صمیمیت ماراهم بپذیرید دوست عزیز . از راست گویی وحقیقت گویی تان خوش ماآمدو شعر های شما بسیار خوب است و بسیار خوبتر هم میشود مشروط براینکه توشهٔ از ادبیات گذشته و خوشه های از شعر معاصر بر گیرید . در این زمینه هر چه بگویید می پذیریم و لبیك می گوییم واز تبصره هم میگذریم که شما مهرسکوت بر زبانمان بسته اید، با آنهم با شما همکار گرامی وارجمند وقدیمی شوخی گکی میکنیم و می گذریم. هر آنچه دل بپذیرد قبول نکنید،.... واشعار تانرا به متصدی صفحه کاروان حله سپردیم که هر جا مناسب حالش یافت در همان صفحه به نشر بسپارد. با درود فراوان.

دوست عزیز حورا نورحفیظی

اشعار فرستاده یی شما راخواندیم وبه ذوق وقریحه شعر گویی تان آفرین گفتیم وافقهای بهتری به چشم انداز ما افتاده که در پیشرو داریدو بر گیرید کتابهای شعر را وبخوانید باربارشعرهای معاصر را.

پارچه شعر خویشس را در همین صفحه بخوانید:

محمدالله سمر محصل پرو گرام های ماستری اکادمی تربیهٔ معلم

مطلب ارسالی شما رسید و چیز بدرد بخوری بود واینك قسمتی از آنرا بخوانید .

«کلمه تربیت ویا تربیه راعلماء به شیوه های مختلف تعبیر وتعریف کرده‌اند . بعضی تربیه را انتقا ل معلومات ومهار تها دانسته وبعضی بدین عقیده اند : که تعلیم و تربیت عبارت از آماده کردن فرد بــرا ی زندگی در اجتماع وآشنا سا ختــن وی به آداب ، رسوم وعقاید جا معه است .

شاید بعضی ها بدین عقیده‌باشند که رفتن به مکتب و مدر سه‌انسانرا باتربیه میسازد وکسانیکه نظر به بعضی شرایط ناگوار اجتما عــی و محیطی از مکتب رفتن باز مانده اند بی‌تربیه اند. مگر این طرز فکـــر

در مورد انسان نظر به تعر یــف دیگریکه گفته اند : (تربیت به‌معنای وسیعش یعنی ایجاد تغییرات‌مطلوب در افراد) صد ق نمیکند وکارتربیت به مراتب وسیعتراست از آنچه یك

معلم مکتب و استاد دا نشگاه عمــل میکنند به طو رمثال، سر کا ر گر یك فابریکه ، که‌کار گر جدید رابه کار آشنا می سازد، مامورین صحت

عامه که‌برای مردم طر ق ایمن بودن از ابتلای مرض را نشا ن مید هند همه این ها به تربیت افراد پرداخته اند . همچنان دستگاه های اطلا عاتی

ازقبیل رادیو ، تلویزیون و دیگــر وسایل‌جمعی که میخواهند اعتقا دات یاعادات لازمهٔ زندگی نوین را بمردم

اخبار کنند نیز به کار های تر بیتی مشغول اندکه اگر مبالغه نشودتاثیر رادیو وتلویزیون درشهر کابل‌نسبت به تا ثیر مکتب و مدرسه بیشتــر است .

گرچه خزان هم دل‌انگیز است‌وزیبا
امارنگ‌اوفریبنده ونقش‌است‌و رویا
اودختری هست سبکسر و بی وفــا
اوحبابی است پرتلائو در میان هــوا

حورا نورحفیظی

از گفته های بالا چنین بر می‌آید که انسان ، بی تربیه نبوده‌ونیست ونخواهد بود وهمه انسانها بدو ن

درنظرداشت مسایل نژادی ، قو می لسانی وطبقاتی با تربیه اند .منتها اینکه تربیه میتواند خوب با شد و یابد !

علمای امروزی باین عقیده اندکه اطفال نوزاد به استثنای‌بعضی‌عوامل خارجی عاری از هرگونه اختلا فا ت ازنگاه ساختمان فزیکی و فکـــر ی بوده وتوان هرگونه‌آموزش وآمیزش در آنها دیده‌میشود . مگر بروز و رشد این استعداد ها مربوط به‌محیط

زیست آنها ست .که دربعضی بارز ودر دیگری‌خاموش میماند،درحقیقت اطفال مانند مومی اند که میتوا ن به‌هر شکل وقالب آنهارا درآورد .

اینکه تربیه انسان خوب است و

یابدتقصیر بیشترازمحیطواجتماعیست که‌درآن زیست می نمائیم ، و ما را

این چنین بار آورده است .طور یکه قبلا تذکر دادیم ، تربیه چیز یست

که انسانراتغییر میدهدواین‌تغییرات تغییرات فزیکی و جسمی نبوده بلکه دگرگون ساختن کودك‌وآماده‌ساختن

اوبرای همآهنگی باعلایق مقــاصد و افکارجامعه‌است، همهٔ این‌تغییرات و دگرگونیها زادهٔ عکس العمل هایست

که محیط پدید می آورد ، هر فردی

به اقتضای محیط خاص خود به‌برخی از امور واشیاء میگراید و نسبت‌به

آن ادراك ووعواطف مخصو ص پیدا میکند که در نتیجه بعضی امـــور و عقاید رامورد تایید وتاکید قرار داده واز بعضی روگردان میشود . محیط

انسان شامل آن او ضاع و شرایطی است که جریان فعالیتها ی مخصوص یك موجود زنده راتسریع میکند و

یابه عقب انداخته متوقف میسازد .

پس این محیط است که فرد را ازنظر جهانبینی واندیشه زنده و یا جامد میسازد ویابه عبار ت دیگراین اجتماع است که فــر دی راسالم‌بشر دوست، دارای سجایای عالی‌وکرکتر

نیك انسانی ، ساخته و دیگر ی را دزد ماهر، راهزن ،خاین ،تروریست

بارمی آورد ، این دونو ع افرادهردو

دارای تربیه اند منتهافرد او لی در محیط خوب بوجود آمده وشرا یط

مساعد آنرا انسان خوب بار آورده ودارای تربیه‌خوب میباشد.برعکس شخصی دوم که‌درمحیط نا مسا عد

نشوونمو نموده است، همه‌استعداد وتوانایی خودرا در راه های‌نامشروع بکار برده، به حیث یك انسا ن‌ضد

تحول وترقی جامعه بار آمده دارا ی تربیه ناخوب میباشد »

وبه‌این ترتیب دعامی کنیم که‌همه

باتربیه باشند وزندگی خوبی داشته باشند.

والسلام

بقیه صفحه ٦

به‌افتخار نخستین کنگره...

آن که مرحله نجات انقلاب ومردم است دفاع خواهند نمود•

چنانچه‌ببرك‌کارمل‌منشی‌عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک‌خلق‌افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان دربیانیه عمیقا انقلابی شان به مناسبت کنگره سرتاسری‌زنان چنین‌فرمودند: «تصامیم پلینوم چهارم همه نیروهای مترقی ودموکراتیك جامعه رابه سهم گیری فعال وایفای نقش ارزشمنداجرای وظایف انقلاب‌ملی و دموکراتیك وتسخیر قله های شامخ‌رشداقتصادی واجتماعی فرامی‌خواند•

زنان افغان نیز می‌توانند نقش شایسته را در اجرای این وظایف ایفاء نمایند .

شرکت فعالانه شما زنان قهرمان وطن در امر مبارزه به خاطر منافع زحمتکشان ،تحکیم استقلال وحاکمیت کشور تأمین صلح‌وآزادی ودموکراسی وترقی اجتماعی عامل نیرومندی در تقویت واتحاد همه وطن پرستان درصفوف جبههٔ ملی پدروطن است •

بگذار کنفرانس شمابه عامل مهم ونیرو - مندی درتحکیم وتکامل یك پار چگی واتحاد صفوف جنبش دموکراتیك زنان‌کشور در مبارزه بخاطر آرمان های والای انسانی مبدل گردد•»

ماایمان وایقان کامل وشکست ناپذیرداریم هما نطوریکه‌حزب ودولت انقلابی‌مابه‌مقام‌انسانی وکرامت ذاتی وموقف وموقعیت اجتماعی زنان ارج میگذارند زنان آگاه، مبارزو انقلابی مانیز بادرك این شرایط مسوولیت ورسالت سترگ وعظیمی راکه دربرابر جامعه، مردم ونسل‌های آینده دارند درك نموده ودر جهت اعمار یك جامعه فاقد استثمار ، شگوفان ومترقی‌سخت در تلاش اند •

زنده باد حزب دموکراتیك خلق افغانستان

زنده وجاویدباد جنبش زنان مبارز درسراسر جهان •

پیروز بادسازمان‌دموکراتیك زنان افغانستان

*** القصه قلمزن این سطور درباب‌این مسا یل خا لی ذهن‌است‌ودرفکراین‌وآن نیست‌که‌چه‌خو یشیی با آن‌و این داردواستخوا ن‌وریشه اش تــابکجا ست .**

***ای برا در تو همه اند یشه یــی ما بقی خود استخوان ور یشه یی**

***مهمان‌را بیش از سه روز عز یزندارند وقا ش پیشا نی بنما یند و رخصت بر آمدن بخوا هند . ..**

***.. این نا مه یی با آدر س ،خا نه‌ومنزل،شعبه‌و دفتری را دق البا ب نمی کند!**

***.. کمی عجله نما یید و این‌عجله‌کارشیطان نیست ، صوا ب‌اخرو ی‌ودنیوی داردوزود کنید مجله یی مارا بفر ستید ...**

*** آد رس‌مجله را یاد دا شت‌کنید:مد یریت مجله ژوندون . کا بل- انصا ری وا ت، جــوارریاست‌مطابــع‌دولتی**

*** ازخانه وخاوند خانه باخبرنــدکه‌کی درکجا اقامت‌دارد و کی درخانه‌نیست ؟**

بقیه صفحه ۲۵

یک بسته پول

بزرگان وای اجداد ! اگر کسی ناله ام را نشنیده ، اگر کسی پول رایافته و عذر والتماس مرانشنیده و از من دور بوده است ، نگذارید به او آسیبی برسد . ولی اگر پولم را یافته و دانسته که از من است ، پریشانی مرا دیده ، ناله ها و گریه وزاری مرا شنیده و باز هم پولم را نداده است بگذارید بمیرد ، بگذارید قطعه قطعه شود مثلی که قصاب ها گوشت را قطعه قطعه می کنند.

جادوگر ماهر از شاخ گردآلود وبزی صدایش را اول به سوی شرق وبعد به سوی غرب چنین بلند کرد :

ــ و حال از مرگ بترسید .بدانید که به کجارفتنی هستید !بدانیه که اعمال جمبا مبی خنده نـدارد.

چند روز بود که ((موسوکو)) احساس بیماری می نمود . با وجود تداوی بیماریش گم نمی شد .تب داشت ، شکمش درد می کرد واز گلویش خون می آمد.

مادر بزرگ که ازنفرین((دونانا)) تشویش داشت گفت :

ــ شاید لازم است که جادوگر بیاوریم .

عمه اش با اشارهٔ سر به این کار موافقت کرد. عمه از روز اول بیماری ((موسوکو)) پریشان بود . او انتظار یك مصیبت را می کشید ، یك مصیبت ، برای اینکه او تاثیر نفرین را می دانست .

طبیب قبیله روز دیگر ظاهر شد ولی هیچ چیز چارهٔ درد ((موسوکو)) را نکرد . طبق ((موزدمبا))پیشگویی ما وراء طبیعی اگر سفینهٔ جادویی نفرین به خانه وارد می شد خانه در مدت کوتاهی از آدمیزادخالی می شد . واینهمه به خاطر پول ، پولی که در کنار جاده پیدا شده بود وآن را از صاحبش پنهان کرده بودند .

موسوکو که به آهستگی می افسرد آهی کشید :

ــ خدایا ، هنوز خیلی برای مردن جوانم .چرابمیرم ؟ به خاطر پولی که هنوز هیچ از آن خرچ نکرده ام ؟

در آن شب توفانی مادر کلان وعمه ناگهان با واقعیتی تلخ روبرو گشتند و هر دو همصدافریاد زدند :

ــ آه ، خدای من ! وای،موسوکوی عزیز ! طفل بینوای مابه حال توجه کردم که بهاین روز افتادی ؟ دخترك بینوا ! چرا تنها یمان گذاشتی ؟

همسایهٔ مضطرب شان باشنیدن فریاد خود را به خانهٔ آنها رساند :

ــ ایزابل. سول ! چی واقع شده؟ گپ چیست ؟

این همسایه دو نانای سرگردان بود . پیرزن ها گفتند :

ــ نمیدانیم این مصیبت چگونه بر سرما آمد. هشت روز بود که دخترکما بیمار بود . و حالدیگر او مرده است.

تن بی جان موسوکو روی بستر افتاده و ناامیدی بر چهره اش نقش بسته بود .

هشت روز دیگر گذشت و ناگهان در سرتا سر قبیله این آوازه پخش شد :

ــ دو نانا مرد !شنیدید ؟

ــ مرد ؟

ــ بلی راستی مرد . می گویند لکه های قرمز روی بدنش پیداشد ومرد .

ــ لکهٔ سرخ ؟

ــ بلی به خاطر پول به امبریز رفته بود. این بیماری آن وقت برایش پیدا شد .

ــ او برای دیگران نفرین کرد ولی نفرین گریبان خودش را گرفت .

ــ ولی در آن شب عجب باران و توفانی بود؟

جمبا مبی ها همچنین اند با باران می‌آیند .

ــ برادر . دیروز آن طرف ها خودم صدایی شنیدم .

ــ همان است . صدای مهیب ! وقتی جمبا مبی ها بال های شان را به هم می‌زنند صدا می کند .

ــ جمبا مبی ها (ارواح شیطانی) را در جنگل گاهی به شکلخروس، گاهی به شکل ماکیان می توان دید . می گویند در اتاق مرده یك جمبا مبی دیده اند و لی معلوم نشد نر بود یا ماده .

ــ این نتیجهٔ جادو است . جادو این مصیبت ها را می آورد . و لی نمی دانم چرا جادو می کنند .

چند روز بعد :

ــ شنیدی؟ ایزابل مرد .

ــ ببین .برادر زاده آن روز مرد و عمه امروز . چه مصیبت ؟

ــ واقعا مصیبت .

ــ جالب این است که همه آنان که در مراسم تدفین موسوکو و دونانا حاضر بودند بیمارشدند ومردند .

ــ خدا مرا ببخشد ! من روزها پیش شنیدم که این موسوکو بود که پول را از کنار جاده بر داشته بود .

ــ راستی ؟

ــ نمیدانم ، ولی این دور و برها همین طور می گفتند . به هرحال بنده های گناهکاری مثل ما می گفتند که دخترك پول ها را یافت ولی میخواست پولی را به صاحبش پس دهد و لی پیرزن ها مانع می شدند .

ــ اوه خدایا! آن پیرزن ها هم ؟ چرا مردم می خواهند پول دیگران را خرچ کنند ؟

ــ آنها با هم دوست بودند .

ــ به جهنم .. ! چه نوع دوستی؟

ــ به هر حال حالا هم پیش هم رفتند .

(پایان)

بقیه صفحه ۳۵

رسالت هنر

برشت نیز توجه خاص به مردم کوچه وبازار دارد از معنویات صرف می گریخت و اعتقاد داشت که واقعات عادی زندگی رانبایدنا دیده گرفت وفقط به سیر آفاقوانفس پرداخت روی همین اصل بود که او میگفت : ((طبقات بالایی جامعه آدم های مالیخولیایی هستند یعنی آن قسمت از اجتماع بورژوازی کهمن اصلا نمی خواهم با آن سرو کار داشته باشم لذا هنرم باید درخدمت بینوایان، تهیدستان و ستمکشان قرار داشته وآنها رادر جهت تغییر زندگی شان رهنمون سازد ،

آری کهنه از بین رفتنی است کهنه که حاوی اضداد است جایشرا پدیده نو با اضداد جدید می گیرداو این کهنه گی جامعهسرمایداری را در تمثیل بزرگ خود بنام شهر ما هاگونی اظهار میکند که در ین جااو اجتماعی سرگردان وآواره راتمثیل میکند که در آن پول نیروی عمده دارد ونقشش پولرا عمده میدانند .

آری دنیای هنر و هنرمند کهدر چنین دنیای متلاطم ، پرهیاهو و صعود یابنده زیست میکند هرگز نمیتواند از چنین تغیرات بدور ماند وهمه آن تغیرات بر او احساس وارد نکند واورا مجبور به افشاگری انعکاس مفکوره دهی نکشد انسان در چنین شرایط است که میاموزدو بایدهم به دیگران بیاموزاند در حالیکه در گذشته ها هنر صورت نمایشی داشته تماشاگر را تحت تاثیر احساسات قرار داده سبب خمودی افکار میگردید واو را باسر نوشتش آشنا می ساخت اما امروز جهان در تغیرات شگرف بوجود آمده علم ودانشش روز بروزوسعت می یابد نوآوری واکتشافات صورت میگیرد اما هنر امروز آن هنر دیروزی نیست بلکه هنرامروز صحنه رابیان نموده تماشاگر رابه فکر می اندازد اورا به تحرك درمی آورد وبه او اندیشه را تلقین میکند که تصمیم بگیرد .

آری هنروهنرمند باید بهتماشاگران وبینندگان شان نکات تازه بیاموزد به او شناخت و معرفت از گذشته حال وآینده بدهد درحالیکه اگر سیری در تاریخ پدیده های هنری وکلتوری کنیم می بینیم که هنر در گذشته از مرحله احساسات قدمی فراتر نگذاشته بود وانسان ومحیط راغیر قابل تغیر می پنداشت وبه مردم خاطر نشان میکردکهجهان تغیر ناپذیر وابدی است این کاری است که از گذشته ها مقدور بوده بدینطریق روح رزمنده وانقلابیرا درنهاد توده ها میخواستند بکشند در حالیکه هنر و هنرمند باید بادید انقلابی وعلمی وسیعی با مسایل برخورد نموده علیه هرگونهانحرافات سبژیکتویستی و ذهنگیری که حامی منافع طبقات ارتجاعی و پوسیده است مبارزه کند بهانسانها نشان دهد که چگونه جهان را که درآن زیست میکنند تغییر دهند.

امروز که مادر مرحله حساس دگرگونی ها نوآوری های عصر دوران ساز خویشش قرار داریم رسالت هنرمندان ، اربابدانشوخرد آن است که با ژرف بینی خاص باسلاح نیرومند ایدیولوژیدوران سازطبقه کارگر خودرا تجهیزنموده درتغییر ودگرگونی محیط ومناسبات کهنه وفرتوت تلاش ومبارزه‌کنند.

رودنون

بقیه صفحه ۱۳

دشوروی اتحاد

دداغستان ، تاتارستان، با شتر ـ ستان دشوروی فد را سیو ن به خود ـ مختاره جمهوریتونو کی د میلادالنبی دیوی یادر یـو ور ځو له پاره نـه بلکی دیوی میاشتی په دورا ن کـی نما نځل کیږی . پدی میاشت کـی بنځی هم زیاتی مذهبی غو نـډی ترتیبوی. پدی ور ځو کی مو منیـن دجوماتونو دجوسره مرستـه کوی. یو فرا نسوی کلیسا وی کشیش جاکفر نیر چی دمو لود النبـی دجشن نمانځلو کی حا ضرو داسی لیکلـی دی.ودمر کزی آسیا مو منـان دنړی دنورو هیوادو د مسلمانا نو ځخـه دپیغمبرص دزیږیدو کالیزه په ډیره توجه سره نما نځی.»

داکالیزه په جو مات کی نما نځل کیږی . در بیع الاول په لمړی او ونی کی۱۹۷۸ کال فبروری کی لمونځ گذاران په محمد ص با ندی صلوة «درود»وایی ، د هغه تو صیف پـه عربی ژبه کوی چی په تر کمنی ژ به باندی یی هم ژبا ړی ، د هغی ځخـه وروسته دا جشن کورو نو ته منتقل شوچی هلته یی تر در یو میاشتـو پوری دوام ومو ند. مو نږ دیوه مومن کره ولاړو، دهغه پنځه کوتی دمیلمنو ځخه ډکی دی ، دما ښام ډوډی مو په گډه وخو ړله،پیروی او خو ږی غوښی موو خو ړ لی ، خلکو په ډیره احترا ـ مانه تو گه خبری کو لی چی نیم ساعت دوام یی وکړ.له هغی نه ورو سته بلی مربوطه کو ټی ته ولاړو خلک هلتـه راغو نډ شول او مفتی دپیغمبر ص دژوند په هکله خبری کو لی . نعتونه یی و یل او په خواږه آواز یـی د پیغمبر ص توصیف کاوه .چی تو ل حاضرین چی ډیر تا ثیر لا نـدی اچول او ورته متوجه شول.»

همدارنگه دا کشیش علا وه کوی چی دشوروی اتحاد مسلما نـان هر ځل جوپی دمکی او مـدینی پـه لور د حـج په نیت روا نیږی. هر کال دذوی الحجی په میا شـت کی دمسکو دشیر لمتیف هوا یی ډگر ډیر تو دوی . داسلا می بوردو نواو دمسکو دجا مع جو مات، دشو روی اتحاد دمسلمانا نو ساز ما نـو نو لبین المللی روا بطو اداره اونورعامه مسلمانان دهوایی ډگر ته تو میل کـی راغونډ یږی.

دقسام ابن عبا س
مزار په سمر قند کی
داز بکستان جمهور یت

د۱۹۷۸ دنوا مبرخلور ویشتمـی د جمعی په ورځ دحا جیا نو یوه ډلــه دمفتی عبدالبا ری عیسا یف د سا ـ یبریا اوشوروی اتحاد دمسلما نانـو داداری دمشر تر مشری لاندی وه.دا حاجیان دبیلا بیلو ملیتو نوځخه لکه ازبکان، تر کمنان،کا زاکان کر غز ـ یان، آذربایجا نیان تا جکان، تا تا ـ ران، باشقر یا ن، او ریگور یانوځخه وپه دوی کیدجوما تو نو اما مـان خطیب امامان، کارگران،بزگر ان اوځینی رسمی ما مور ین شا مل و.په دوی کی زیات شمیر متقاعدین زاړه

اوځوانا ن هم د حـج په نیت روا ن شوی و.په دوی کی تر ټولو زوړاویا کلن یاعبدالباری عیسایف ، او ډیـر ځوان دیر ش کلن دکا زان دجا مع جومات موذن یو نس یا یو او لیـن همو.

په حا جیا نو کی سنیان او شیعان هم و حا جیا نو هلته زیا ت مقد س زیارتو نه، اوځا یونه و لیدل اودخپلو ورونومسلما نا نو سره یی خبری اوکتنی وکړی .

داکتر یو سف خان شر یکو ف دمر کزی آسیا او کاز ا خستان د اسلامی بورو رئیس چی دحـج ځخه نوی راستون شوی وو یـل مو نږ دخپلوډیرو پخوانیوملگروسره چی هغوی

څوواری شو روی اتحاد ته هم را غلی و ولیدل چی هغه د حسن خا لد، لبنان ستر منشی شیخ مو سی ابرا هیم دچاد جمهور یت ستر امام، کمال ـ الطرزی دتو نس مذ هبی چـا رود اداری رئیس، ډا کتر امام إلله خـان دنړی داسلامی کا نگر س عمو مـی سکر تر ځخه عبا رت و. هغـه وویل مو نږ د خپلو مسلما نوورونـو عربانو له خوا ښه استقبال شو او مونږ ته یی په ورور ولی سره ستړی مشی وویله ،دشوروی اتحا د دمسلمانان په آزادانه تو گه خپل مذهبی مراسم سرته رسوی،اودوی ته ښه پو ره آزا ـ دی موجوده ده.

بقیه صفحه ٤٥

بوی جوی...

بدون معنی ا ست که آن ها مـی خوا هند خا طره ها ی تا بنا ک قهر ـ مانی ها ی قهر ما نا ن جنگ ها ی میهنی در ذ هن کود کا نشا ن نقش بندد .

دریك میتینگ که به ا شترا ك جمعی از وزرا ی جمهوری تر کمنستان شوروی واعضای هیا ت افغا نـی دایر گر دید وزیر کلتور جمهو ری تر کمنستان وعده پر گونه کمـك را به مکتب موزیك کا بل داد که این امداد دو ستانه بیشتر در زمینه ریسرپچ سامان وآلات موسیقـی محلی ا فغا نستان و تشکیل یـك آر کستر متشکل از آلات مو سیقی اصیل ا فغانی خوا هد بود .

هم چنین با توجه به اینکـــه مو سیقی تر کمنی شوروی باموزیك تر کمنی کشور ما ریشه های مشترك دارد و عد ه داد ه شد که از تجارب هنر مندا ن شوروی برا ی با لابردن سو یه تحصیلی محصلا ن رشتـــه موزیك در افغا نستان ا ستفاده شود ما در این سفر یك پلت ((بند)) از نو ت ها ی سرود ملی جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان برا ی یك آرکستر مکمل سنفونیك هدیه دادیم که با تشکر فراوا ن پذ یر فتـــه شد .

ننگیا لی ترو مپت نواز بر جسته وممتاز کشور به تا ئید گفته ها ی استاد سر مست در زمینه پیشرفت ها ی هنر ی و خا صتا هنر موسیقی در کشور شورا ها ، میگو ید :

ـ مطالعاتی که من از شرا یط پیش از انقلاب ا کتبر شوروی دا ـ شتم مو ید این نکته بود که کشور شوروی بیش از دو صد سا ل از کشور ها ی ارو پا یی در زمینـــه مو سیقی عقب بود .

((گلینکا مو سیقی دا ن بزرگـــ شوروی در شرا یط پیش از انقلاب موسیقی راباسیستـــم دو آواز ی و رقص تدوین کرد و برا ی نمایش به ارو پا برد .

هم چنان چا یکو فسکی با لـــت دریا چه قورا به فرا نسه بـــر د که در اند ك مد ت به شهـــر ت رسید .

و قتی که دو لت شورا ها تشکیل شد در مد ت شصت سا ل هم عقب ما نی دو صد سا له تلا فی گر دید وهم در ا ثر مسا عی گلینکـــا و مو زا یسکی)) و ((بالا کیو ف)) و ((امر نسکی کور سا کو ف)) و دیگرا ن مکا تب فرا وا ن مو زیـك به گشا یش گر فته شد و استعداد ها ی بیشما ر زیر تر بیه آمد .

نتیجه این مسا عی آ ن شد کـه امروز هما نگو نه که مادر همیـــن سفر شا هد آن بو دیم در هر یك از جمهوریت ها ی آسیا ی میا نه به جای یك آر کستر سنفو نیك ده ها آرکستر سفنو نیك تشکیل شـد ه است و علاوه از آن برا ی رشـــد استعداد ها و هنر میهنی ، آرکستر های آلات مو سیقی خلقی و محلی نیز به فراوانی وجود دارد .

جا لب ترین خا طره من در سفر به کشور شورا ها ا ضا فه بر آنچه گفتیم در این مورد خلا صه میگر دد که در هر یك از کلخو ز ها و یـا مو سسا ت که پرو گرام د یدا ر از آن را دا شتیم هنر مندا ن محلـــی از ما پذ یرا یی میکر د ند و د یگر اینکه مهما ن نوا زی ها ی صمیمانه دو ستا ن مهما ندا ر بود که یاد ـ گار آن همیشه برا ی ما ارج خواهد دا شت .

بقیه صفحه ٤٤

دست های...

یکجا در نمایشگا ه نندار تو ن چمن به معر ض نمایش قرار گر فت و مورد علاقه بینندگا ن وا قع شد که علت آن از نظر خود م ارزا ن بود ن قیمت این آثار است که هر کس میتواند مطابق میل خود اثـری را انتخا ب و خر یدار ی کند .

به او میگو یم ، یك اثر متو سط وی چند قیمت دارد ؟ جوا ب این است از دو صد تا پنجصد افغا نی واین بستگی دازد به اینکه ا ثـر خورد باشد یابزرگ ودرظرافت کاری آن دقت و حو صله به کار رفته باشد یا خیر ، و در همین جا ی سخن خود می افزا ید که یکی از آثار ش را توا نسته است به دو هزار وهفتصد افغا نی به فرو ش رسا ند که نقاشی رو ی یك خم بوده است و اگراحتیاج وی به پو ل نمیبود این اثر ارزش فراوا ن تر از آن داشت ، اما چـه کند که فقر است و ضرور ت واولاد دار ی و شکم گرسنه آنها که مو جب میگردد گاه اثر ش را به او لیـــن مشتر ی به فرو ش رساند و در بند چند و چون قیمت نباشد .

لطفاً ورق بزنید

محمد یعقوب در جواب به یک سوال دیگر در این مورد که چند معاش دارد و از راه فروش آثارش عاید ماهانه وی به چند میرسد، گفت:

ـ دو هزار و یکصدو پنجاه افغانی معاش ما هوارام است و در حدود هشتصد تا یکهزار افغانی هم آثارم را به فروش میرسانم که مجموع عاید میتواند زندگی ده نفری ما را تاحدی تکافو کند ....

میپرسم : در بیشس از بیست سال زندگی هنری خود چند اثر را به وجود آورده ودراین آثار بیشتر از کدام نوع رنگها کار گرفته است؟

میگوید : تعداد آثار به بیشس از پنجصد میرسد و من رنگهای «آبی» را ترجیح میدهم و به همین دلیل از رنگ روغنی کمتر استفاده میکنم .

جواب وی در این مورد که رنگهای «آبی» چه حسنی دارد که رنگهای روغنی ندارد؟ این است که هنرمند با رنگ آبی آزاد تر کار میکند و مسهوو لیت در کار ، فراوانی این گونه رنگها در بازار و ارزان بودن آن از دلایلی است که مرا به استفاده از آن وا میدارد .

یعقوب در این مورد که اگر قرار باشد نمایشگاهی از آثار نقاشی مینا تور وی دایر گردد ، وی چند اثر آماده نمایشی دارد؟ میگوید : من نقاش دست بدهان هستم وکارهای هنری ام را همین که به تمام میرسد به فروش میرسانم ، چرخ زندگی را میگردانم و جز این چاره هم ندارم، باآن هم اگر برایم وقت داده شود میتوانم چنداثر را برای نمایش آماده گردانم. او بنی هنر مل را استاد و مشوق و کمک کننده خود معرفی میکند و از او اظهار امتنان دارد که وی را در امور هنری یاری داده و میدهد .

ازیعقوب به خاطر این گفت و شنود کوتاه و فشرده تشکر میکنم و باوی خدا حافظی میکنم

متوجه مسوولیتی گردند که آنها را احاطه کرده و با خواندن این نامه از بی‌پروایی ها وسبکسری های آن عده مردانی کاسته‌شود که در برابر خانواده و کودکان بی تفاوت اند و موجباتی برای تجدید نظر در خود خواهی ها و خود کامگی های آنان فراهم گردد .

به یقین که مطالعه این موضوع و مخصوصا نامه دلخراش یك دختر جوان گره کشای پروبلم های خانوادگی خواهد بود .

به ویژه خانواده هاییکه همه آرزو وامیال کودکان را فدای هوا و هوس های‌زود گذر و غیر انسانی نموده و عجولانه تصمیم می گیرند و عجولانه عمل می نمایند که‌با این عمل شان مجرم محسوب می شوند .

ثمرهٔ این تصمیم شان یك مشت کودکان قدو نیم قدی است که در اثر دوری پدر و مادر اشخاص فاسد ، پر عقده و بالاخره آلوده با گناه نا بخشودنی بار می آیند که درآینده بار دوش جامعه خواهند بود آیا جای تاسف نیست که با بهانه های گونا گون کانون گرم خانواده را از هم بپاشیم و سعادت خانواده را نا دیده بگیریم و پر خاش ساده و جزیی روزانه را وسعت بخشیده وما جرا های بزرگی بوجود آوریم و با این عمل خود فضای گرم و صمیمی وپر از لطف فامیلی را به آسمان ابری مبدل سازیم .

با یك لبخند سبك و با یك گذشت جزیی و فدا کاری می شود همه پروبلم ها را حل کرد وبه خاطر سعادت کودکان ، به همه نا گواری ها بی تفاوت بود .

زیرا اگر رشته زندگی ، عشق و صمیمیت ازهم می پاشد یقینا هر دو طرف قضیه مقصر می باشد هم پدر و هم مادر چون هر دو هدف مشترك دارند و در برابر تربیت سالم اطفال نزد جامعه مسوول می باشند .

به امید گرمی ، صفا و صمیمیت هر چه بیشتر خانواده ها

به پیش به سوی خانواده مرفع ، مسعود و سعادتمند .

بقیه صفحه ۲۰

میافقیرالله جلال آبادی...

نجات دهد ،میافقیرالله وسیله گشت ، که نصیر خان بلوچ وحکمرانان سند، به احمدشاه ابدالی دست اخوت دادندوقوای خودرا همرکاب احمد شاهی به میدان پانی پت فرستادند . روابط دوستانه دربارافغانستان باامرای‌همسایه استوار ماند واحمد شاه درانی‌ایشانرا بنظر برادر می‌دید وبعد ازفتح‌دهلی هم تمام‌امتیازات وحقوق آنهارا بجا گذاشت وخودبه قندهار برگشت .

ایشان‌چندتن از اخلاف‌فقیرالله مدفونند،والواح قبور آنها در شناسایی این رجال عرفانی کمك میکند .

میا صاحب‌بااحمد شاه بابامکاتبه های‌عارفانه دارد ودر مکتوبات وی طبع لاهور،چهارنامه بنام آن مردبزرگ ابدالی‌موجود است(ص۱۰۲- ۱۱۰- ۲۷۱) و همچنین بنام شاه ولی خان صدراعظم احمد شاهی دو مکتوب (ص۲۷۰- ۲۹۱) دارد ، که در تمام‌این نامه های عارفانه،
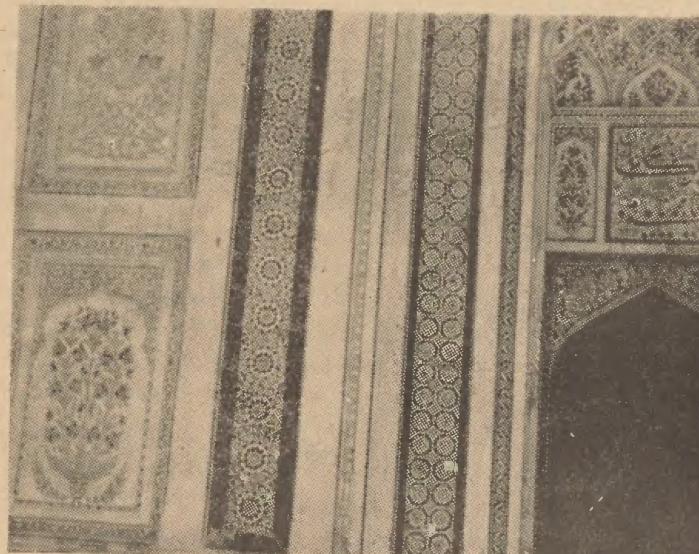
ازمناظرداخلی گنبد مرقد میافقیرالله

میافقیرالله مدتها در قندهار سکونت کرده بود، درس خوانده بود ،ودرس داده بود . در ریعان جوانی هم مردم،عقیدتمند این جوان پارسا بودند. مسجدی بنام وی درشهرقندهار مشهور است و خاندانی از اخلاف وی درقوش خانهٔ جنوب غربی‌قندهار باقی‌مانده که‌درمقبرهٔ

درس خداشناسی‌واخلاق وتوصیه بحق و صبروپرورش مردم میدهد وازآن‌پدید می‌آید، که مقام میا صاحب‌درنظررجال دربار احمدشاهی خیلی محترم بود، واورا مرشدو رهنمای خود میدانستند، همچنان نامه‌هایی بنام نصیرخان ومحبت خان‌بلوچ‌ومحمد سرفرازخان کلهوره

بقیه صفحه ۲۹

پاشیدگی کانون...

باوجود تمام مسایل درین جا قضیهٔ دیگری بوجود می آید که عبارت از داخل شدن پای شخصی دیگری بنام مادر اندر و یا پدر اندر می باشد که درین جا بی مورد نخواهد بود اگر چند کلمهٔ درین زمینه گفته آید .

کود کا نیکه دارای مادر مطلقه یا مادر اندر می باشند در اثر لجبازی ها ویك دندگی پدر مجبورند زن پدر را تحمل نمایند و از او احترام کنند مگر صادقانه باید اعتراف شود این دسته ازکودکان زندگی توام بانکبت و فلا کت و ترس و دلهره گی شقاوت و سیه روزگاری داشته و ما برای به کرسی نشاندن این حرف میخواهیم نامه دو شیزه جوانی را بدست چاپ بسپاریم که هر آن با این چنین زندگی کشنده و رنج دار دست وگریبان است .

دو شیزه جوان که زن پدر خود را زن سفاك و بی عاطفه معرفی می کند به نامه اش چنین ادامه میدهد .

«ما چهار خواهر و یك برادر هستیم ،پدر ما با داشتن زن جوان و پنج فرزند به زنی پناه برد که عمر مادرش را دارد یعنی با زن بیوهٔ میانه سال ازدواج کرد ونردعشق باخت پس از مدتی کوتاه که‌از ازدواج آن‌دو گذشت مادرم رابه بهانه های مختلف ازمنزل راندو مارا ازاو جدا نمودبه زن دومش سپرد بدون اینکه به سر نوشت مادر بیچاره و بی پناه ام ملتفت گردد او را آواره ساخت و روانه منزل دوستان و اقارب به صفت خدمه نمود .

رفتار پدرم با ما مثل رفتار یك حیوان بار کش است جرئت حرف زدن و نفس کشیدن را نداریم حتی اگر از گرسنگی هلاك شویم و زن پدر منزل نباشد حق خوردن یك لقمه نان خشك را نداریم . لطف پدرانه به جز همان لت و کوب و فحش و ناسزای چیزی بیش نیست .

باید روز ها کار کنیم ودستمزد مانرا دودسته برایشان تقدیم نماییم شب هم‌بایست به نظافت خانه ، شستشوی ظروف و تهیه غذا بپردازیم صبح ها وقت از خواب برخاسته تارفتن به دستگاه های خیاطی و بافندگی ناگزیریم خانه ها را جمع و جور نموده غذای چاشت را بپزیم و بعد از ختم کار های منزل به سوی مصروفیت های خویش روان می شویم .

نظرهای بدبینانه یی که وجود داشت نگذاشت تا ما دروس خود را ختم کنیم یکی از خواهران من نسبت علاقه مفرط به تحصیل به این حق مشروع هر انسان اجتماعی خودش را به کورسهای شبانه انداخت و او همینکه ساعت ۷ شام به خانه بر میگردد پدر و مادر اندرم با هزار فحش و نا سزا از او استقبال می کنند اکثر شب ها او گرسنه به بستر غم پناه می برد و صبح ها خواب ناکرده ازبستر بر می خیزد و در نتیجه کم خوابی ، کم‌غذایی و پر کاری هر روز زرد و زرد تر می شود و ضعیف و لاغر می گردد . تنها برادرم توانسته با هزار زحمت و رنج به تحصیل ادامه دهد و ما با دستمزد خود برای این یگانه برادر مان کاغذ و قلم و سایر ضروریات زندگی را تهیه می‌کنیم پدرم بااویك کلمه حرف ندارد‌مانند بیگانه ها از کنار هم ردمی شوند وقتی برادرم با او سلام میگوید این پدر کم لطف و بی عاطفه رویش را می گرداند و براه اش می رود .

اینست زندگی و این هم بر خورد انسانی.

امید واریم با نشر این نامه مردان ،پدران و مسوو لین خانواده ها تکانی به خود داده و

ازمناظر داخلی گنبد مزار میافقیرالله

حکمدار سند دارد ، که بحق و حق شناسی ومردم‌پروری وعرفان ونیکوئی تلقین میدهد، ومسایل عرفان وتصوف ودین رابه بیان‌روشن ومستدل حل میکندومشکلات عرفانی را عقده می‌کشاید •

علمای معاصر درهند وافغانستان نیز بامیا صاحب ،ارادت ومکاتبت داشته اند•

رهنمای روحانی وی محمدمسعود پشاوری بوی مکاتیب محبت‌آمیزمی‌نویسد، وملافیض‌الله (کاکر قندهاری پدر علامه معروف مولوی حبیب‌الله محقق قندهاری) راهم نامه‌ای دارد (ص ۳۲۳) مشتمل بر شرح مراتب عرفانی • همچنان ملاعبدالحکیم کاکر مشهور به‌نانا جیو- صاحب ،که مدتها در قندهار هادی ومرشد بزرگ بود، بامیا صاحب ،در مراتب محبت واخلاص مکاتبت دارد واوبه وی نامه هائی حاوی مسایل عرفان وتصوف نوشته است• (ص ۱۲۲) در رجال وعلمای معاصر افغانی‌وی

ملافرح‌الدین عرب(مدفون‌شهر قندهارشاگرد ومریدوی) وملا عبدالله خرقه پوش قندهاری وملاصاحبدادو محمدوارث پشاوری و ملا صلاح بتی کوتی وحاجی مولاداد قندهاری وملك محمد قاسم وجمال خان و ملامحمد امین وعثمان خان ومحمد نورو قاضی ادریس (برادر قاضی فیض‌الله‌دولت نبی‌دربارتیمورشاه) وسیدموسی شاه (جدامجد سیدنورمحمد شاه صدراعظـــم امیر شیرعلی خان) وعظمت خان ومحمد صالح‌و محمد سلیم فاروقی وسید محمد یوسف ومـلا محمد عثمان ومیاگل محمداز جملهٔ کسانی‌اند، که میا صاحب بایشان نامه وپیامی نوشته است •

از علمای معروف این عصر ملارحیمدادسنزر خیل وادی ژوب وقاضی محمد غوث‌ولدآخوند ترکمان (خانملاوقاضی احمد شاهی درپشاور) وبسااز‌رجال علمی سند مانند سیدمحمدراشد ولد سیدمحمد بقا (۱۱۷۰ - ۱۲۳۳ ق) موسس دودمان راشدی خانگاه پگارو، مخدوم ملامعین تتوی وسید مرتضا سیوستانی‌وغیره بااوارادت ومکاتبت داشتند وتاکنون هم بقایای خاندانهای ارادتمندان میا فقیرالله درآن سرزمین موجود اند واورا «شاه صاحب قندهاری »میگویند•

میاصاحب کتابخانه یی درخانگاه‌خود در شهر شکار پور تاسیس کردکه‌درآن نسخ‌خطی ونوادرکتب‌دینی‌وعرفانی وادبی را فراهم آورد که تاکنون نسخه های اینگونه‌کتب بامهروخط اودیده میشوند واز آنجمله نسخهٔ خطی «نهج التعلیم» مخدوم جعفربو بکانی است (ارشیف ملی کابل) که وقتی درملك اوبوده‌ومهروامضا او دارد (عکس اول)وبر نسخهٔ خطی صحیح ترمذی که‌در سند بوده ،چنین امضا کرده‌است:

فقیرالله بن عبدالرحمن الحنفی الجلالابادی ثم الشکارپوری سنه ۱۱۷۸ ق (عکس‌دوم)•

میاصاحب دارای تالیفات متعددبزبان های عربی ودری وپشتوست، که اینك برخی از مکتوبات ، طریق الارشاد ، فواید پشتو در مجلس تجلیل دوصدمین‌سال وفاتش درکابل بطبع رسیده ونشر میگردد .

یك‌نسخه خطی‌شرح‌ابیات مثنوی مولوی‌بلخی نیزدر نسخ خطی ارگ جمهوری کابل موجود است•

کتاب ضخیم دیگرش «فتوحات الغیبیه فی شرح عقاید الصوفیه»است، بزبان عربی که میتوان آنرا دایرة المعارف صوفیه‌گفت، مملو ازابحاث خیلی محققانه درفلسفه وتصوف و اخلاق وشرح عقاید صوفیان واهل طرایق ، نسخهٔ خطی آنرادر کراچی پیش جناب سید- حسام الدین راشدی دیده بودم ،ولی ایـــن کتاب نایابست وطبع نشده •

مکتوبات میا صاحب که باراول درلاهور از طرف میرعلی نوازشاه‌یکی‌از نبایرش طبع شده (سنه طبع ندارد) دارای ۸۵ مکتوب بزبان دری وعربی است‌که برخی از مکاتب وی آنقدر مفصل اندکه‌حکم رسایل‌جداگانه دارند،وازین نامه‌های‌عالمانه وعارفانه بزرگی مقام علمی و فکری نویسنده تخمین شده میتواند که‌وی‌علامهٔ روزگار ومرددانش وبینش ونویسنده و مؤلف ومفکرو محقق بزرگی بود •

در شهرشکارپور تاکنون بقایای مسکن و خانگاه او موجود است ومردم مرقدشریفش‌را بنام «دربار شاه فقیرالله» گرامی دارند ودر عکس سوم گنبد آرامگاه اورا که‌نمونهٔ ابنیهٔ عصر تیمور شاهی است می‌بینید وعکس‌چهارم عین آرامگاه ومرقد این‌گرامی مرددانشی‌رانشان میدهد •

سه عکس دیگر ۵-۶-۷ از مناظر داخلی گنبد وتزیینات دیواری‌مرقداست که باکاشیهای رنگین مزین گردیده ومنظره ۸ عبارت ازکتیبهٔ تاریخ وفات اوست ، که جنبهٔ ادبی ضعیفی دارد بدین گونه :

ولی و غـــوث خدا حاجی فقیرالله

شده بخلد مربع‌نشین‌الی الابد

وفات‌وشب وتاریخ‌ووقت‌وسال‌وصال

بگو سیوم صفر و نصف لیلة احد

کلمات‌سیوم ۱۱۶جمع صفر ۳۷۰ جمع‌ونصف ۲۲۶ جمع لیلة احد ۴۸۳ بحساب ابجد ۱۱۹۵ میشود که‌تاریخ وسال رحلت او ۳ صفر،نصف شب یکشنبه سال ۱۱۹۵ ه ق است ومعادل ۱۱۵۹ هجری شمسی و ۱۷۸۱ میلادی مسیحی می‌شود • خدای پاکش بیا مر زاد !

کتیبهٔ تاریخ وفات میافقیرالله درداخل بنای مزار او

مدیر مسوول : راحله راسخ‌خرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان‌زاده
آدرس : انصاری واټ - جـــوار ریاست مطابع دولتی
تیلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تیلفون توزیع وشکایات :۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه

شنبه ۸ قوس ۱۳۵۹، ۲۹نوامبر
۱۹۸۰
شماره ۳۶
سال ۳۲

قیمت یك شماره -۱۳- افغانی